

MAARIA – ILMARISTEN OSAYLEISKAAVA

Vuorovaikutusraportti 7.3.2017

Liedon kunta
Liedon kaavoitus ja tekniset palvelut | Kaavoitustoimi

Turun kaupunki
Ympäristötoimiala | Kaupunkisuunnittelu

Sisällys

1. Vuoden 2009/2010 luonnoksesta saadut lausunnot ja niiden vastineet.
2. Mielenpitoet, jotka on jätetty ennen ensimmäistä luonnoskäsittelyä ja niihin tehdyt vastineet.
3. Mielenpitoet, jotka on jätetty pian vuodenvaihteessa 2009/2010 hyväksytyyn luonnoksen jälkeen ja niihin tehdyt vastineet.
4. Mielenpitoet, jotka on jätetty vuoden 2013 yleisötilaisuuksien aikoihin tai sen jälkeen ja niihin tehdyt vastineet.
5. 11.6.2013 Liedossa pidetyssä yleisötilaisuudessa esitetyt kommentit ja mielenpitoet. Vastineet niihin mielenpiteisiin, joiden on katsottu edellyttävän vastaamista.
6. 12.6.2013 Turussa pidetyssä yleisötilaisuudessa esitetyt kommentit ja mielenpitoet. Vastineet niihin mielenpiteisiin, joiden on katsottu edellyttävän vastaamista.
7. 17.9.2013 Liedossa pidetyssä työpajassa esitetyt kommentit ja mielenpitoet. Vastineet niihin mielenpiteisiin, joiden on katsottu edellyttävän vastaamista.
8. 18.9.2013 Turussa pidetyssä työpajassa esitetyt kommentit ja mielenpitoet. Vastineet niihin mielenpiteisiin, joiden on katsottu edellyttävän vastaamista.
9. 9.12.2013 pidetyssä Maaria–Ilmaristen osayleiskaavan keskustelutilaisuudessa / terveyspalvelut esitetyt kommentit ja mielenpitoet.
10. 11.12.2013 pidetyssä Maaria–Ilmaristen osayleiskaavan keskustelutilaisuudessa / koulu- ja päiväkotipalvelut esitetyt kommentit ja mielenpitoet.

Liitteet

Kohtien 2, 3 ja 4 mielenpiteisiin liittyy karttaliitteet, joihin on kohdennettu niitä mielenpiteitä tai mielenpiteiden kohtia, jotka voidaan sijoittaa kartalle. Karttaliitteiden avulla on tarkoitus helpottaa oikeiden kohtien löytymistä sekä visuaalisesti osoittaa minne kohdistuu eniten mielenpiteitä. Kohdan 2 mielenpiteisiin liittyy yksi karttaliite ja se on kaavaluonnos vuodelta 2008 (kartta 1). Kohdan 3 mielenpiteisiin liittyy kaksi karttaliitettä ja ne ovat hyväksytyt kaavaluonnos vuodelta 2010 (kartta 2) ja hyväksytyt ulkoilureittisuunnitelmaluonnos vuodelta 2010 (kartta 3). Muutama kohdan 2 mielenpiteistä on jouduttu esittämään kohdan 3 karttaliitteessä, koska kommentoitu asia oli jo ehditty muuttaa erilaiseksi verrattuna vuoden 2008 karttaan. Ajallisesti nämä kyseiset mielenpitoet oli kuitenkin jätetty ennen vuoden 2010 hyväksyttyä luonnosta. Kohdan 4 mielenpiteisiin liittyy kaksi karttaliitettä ja ne ovat alustava kaavaluonnos vuodelta 2013 (kartta 4) ja alustava ulkoilureittisuunnitelmaluonnos vuodelta 2013 (kartta 5). Liitekartat ovat raportin lopussa.

1. Vuoden 2009/2010 luonnoksen lausunnot:

3.12.2009 päivätyistä luonnoksesta pyydettiin lausunnot yhteensä 31 taholta ja vastaus saatiin 11 taholta. Osa lausunnoissa esitetyistä asioista on tässä ajassa ehtinyt jo vanhentua, kun maanomistusolosuhteita on muuttunut ja luonnosten välissä tehty rakennemallityö muutti kaavan tavoitteita. Kaikki lausunnot ovat vuodelta 2010.

Metsähallitus: Maaria-Ilmarisen ulkoilureittisuunnitelma on laadittu hyvin ja se tarjoaa hyvät puitteet paikalliselle väestölle ulkoiluun, harrastustoimintaan ja opetuskäyttöön. Metsähallituksen hallinnassa olevia palstoja kaava-alueella sijaitsee 3 kpl.

- 1) Reittien toteutuksessa tasapuolisuutta kaikkien käyttäjien kesken tulee tarkastella ja niiden tulee muodostaa toimiva kokonaisuus.
- 2) Metsämäen raviradan tuntumaan osoitettavat reitit tulee toteuttaa siten, että ratsastajat ja kävelijät voivat niitä käyttää yhtä aikaa.
- 3) Viljelyalueilla kulkevat reitit eivät saa hankaloittaa viljelytoimintaa.
- 4) Metsähallituksen hallinnassa olevista kolmesta palstasta pohjoisimman ratkaisu on hyvä. Kahden eteläisen osalta esitetään muutosta siten, että VU-1-aluetta muutetaan AP-2-alueeksi Topinojaan asti ojan eteläisen alueen osalta. Muutos ei olisi ristiriidassa ulkoilureittisuunnitelman kanssa, lisäksi se mahdollistaisi hyvät edellytykset raviradan lähialueen kehittämiseksi.
- 5) Kaavamerkintää MA-1 ei ole kaavakartalla, vaan siellä on MA-merkintä. Merkintöjen ja selitysten on oltava yhdenmukaiset kaavakartan kanssa. Merkinnän tulisi mahdollistaa puun siemenviljely.
- 6) Toivotaan kirjallista vastinetta.

Vastineet:

- 1) Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa Metsämäen raviradan tuntumaan esitetyt uudet reitit on tarkoitettu sekä ulkoilijoille että ratsastajille. Yhtäaikainen käyttö on mahdollista.
- 2) Ks. kohta 1.
- 3) Peltoalueilla kulkevat ulkoilureittitoimituksen toteutettavat reitit sijoittuvat miltei kokonaan Topinojan ja Lausteenojan varteen sekä Aurajoen ja Maarian altaan rannoille. Lähes kaikilla osuuksilla on nykyäänkin viljelemätön suojakaista. Reitit on pyritty linjaamaan siten, ettei peltolohkoja jouduttaisi pirstomaan. Vain Maarian altaan tuntumassa, missä reitistä olisi muuten muodostunut epäkäytännöllisen mutkikas, on peltolohkoja jouduttu halkomaan. Reittejä tarkennetaan yhdessä maanomistajien kanssa. Polkumainen, rakentamaton ulkoilureitti ja kavioura eivät vie paljon tilaa, joten viljelyala ei pienene olennaisesti.
- 4) Liedon kunta on hankkinut ko. maa-alueet omistukseensa.
- 5) Merkinnät on tarkistettu vastaamaan selityksiä.
- 6) 17.10.2013 Metsähallitukselta on saapunut sähköposti, jossa todetaan että alueella ei ole Metsähallituksen hallinnassa olevia maa-alueita (Liedon kunta ostanut alueet metsähallitukselta 10.8.2011).

Turku Energia Sähköverkot: Ei huomautettavaa.

Asemakaavatoimisto: Kaavan rakennetta olisi syytä kehittää niin, että joukkoliikenne olisi selkeästi yksi rakenteen muodostamisen lähtökohta ja sitä tukisi asuntoalueiden kaavamerkinnät ja -määräykset. Asemakaavatoimisto ei näe järkevänä enää enempää lisätä näin suurissa määrin yksityisautoiluun perustuvia pientaloalueita. Lisäksi tulisi huomioida:

- 1) Lentoliikenteen aiheuttaman lentomelun vaikutus asuinalueiden sijoitteluun.
- 2) Yhteys Toijalan radan yli Kylmänalhonkadulta "Haaganmäen" puolelle olisi syytä muuttaa pelkästä kevyen liikenteen alikulusta joksikin toisenlaiseksi ja monipuolisemmaksi merkinnäksi.

Vastine: Lausunnon jälkeen tehty rakennemallityö on ohjannut suunnittelua siihen suuntaan, että asuinaluevaraukset on sijoitettu vain taajamien yhteyteen, jolloin joukkoliikenteen järjestäminen on luontevampaa.

- 1) Kiitotien jatkeen kohdalta on sekä Turun että Liedon puolelta poistettu asuinalueita.
- 2) Merkintä jätetään tästä kaavasta pois, koska osayleiskaavaa on kevennetty niin, että radan eteläpuoliset aluevaraukset on poistettu.

Joukkoliikennetoimisto: Alueen olemassa olevat linjat eivät palvele nyt suunnitellun alueen joukkoliikennetarpeita, joten joukkoliikenteen järjestämiseksi tulee luoda kaavallisesti mahdollisimman hyvät edellytykset uuden joukkoliikennereitin aikaansaamiseksi.

Vastine: Aluevarauksia on poistettu rakennemallin myötä. Lisäksi niiden sijoittelua on jonkin verran muutettu. Alueiden sijoituksessa selvästi olemassa olevien taajamien yhteyteen, ei joukkoliikennereittien muuttamiseen ole juuri tarvetta.

Liikennevirasto (entinen Ratahallintokeskus): Kaavoittajan tulee huomioida Toijala – Turku rataosan liikennekapasiteetin lisäykseen liittyvät selvitykset sekä merkitä kaksoisraide kaavaan.

Liedon kunnan alueella sijaitsee yksi kevyen liikenteen tasoristeys, jonka poistoon tulee varautua. Tasoristeystä ei ole osoitettu kaavassa, mutta mitään korvaavaa yhteyttäkään ei ole suunniteltu.

Kaavoittaja on Turun puolella merkinnyt lyhyelle matkalle rautatiealueelle meluntorjuntatarpeen. Kaavoittajalla ei ole toimivaltaa määrätä meluntorjunnan rakentamisesta väylään kuuluvalla alueella. Meluntorjuntamääräys tulee siirtää rautatiealueen ulkopuolelle.

Rautatiealueen läheisyyteen on nykyisen rakennuskannan lisäksi osoitettu asuinrakennukseen tarkoitettuja alueita. Uudisrakentamisen osalta tulee selvittää miten nykyiset meluun, tärinä ja runkomeluun liittyvät vaatimukset täyttyy. Melun osalta uutta asuinrakentamista tulee osoittaa vain paikkoihin, joissa melutason ohjeavot on saavutettavissa sekä sisätiloissa että piha- ja oleskelualueilla. Lisäksi radan ja asuinalueiden väliin tulee merkitä ympäristöön sopiva suojavyöhyke. Rakennettaessa lähelle rautatietä on aina huomioitava tärinän mahdollinen vaikutus rakenteisiin ja asumismukavuuteen. Suunnitteluperusteissa on kiinnitettävä huomiota rakennusten tärinäalittiusluokan lisäksi tärinän häiritsevyyteen. Tärinän ja runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n tekemät selvitykset sekä niissä annetut suositukset.

Vastine: Kaksoisraide huomioidaan riittävän leveänä rautatiealueena (LR-alue).

Liedon puoleisella kaava-alueella ei ole kevyen liikenteen tasoristeystä.

Rautatiealueella oleva kaavamerkintä on melualueen raja, ei meluntorjuntatarve. Melu- ja tärinäasioita ei toisaalta tarvitse tässä kohtaa nyt miettiä enempää, koska radan eteläpuolinen A-alue ollaan poistamassa kaavasta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus: ...Varkaantie on syytä kaavoituksessa vielä huomioida.

Kaavaselostukseen on listattu aluetta koskevat luontoselvitykset ja lähtötiedot. Selostuksen täydennyksessä tulee esittää perustelut käytetyistä suojelumerkinnöistä sekä lisätä kaavaan luontokohteita koskeva liitekartta ja tarvittava kohdeluettelo. Luontoselvitykset kuuluvat mukaan kaavan tausta-aineistoon.

Asuntorakentamiseen suunnitellut alueet ovat hieman maakuntakaavan taajamatoimintojen aluetta laajempia erityisesti Liedon puolella. Asiasta tulee esittää perustelut.

Liitekartalla esitettyä väestötavoitetta ja mitoitusta tulee käsitellä myös selostuksessa. Kaavan res/-merkinnän tarkoitusta on syytä tarkentaa. Koska asuinalueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi, on kaavan yleismääräyksenä oleva rakennuspaikkojen muodostamista koskeva pinta-alaperusteinen määräys tarpeeton.

Kaavaselostuksen täydennyksessä tulee käsitellä kaavamerkintöjä tarvittavine määräyksineen ja liittää kaavaan siitä vielä puuttuva vaikutusarviointi.

Yleiskaavoitusta voidaan täydennystarpeet huomioiden jatkaa luonnoksen pohjalta. ELY-keskus pitää osayleiskaavaa tärkeänä alueen asemakaavoituksen ja taajamarakenteen ohjauksen kannalta.

Vastine: Varkaantie on huomioitu uudessa luonnoksessa RKY-kohteena.

Luontokohteet ja niiden suojelumerkinnot on esitetty selostuksessa. Luontoselvitykset ovat selostuksen liitteitä.

Uudessa luonnoksessa asuntorakentamiseen ajatellut alueet on keskitetty taajamien yhteyteen ja siten niiden sijoittelu vastaa aiempaa paremmin maakuntakaavaa.

Väestötavoitteita on mietitty työn edetessä ja kaavassa on päädytty käyttämään Rakennemallin mukaisia väestötavoitteita tai osittain jopa hieman sen alle. Res-merkinnät on poistettu koko kaavan alueelta. Rakennuspaikkoja koskeva pinta-alaperusteinen määräys on poistettu kaavasta.

Selostusta on täydennetty kaavamerkintöjen osalta ja sinne on lisätty kaavan vaikutusarvioinnit.

Turun ja Liedon perusopetus ja varhaiskasvatuksen lausunnossa todetaan mm. miten lausuntoa ovat olleet valmistelemissä sekä Turun että Liedon opetustoimen ja varhaiskasvatuksen viranhaltijat yhteisesti kunnanhallitusten osayleiskaavaluonnoksen päätösesityksen mukaisesti. Lausunnossa kerrotaan minkälainen tilanne koulu- ja päiväkotitilojen sekä asukasmäärien suhteen alueilla nyt vallitsee ja miten ne mahdollisesti tulevat kehittymään. Lisäksi todetaan miten asian tiimoilta oli tärkeää tehdä yhteistyötä ja että yhteistyötä tulisi jatkaa. Lausunnossa ei kuitenkaan oteta juurikaan kantaa mihinkään konkreettisiin toimiin. Lausunto on rakennemallityön ja sen myötä tapahtuneiden muutosten johdosta osittain vanhentunut. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tietoja pitää päivittää ja tätä tehtiinkin jo loppuvuonna 2013 yhteisellä keskustelutilaisuudella, jonka asiat on esitelty myöhemmin tässä raportissa.

Museokeskus:

- Kaava-alueen tarkastelua vaikeuttaa pohjakartan epätarkkuus.
- Muinaisjäännösten osalta edellytetään, että puuttuvat muinaisjäännökset lisätään ja virheelliset sijaintimerkinnot korjataan kaavakartalle. Lisäksi kaavan selostusosassa on oltava muinaisjäännösluettelo, josta kaavaan merkityn muinaisjäännöksen nimi ja laji käyvät ilmi. Yhtenäisyyden vuoksi muinaisjäännösten numeroinnissa olisi hyvä käyttää muinaisjäännösrekisterin numerointia tai jotain muuta yhtenäistä numerointitapaa.
- Paikallishistoriallisesti merkittävät rakennuskohteet on merkittävä kaavakartalle.
- Varkaantien linjaus tulee merkitä kaavaan historiallisesti merkittäväksi tielinjaksi, jonka linjaus tulee säilyttää.
- Myllytorpan alueella ei tule sallia uudisrakentamista. Mikäli vanha torppa puretaan, alue jää luonnontilaiseksi.
- Maarian altaan itäistä metsäaluetta ei tule supistaa esitetyn kaltaisella asuinrakentamislaajuudella. Läpikulkuliikennettä lisäävää tieyhteyttä ei tule rakentaa.

Vastine:

- Kyseessä ei ole pohjakartta vaan pelkistetty versio Maanmittauslaitoksen peruskartasta. Kaupungin omaa pohjakartta ei ole kunnolla käytettävissä näin suuressa mittakaavassa.
- Muinaisjäännökset on huomioitu uudessa luonnoksessa niin kuin Museokeskus on esittänyt. Selostuksen liitteenä on muinaisjäännösten kohdeluettelo.
- Paikallishistoriallisesti merkittävät rakennuskohteet on merkitty kaavakartalle rakennussuojelukohteina muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Selostuksen liitteenä on rakennussuojelukohteiden kohdeluettelo.
- Varkaantien linjaus on merkitty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetun kulttuuriympäristön seututie/pääkaduksi.
- Lausunnosta ei käynyt ilmi, miksi Myllytorpan alueelle ei saisi rakentaa. Myöhemmin Museo-keskuksen kanssa käydyn keskustelun perusteella selvisi, että he vastustavat sitä, että alueelle rakennettaisiin yksityiseen käyttöön asuinrakennus. Näin ei olla menettelemässä, vaan alueen on tarkoitus jäädä julkiseen käyttöön. Myllytorpan alue on Maarian altaan pohjoisimmassa päässä luonteva paikka sijoittaa vapaa-aikaan liittyviä erityistoimintoja, jos sellaisille löytyy toteuttajia. Pienimuotoista julkiseen käyttöön tarkoitettua rakentamista Museo-keskus ei vastusta.
- Maarian altaan itäpuolisen metsäalueen supistaminen on uudessa luonnoksessa pienempää asuinaluevarausten sijoituksessa vain taajamien yhteyteen.

Turun ja Liedon kirjastopalveluiden lausunnossa todetaan myös miten lausunto on valmisteltu yhteistyössä. Lausunnossa kerrotaan kirjastopalveluiden nykytilanne kaava-alueella ja miten Yli-Maarian mahdollisesti toteutettavan uuden koulun yhteyteen sijoitettu uusi kirjasto korvaisi Turussa Moision ja Jäkärän nykyiset kirjastot. Suunnitelman toteutuessa alueen kirjastopalvelut siirtyisivät kauemmaksi Maaria-Ilmaristen osayleiskaava-alueen luoteispuolelle.

Tavoitteena on järjestää osayleiskaava-alueen kirjastopalvelut yli kuntarajan niin, että ne ovat sekä turkulaisten että lietolaisten asukkaiden helposti saavutettavissa. Näin Ilmaristen, Jäkärän ja Yli-Maarian kirjastopalvelut tulee suunnitella uudelleen kokonaisuutena ottaen huomioon tuleva asukasmäärien kehitys ja osayleiskaavan toteutuminen.

Ilmaristen alueen asutuksen laajetessa osayleiskaavan toteuttamisen seurauksena Ilmaristen koulukirjaston palveluprofiili tulee arvioida uudelleen. Kirjastoa tulee kehittää niin, että se palvelee laajasti alueen koko väestöä. Tästä syystä kirjaston sijainti, aukiolo ja aineisto otetaan uudelleen tarkasteluun osana alueen kirjastopalvelujen tarkastelua.

Kirjastoautoreitin suunnittelu edellyttää toimivia tie- ja liikennejärjestelyjä. Pysäkkipaikkojen varaukset tulee tehdä yhtäaikaaisesti kaavoituksen edetessä. Turun ja Liedon kirjastoautojen reitit suunnitellaan ylikunnallisesti niin, että ne palvelevat joustavasti nykyisiä ja alueelle muuttavia uusia asukkaita.

Vastine: On hienoa, että kuntien kirjastopalvelut ovat perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tapaan tehneet ylikunnallista yhteistyötä. Hyvälle yhteistyölle on jatkossakin tarvetta, sillä kaavatyössä tapahtuneiden muutosten johdosta kirjastopalveluihin liittyviä tietoja on syytä päivittää.

Pysäkkipaikkojen varauksia voidaan tutkia periaatetasolla osayleiskaavan yhteydessä, mutta yksityiskohtaisemmin ne ratkaistaan asemakaavavaiheessa.

Kiinteistöliikelaitoksen Katu- ja viheralueet: Suunniteltaessa alueelle erilaisia liikunta-aktiiviteettejä kannattaa huomioida jo olemassa olevat mahdollisuudet harrastamiseen esimerkiksi Jäkärän urheilupuiston alueella.

Alueelle rakennettaviksi suunnitellut polut, kulkuväylät sekä muut rakennelmat tulisi jo tässä vaiheessa miettiä niin, että ne ovat realistisesti toteutettavissa, eikä niiden alle jää esimerkiksi suojeltavaa kasvillisuutta tai muinaismuistoalueita.

Alueelle on syytä jättää mahdollisimman paljon myös koskematonta luontoa.

Vastine: Olemassa olevat liikuntamahdollisuudet on huomioitu kaavassa ja ulkoilureittisuunnitelmassa.

Reitit on linjattu niin, että ne eivät uhkaa luontoarvoja eikä muinaismuistoalueita, esim. kiertämällä kohteet tai hyödyntämällä olemassa olevia polku-uria. Ulkoilureittisuunnitelmassa on osoitettu mahdollisten varusteiden ja toimintojen sijoituspaikkoja, mutta suunnitelma ei velvoita niiden toteuttamiseen.

Täysin koskematonta luontoa ei tällaisella alueella voi juuri olla, mutta taajamien väli on jäämässä suureksi, rakentamisesta vapaaksi virkistysalueeksi sekä maa- ja metsätalousalueeksi.

Varsinais-Suomen liitto: Maaria-Ilmaristen osayleiskaava toteuttaa ja tarkentaa vahvistunutta maakuntakaavaa. Osayleiskaavan yhteydessä laadittu Maaria-Ilmaristen ulkoilureittisuunnitelma mahdollistaa vetovoimaisen ja toimivan ulkoilualueen toteuttamisen.

2. Mielipiteet sekä osayleiskaavaan että ulkoilureittisuunnitelmaan, jotka on jätetty ennen ensimmäistä luonnoskäsittelyä

Mielipiteitä on jätetty tässä vaiheessa 10 kpl.

2.1 Asukas, osoitteessa Tastontie 176 (Turku), 20.11.2008

Vaatimukset ja perustelut: Pyöräteillä ratsastaminen on lain mukaan kielletty, ellei sitä ole liikennemerkillä erikseen sallittu. Ratsastaminen tulisi sallia Tastontien ja Vanhan Tampereentien pyöräteillä, koska ajoradalla liikkuminen on turvallisuusriski.

Vastineet: Osayleiskaavassa osoitetaan Tastontiehen tukeutuvia uusia asuinalueita molempien kuntien puolelle. Tällöin myös em. kevyen liikenteen väylien käyttö lisääntyy, joten niille ei ole tarkoituksenmukaista päästää hevosiä. Vanhan Tampereentien pyörätiestä vastaa Ely-keskus. Ely-keskukselta pyydettiin kannanottoa asiasta. Ely-keskus vastasi seuraavasti: *Kantamme on sama kuin aikaisemminkin, eli emme salli ratsastamista eli hevoslakennetta kevyen liikenteen väylällä. Perustelu: tieliikennelaki ja puhtaanapidon vaikeus (hevosen ulosteiden poisto).*

Ratsastuksen turvallisuutta pyritään parantamaan ulkoilureittisuunnitelman avulla. Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa on esitetty ratsastuksen pääreitit, joista yksi yhdistää Metsämäen ja Taston. Toteutuessaan nämä reitit tarjoavat nykyistä turvallisemmat mahdollisuudet maastoratsastukseen alueella. Jos ulkoilureitit toteutuvat esitetyn kaltaisina, ei pitäisi olla tarvetta ratsastaa kaduilla.

2.2 Asukas, osoitteessa Junnilantie 42 (Turku), 26.11.2008

Vaatus ja perustelu: Ehdottaa Taston alueelle rakennettavan kaasuputken linjalle tehtäväksi osayleiskaavaan kuuluvaa tietä välille Haagantie - Junnilantie

Vastine: Tällaista yhdistävää tietä/katua ei nähdä tarpeellisena. Se halkoisi turhaan peltoalueen läpi, jolta ulkoilureittejäkin on siirretty sen reunoille. Uusien alueiden liikennöinti voidaan järjestää luontevasti olevien Tastontien ja Haagantien kautta Vanhalle Tampereentielle.

2.3 Asukas, osoitteessa Rojolantie 86 (Turku), 27.11.2008

Vaatimukset ja perustelut: Ulkoilureittiajatus on ok. Reittiä ei kuitenkaan tule linjata kiinteistön Viihtylä 853-487-10-49 kautta. Tontti rajoittuu Maarian altaaseen. Rannassa on saunamökki. Ulkoilureitin on ohitettava koko Vuoriperkiön mäki, jotta asukkaille ei aiheuteta kohtuutonta haittaa.

Vastineet: Rantaa myötäilevä reitin osuus on poistettu Viihtylän alueelta ja siirretty Rojolantielle.

2.4 Maanomistaja, kiinteistö Haihun puutarha 853-410-1-25, 28.11.2008

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Suunniteltu polku kulkee 4 m päässä rakennuksesta.
- 2) Reitti tulisi linjata mielellään Maarian altaan reunoja pitkin.

Vastineet:

- 1) Ulkoilu- ja ratsastusreitti on siirretty hallien taakse (eteläpuolelle). Kiinteistö Haihun puutarha sijaitsee keskeisesti alueella, joten reittejä on vaikea linjata niin, ettei minkäänlaisia haittoja koituisi. Reitin linjausta tarkennetaan suunnittelun myöhemmässä vaiheessa. Maanomistaja voi neuvotella reitin yksityiskohtaisesta linjauksesta kaupungin edustajan kanssa ulkoilureittisuunnitelmaehdotusta valmisteltaessa.

- 2) Reitin linjauksissa on otettu maanomistajien mielipiteet huomioon silloin, kun se on ollut mahdollista. Kaikkia toiveita ei ole kuitenkaan pystytty toteuttamaan. Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa reitti on siirretty altaan reunasta Rojolantielle, koska useilla Rojolantien taloilla on altaan rannassa saunoja ja asuintontin halki kulkeva reitti olisi häirinnyt yksityisyyttä.

2.5 Maanomistajat Rojolantien päässä, Rojolantie 76, 78, 80 ja 86 (Turku), 3.12.2008

Vaatimukset ja perustelut: Ulkoilureitit ovat tervetulleita, mikäli vain polkujen linjaukset saadaan osumaan kohdalleen. Yksi reitti oli kuvattu kulkemaan kiinteistöjemme läpi, mitä emme voi mitenkään hyväksyä. Reitti kulkisi asuinrakennusten ja rannassa olevien kesä/saunamökkien välissä olevan pihapiirin läpi.

Vastineet: Rantaa myötäilevä reitin osuus on poistettu ja siirretty Rojolantielle.

2.6 Härkätien Vaeltajat, 7.1.2009

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Härkätien Vaeltajat on tyytyväinen jokaisesta uudesta ulkoilureitistä ja kokee lähialueen liikuntamahdollisuudet erittäin tarpeellisiksi. Ulkoilureittiin toivotaan yhdyspolkua Liedon kirkonkylästä.
- 2) Olemassa olevien polkureitistöjen kunnossapito on tärkeää. Tällä hetkellä hoito on riittämätöntä, varsinkin hakkuiden jäljiltä. Reittien merkinnät ovat osin hävinneet.

Vastineet:

- 1) Tällä hetkellä Maaria-Ilmaristen suuntaan pääsee Liedon kirkonkylästä Aurajoen pyöräilyreittiä pitkin joko reittiä Teilipolku – Isomoisientie – Vanha Tampereentie tai reittiä Hämeen-tie – Lietniementie – Väänteläntie. Ulkoilureittisuunnitelmaluonnoksessa esitetyille ulkoilureittitoimituksin toteutettaville reiteille on pääsy mm. Väänteläntieltä, Vanhalta Tampereentieltä ja Pahkalaukkaantieltä.
- 2) Mielipiteestä ei käy ilmi, mitä reittejä kritiikki koskee. Kivikauden polun on perustanut urheiluseura, joten Turun kaupunki ei ole vastuussa sen ylläpidosta. Kun jokin ulkoilureittisuunnitelman luonnoksessa esitetty reitti vahvistetaan ulkoilureittitoimituksella, vastuun sen ylläpidosta ottaa Turun kaupunki / Liedon kunta.

2.7 Asukas, osoite ei tiedossa, mielipide saapunut 21.1.2009 (asukaskyselylomake diarioitu)

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Kivikauden polulta voi rakentaa liittymäreittejä esim. kaupungin suuntaan, mutta polku pitää jättää rauhaan.
- 2) Kivikauden polun aitoa metsäluontoa tulee suojella tarkasti, koska se on Turun lähellä ainoa oikea metsä. Ei asutusta näköetäisyydelle, ei kunnostettuja kevyen liikenteen osuuksia.

Vastineet:

- 1) Kivikauden polun säilyminen ulkoilijoiden käytössä voidaan turvata ulkoilureittisuunnitelman ja ulkoilureittitoimitusten avulla. Tuolloin reitin käyttöoikeudesta sovitaan yhdessä maanomistajien kanssa. Sen jälkeen kaupunki ottaa vastuun reitin ylläpidosta. Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa on esitetty liittymäreittejä kivikauden polulle etelän, idän, pohjoisen ja lännen suunnilta.
- 2) Osayleiskaavan uudessa luonnoksessa asumiseen tarkoitetut AP-aluevaraukset on poistettu kivikauden polun ympäristöstä. Metsät, joissa kivikauden polku kiertelee, säilyvät virkistysalueina. Ulkoilureittisuunnitelmassa ei ole määriteltä, toteutetaanko reitit polkumaisina vai rakennettuina reitteinä. Useimmiten polkumainen, rakentamaton reitti on kuitenkin riittävä. Virkistyskäytön lisääntyessä huomattavasti joitakin reitinosia voi olla tarpeen toteuttaa rakennettuina reitteinä. Ulkoilureittisuunnitelman selostuksessa on tuotu esille tarve Ilmaris-

ten ja Jäkärän uimapaikan välisestä kesäaikaan pyöräiltävästä reitistä. Varsinaista pyörätietä osuudelle ei ole esitetty.

2.8 Turun lintutieteellinen yhdistys, mielipide saapunut 28.1.2009

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Altaan avoimet rannat ovat heinäkurpan muuttoaikaisia levähdysalueita. Ulkoilureitti on syytä linjata suhteellisen läheltä rantaa, jolloin heinäkurpan suosimia levähdysalueita ei pirstota. Polun ei kuitenkaan tulisi kulkea aivan rantaviivaa pitkin.
- 2) Koirien kiinni pitämistä koskeviin säännöksiin on kiinnitettävä huomiota esim. opastaulujen ja valistuksen avulla.
- 3) Lintujen tarkkailua helpottamaan voisi rakentaa havainnointilavoja.
- 4) Kuntien ja yhteisöjen mailla voitaisiin pidättäytyä avohakkuista.

Vastineet:

- 1) Ulkoilureitin linjaus on siirretty muiden mielipiteiden perusteella pääosin rannan tuntumasta Rojolantielle. Haihun mäeltä Korkiakalliolle kulkeva reitti sijoittuu rannan tuntumaan.
- 2) Mahdollisten opastaulujen tai nettipohjaisen informaation tarvetta mietitään suunnittelun myöhemmässä vaiheessa.
- 3) Reitteihin mahdollisesti liitettävien toimintojen ja rakenteiden tarvetta mietitään suunnittelun myöhemmässä vaiheessa.
- 4) Näin on tarkoitus menetellä ainakin kaavan virkistysalueiksi osoitetuilla osilla.

2.9 Maanomistajat, kiinteistö Etukallio 853-410-1-114, 15.7.2009

Vaatimukset ja perustelut: Yksityiskohtainen kulkuyhteyden muutostoive Kanta-Haihuntien tuntumassa.

Vastine: Yksityiskohtaiset kulkuyhteytsjärjestelyt ratkaistaan vasta asemakaavavaiheessa.

2.10 Maanomistajat, Tastonkulma (Turku), 28.8.2009

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) N. hehtaarin kokoisten tilojen osoittaminen AP-alueeksi ja viheralueen kaventaminen tai siirto.
- 2) Tielenkin siirto.
- 3) Nettisivut piilossa.

Vastineet:

- 1) N. hehtaarin kokoiset suunnittelutarveratkaisuin muodostetut tilat huomioidaan AP- tai A-aluevarauksissa. Näiden alueiden luoteis- ja pohjoispuoliset alueet osoitetaan virkistysalueeksi. Lisäksi niiden välissä olemassa olevalle polulle osoitetaan ulkoilureitti, joka on tarkoitus toteuttaa ulkoilureittitoimituksella.
- 2) Tielenkki on poistettu uudesta luonnoksesta.
- 3) Nettisivujen löytymistä on helpotettu luomalla osayleiskaavahankkeelle oikopolku; www.turku.fi/maailma.

3. Mielenpitoet sekä osayleiskaavaan että ulkoilureittisuunnitelmaan, jotka on jätetty pian vuodenvaihteessa 2009/2010 hyväksytyn luonnoksen hyväksymisen jälkeen

Mielenpitoita on jätetty tässä vaiheessa 54 kpl.

3.1 Asukas, osoitteessa Haaganpolku 6 (Lieto), 14.1.2010

Vaatimukset ja perustelut: Mielenpitoen jättäjän omistaman asuinkiinteistön rajalla kulkeva ravi- ja ratsastusreitti on poistettava. Reitti aiheuttaa levottomuutta, häiritsee ja on vaarallinen. Suurin osa asukkaista ei ole hevostilallisia.

Vastine: Kyseessä oleva, Pitkäsmäen kiertävä hevosreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta.

3.2 Turun kaupungin ympäristö- ja kaavoituslautakunta, 16.2.2010

Toive (kirjannut ylös silloinen asemakaavapäällikkö Timo Hintsanen): Virkistysalue- ja/tai ulkoilureittiyhteys kahden eri virkistysalueen välille ns. Jäkärän Kailan alueelta Pihlavantien itäpuolelle.

Vastine: Kulkuyhteys on huomioitu uudessa luonnoksessa. Haihuntien ja Pihlavantien rakennetut kiinteistöt sijaitsevat niin lähellä toisiaan, että kunnan virkistysalueyhteyttä ei ole mahdollista muodostaa virkistysalueiden välille, mutta alueelle osoitetaan ulkoilureitti yhdistämään nämä kaksi virkistysaluetta toisiinsa.

3.3 Maanomistaja, kiinteistö Kuusamo 423-436-2-73, 26.2.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Vastustan kaavasuunnitelmaa uuden asuinalueen ja tielinjan osalta.
- 2) Maanomistaja ei myöskään ole tiedotettu suunnitelmasta, eikä kuultu.

Vastineet:

- 1) Asuinalue ja tielinjaus on poistettu kaavasta.
- 2) Yleiskaavallisissa hankkeissa on tyypillisesti niin paljon osallisia, ettei ole mahdollista lähettää kaikille henkilökohtaista kirjettä. Ainoastaan ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille lähetään kirje, koska heillä ei ole samanlaista mahdollisuutta seurata kunnallisia uutisia ja keskustelua kuin paikallisilla. Yleiskaavallisista hankkeista tiedotetaan siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan (kuulutus kunnan virallisella ilmoitustaululla, paikallislehdistä ja internetissä) sekä vuosittain kotitalouksiin jaettavissa kaavoituskatsauksissa. Maanomistajilla niin kuin muillakin osallisilla on ja on ollut mahdollisuus ilmaista mielenpitoensa kaavaprosessin aikana. Mielenpitoen esittäminen ei tarkoita sitä, että se automaattisesti otetaan sellaisenaan huomioon. Jos esimerkiksi toive tai vaade on ristiriidassa sitä tärkeämmän asian kanssa, ei mielenpidettä voida ottaa huomioon ainakaan sellaisenaan.

3.4 Maanomistajat, Pahka, 26.2.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Kaavaluonnoksessa Tampereen moottoritien eteläpuoleinen leveä EV-alue (suojaviheralue) rajoittaa rakentamista ja metsänhoidollisia toimenpiteitä. Yksityiset maanomistajat eivät ole rakentaneet moottoritietä, eikä heillä ole osuutta meluongelman syntymiseen. Sen vuoksi meluongelman hoitamiseksi ehdotettu suoja-alue johtaa maanomistajien näkökulmasta kohtuuttomaan lopputulokseen, jossa tienpitäjän puuttuvat toimenpiteet korvataan leveällä suojavyöhykkeellä ja työnnetään yksityisten maanomistajien haitaksi. Tienpitäjän pitäisi ratkaista meluntorjunta ongelman hoitamiseksi ja suojaviheraluevaaraus voitaisiin pienentää.

- 2) Pyydämme, että meille varattaisiin tilaisuus etukäteen tulla kuulluksi ja saada tieto, miten tämä huomautus tulee huomioiduksi kaavassa.

Vastineet:

- 1) Alue on poistettu kaavasta ja alueen maankäyttö ratkaistaan Kanta-Liedon 2025 osayleiskaavassa. Suojaviheralue olisi ollut perusteltu merkintä, jos alueelle olisi luonnoksen kaltainen pientaloalue toteutunut. Koska sellaista ei voida rakennemallista johdun esittää, alueelle jää voimaan nykystatuksen mukainen maa- ja metsätalousalue-merkintä (M).
- 2) Ko. maanomistajat eivät omista maa-alueita enää kaava-alueelta. Vuorovaikutusraportti julkaistaan muun kaavamateriaalin yhteydessä seuraavan luonnoskierroksen aikana, joten asianomaiset voivat annettuihin vastauksiin käydä tutustumassa joko kunnissa tai lukea materiaalin internetistä.

3.5 Maanomistaja, kiinteistö Haihun puutarha 853-410-1-25, 1.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: Tilan Haihun puutarha 853-410-1-25 kautta kulkeva ulkoilureitti on poistettava, koska se kulkee liian läheltä hallia, haittaa pihalla työskentelyä ja on vaarallinen käyttäjille, koska alueella liikutaan työkoneilla.

Vastine: Ks. vastine saman mielipiteen jättäjän aiempaan mielipiteeseen.

3.6 Maanomistajat, kiinteistö Metsola 423-437-0001-0021, 4.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: Maanomistajan tilasta on lohkottu kiinteistöt omistajan lapsille Liedon voimassa olevan yleiskaavan AP-alueen mukaisesti. Luonnoksessa alueet onkin osoitettu osin VL-alueeksi ja siten rajoittaa lohkottujen kiinteistöjen käyttöä rakentamiseen. Kaava tulee palauttaa voimassa olevan yleiskaavan mukaiseksi.

Vastine: AP-aluerajaus on muutettu vastaamaan ko. kiinteistöjä ja voimassa olevaa yleiskaavaa.

3.7 Asukas, kiinteistöt Kielorinne 423-405-2-102, Pitkämäki 423-405-2-13, Anttila 423-405-2-77, 8.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: Ravi- ja ratsastusreitti poistettava Liedon Harviaistenkylässä sijaitsevien kiinteistöjen Pitkämäki 2:13, Anttila 2:77 ja Kielorinne 2:102 alueelta. Reitti aiheuttaa häiriötä Kielorinteen asuinkiinteistölle. Reitti vaikeuttaa maataloutta tilojen Pitkämäki ja Anttila alueella. Reitin kulku alueen läpi haittaa viljelijän työtä.

Vastineet: Pitkämäen kiinteistötunnus on tämänhetkisen tiedon mukaan 423-405-2-106 ja Anttilan 423-405-2-178. Laitionmäen ja Pitkämäen kiertävä hevosreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta. Topinojan ja Lausteenojan varteen esitetään ulkoilu- ja ratsastusreitit. Reitti sijoittuisi aivan Lausteenojan ja Topinojan varteen, missä on nykyäänkin viljelemätön suojakaista. Polkumainen, rakentamaton ulkoilureitti ja kavioura eivät vie paljon tilaa, joten viljelyala ei pienene olennaisesti. Jos viljelemätöntä suojakaistaa joudutaan ulkoilu- ja ratsastusreitin takia leventämään tai jos reitistä koituu muuta haittaa maanomistajalle, tälle maksetaan käyttöoikeuskorvauksen lisäksi korvaus haitoista.

3.8 Maanomistaja, kiinteistö Mäkipерä II 853-465-0017-002-R, 9.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Ulkoilureittiä ei pidä tehdä mielipiteen jättäjän tilan Mäkipерä II 853-465-0017-002-R alueelle.
- 2) Toimenpidekielto hankaloittaa metsän normaalia ja järkevää hoitoa. Turun kaupungin tulisi tukea yrittäjiä eikä hankaloittaa yritystoimintaa toimenpidekielloilla.

- 3) Metsää on otettu käyttöön luvottomasti. Kaupungin on saatettava mielipiteen jättäjän metsä mahdollisimman nopeasti alkuperäiseen kuntoonsa mm. siivoamalla roskat ja poistamalla puihin hakatut naulat.

Vastineet:

- 1) Uudessa ulkoilureittisuunnitelman luonnoksessa on esitetty ratsastusreitti, joka kulkee kiinteistön Mäkipenä II länsipuolitse. Reitin tarkka linjaus määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Reitti sijoittuu joko kokonaan kiinteistön ulkopuolelle tai kiinteistön länsirajan tuntumaan. Reitit pyritään linjaamaan siten, että kasvillisuuteen ja metsätalouteen kohdistuvat haitat jäisivät mahdollisimman pieniksi. Olemassa olevia polku-uria hyödynnetään, kun se on mahdollista.
- 2) Turun ympäristö- ja kaavoituslautakunta, kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto käsittelivät rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen jatkamista syyskuussa 2011. Rakennuskieltoa ja toimenpiderajoitusta päätettiin jatkaa seuraavin perusteluin: *Koska osayleiskaavoitus Maaria-Ilmarisen alueelle on edelleen vireillä, on rakennuskieltoa ja toimenpiderajoitusta alueella tarpeen jatkaa edelleen viideksi vuodeksi. Muutoin alueella voi tapahtua sellaisia rakennustoimenpiteitä sekä maisemaa muuttavia maanrakennustöitä ja puunkaatoja, jotka saattavat huomattavasti vaikeuttaa osayleiskaavan laatimista ja asutuksen muutakin järjestelyä. Rakennuskielto antaa kaavoitusviranomaiselle paremmat mahdollisuudet ohjata ja suunnata rakentamista poikkeamispäätöksellä sellaisille alueille, jotka tulevassa kaavoituksessa on tarkoitus osoittaa rakennuspaikoiksi.*
- 3) Kaupunki ei ole tehnyt kivikauden polkua eikä ole vastuussa mainituista haitoista. Kun jokin ulkoilureitti toteutetaan ulkoilulain mukaisen ulkoilureittisuunnitelman ja ulkoilureittitoimituksen avulla, kaupunki ottaa vastuun sen ylläpidosta.

3.9 Maanomistajan edustaja, kiinteistöt Metsäranta 853-487-10-4, Metsäranta I 853-447-6-8 ja Metsäranta 853-411-6-0, 9.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) AP-2 = hevostila ei hyvä.
- 2) Ratsastusreitti pois.
- 3) Kokoojatie mahdollista osoittaa rajalle.
- 4) Uimapaikka tms. tilan Metsäranta 853-411-6-0 alueelle.

Vastineet:

- 1) Lauseesta ei käy kunnolla ilmi mikä ei ole hyvä. Tarkoitetaanko, että AP-merkintä hevostilalle ei ole hyvä tai että hevoset eivät ole yleensäkin alueella hyvä asia? Joka tapauksessa uudessa luonnoksessa AP-2-merkintä on korvattu AM-merkinnällä. AM-merkintä tähtää siihen, että sen alueella olevat toiminnot voivat säilyä, mutta alueelle ei tuoda uusia toimintoja kuten esim. merkittävästi uusia asuntoja. AM-alueen ympäriltä on poistettu aiemmassa luonnoksessa olleita AP-alueita yleispiirteisempiin suunnitelmiin sekä lentomeluun pohjautuen.
- 2) Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa Metsärannan tilan poikki kulkevista ratsastusreittein osuuksista toinen on poistettu. Toinen reitinosuus on kuitenkin säilytetty, koska Maaria-Ilmaristen osayleiskaavan tavoitteisiin kuuluu hevostoiminnan mahdollistaminen ja kehittäminen. Ratsastusreitti välillä Metsämäki – Tasto – Jäkärä – Koskennurmi toteuttaa tätä tavoitetta.
- 3) Tieyhteys Pahkalaukkaantieltä Tastontielle on siirretty etelämmäksi ja palvelee ensisijaisesti Liedon maankäyttöä.
- 4) Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa kyseisen tilan rantaan on esitetty ulkoilureitistöön liittyvien mahdollisten varusteiden ja toimintojen sijoituspaikka. Paikalle ehdotetaan levähdyspaikkaa. Muitakin toimintoja on mahdollista alueelle sijoittaa. Ulkoilureittisuunnitelmassa ei kuitenkaan määritellä, mitä alueelle toteutetaan ja milloin. Ulkoilureittitoimitusta tehtäessä maanomistajan ja kaupungin/kunnan on mahdollista sopia siitä, että tietty alue varataan toimintojen sijoituspaikaksi. Tuolloin maanomistajalle maksetaan kor-

vaus siitä, että paikkaan saadaan sijoittaa virkistyskäyttöön liittyviä toimintoja, sekä mahdollisista haitoista.

3.10 Kaksi sisällöltään lähes yhtenevää mielipidettä:

Asukkaat, osoitteessa Pitkäsmaentie 59 (Lieto), 9.3.2010

Asukkaat, osoitteessa Pitkäsmaentie 98 (Lieto), 10.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Pitkäsmaen kiertävä ravi- ja ratsastusreitti on poistettava. Reitti ei ole yleisen ulkoilutoiminnan kannalta tärkeä, se häiritsisi asukkaita, aiheuttaisi vaaratilanteita ja vaikeuttaisi maatalouden harjoittamista.
- 2) Topinojan vartta seuraileva ratsastusreitti, joka risteäisi Pitkäsmaentien kanssa, ei ole yleisen ulkoilutoiminnan kannalta tärkeä.
- 3) Kyseinen ratsastusreitti on vaarallinen ylittäessään Pitkäsmaentien.
- 4) Kyseinen ratsastusreitti haittaa maataloutta.
- 5) Ravi- ja ratsastusreitit on syytä pitää ulkoilureittisuunnitelmassa näkyvän hevosurheilukeskusympyrän sisäpuolella.

Vastineet:

- 1) Laitionmäen ja Pitkäsmaen kiertävä hevosreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta.
- 2) Uudessa luonnoksessa Topinojan vartta seuraileva reitti on tarkoitettu sekä ulkoilijoille että ratsastajille. Reitti on yleisen ulkoilutoiminnan kannalta tärkeä, koska se täydentää Aurajokilaakson reitistöä ja parantaa sekä kasvavan Ilmaristen taajaman että laajemminkin seudun asukkaiden virkistysmahdollisuuksia. Myös maastoratsastus on yksi virkistyskäytön muoto. Hevosiin liittyvän toiminnan mahdollistaminen ja kehittäminen kuuluu Maaria-Ilmaristen osayleiskaavan tavoitteisiin.
- 3) Uudessa osayleiskaavaluonnoksessa Pitkäsmaentien länsipuoli on osoitettu AP-alueeksi, joten alueen maatalouskäyttö on väistymässä. Asemakaavoituksessa ja tarkemmassa suunnittelussa ulkoilu, ratsastus, pyöräily ja autoliikenne sovitetaan yhteen niin, että kaikkien liikkuminen on mahdollisimman turvallista.
- 4) Topinojan ja Lausteenojan varressa on tälläkin hetkellä viljelemätön suojakaista. Polkumainen, rakentamaton ulkoilureitti ja kavioura eivät vie paljon tilaa, joten viljelyala ei pienene olennaisesti. Jos viljelemätöntä suojakaistaa joudutaan ulkoilu- ja ratsastusreitien takia leventämään tai jos reitistä koituu muuta haittaa maanomistajalle, tälle maksetaan käyttöoikeuskorvauksen lisäksi korvaus haitoista.
- 5) Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa ei esitetä uusia ravireittejä. Topinojan ja Lausteenojan varren ratsastusreitti on linjattu mahdollisimman kauas nykyisestä asutuksesta.

3.11 Asukkaat, osoitteessa Pitkäsmaentie 61 (Lieto), 10.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: Pitkäsmaen kiertävä ravi- ja ratsastusreitti häiritsee asukkaita, on vaarallinen, kulkee osin yksityistietä ja haittaa viljelyä.

Vastine: Laitionmäen / Pitkäsmaen kiertävä ravi- ja ratsastusreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta.

3.12 Maanomistaja, kiinteistö Wähä-Keto 423-446-2-3, 10.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Liitekartan kohdassa 1 on iso kivi, jonne on rakennettu polku ja pitkospuut maanomistajilta lupaa kysymättä. Polku ja pitkospuut on poistettava tai asia on käsiteltävä asiallisesti ja haitat korvattava.

- 2) Liitekartan kohdassa 2 vaadimme kevyen liikenteen tien siirtämistä jo olemassa olevan yksityistien viereen, jotta pienehkö pelto säilyisi viljelyskelpoisena. Pientä peltoa rasittavat jo ennestään vesijohtolinjat ja tuleva kaasuputki.

Vastineet:

- 1) Kivi sijaitsee kiinteistön Metsäniuskala 853-480-3-10 alueella. Mielipiteen jättäjä tarkoittaa kivikauden polkua, jonka on toteuttanut urheiluseura. Kyseinen reitinosia on osoitettu ulkoilureittisuunnitelman luonnoksessa ulkoilureittitoimituksen avulla toteutettavaksi ulkoilureitiksi. Ulkoilureittitoimituksen yhteydessä maanomistajalle maksetaan korvaus ulkoilureitin perustamis- ja ylläpito-oikeudesta sekä reitistä mahdollisesti koituvista vahingoista ja haitoista.
- 2) Kevyen liikenteen väylä / ulkoilureitti on poistettu kyseiseltä kohdalta uudessa osayleiskaava-alueen luonnoksessa.

3.13 Nimestä ei saa selvää (oyk) (Turku), 10.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: Kanta-Haihuntien – Rojolantien alueen asukasmäärä on ylimitoitettu. Työtä tulisi jatkaa alustavan osayleiskaava-alueen pohjalta.

Vastine: Maaria-Ilmaristen asukasmäärätavoitteet ovat muuttuneet mielipiteen esittämisen jälkeen rakennemallityön seurauksena ja niitä on muutenkin tarkasteltu paremmin vasta rakennemallityön jälkeen.

Jos taas mielipiteen esittäjä on tulkinnut asukasmääriä eri luonnosten aluevarausten koon perusteella, niin se johtaa helposti harhaan. Ensinnäkin alustavat luonnokset laati konsultti, joka käytti aluevarausten osoittamisessa lähes asemakaavataso tarkkuutta. Myöhemmissä luonnoksissa, jotka on laadittu kuntien omasta toimesta, aluevaraukset ovat yleispiirteisempiä ja laaja-alaisempia. Tällaisten laaja-alaisempien aluevarausten on kuitenkin tarkoitus sisältää myös esimerkiksi pienialaisempia alueen sisäisiä virkistysalueita. Tällöin rakentamisen piiriin tulevien alueiden koot voisivat todellisuudessa ollakin lähellä toisiaan. Toiseksi aluevarauksen koko yhdessä käyttötarkoituksen kanssa antaa vain suuruusluokan mahdollisesta asukasmäärästä. Tarkempiin asukasmäärävertailuihin päästään vasta asemakaavavaiheessa, kun aluevaraukset tarkentuvat ja alueelle määritellään yksityiskohtaisemmin rakentamisen tehokkuus.

3.14 Yrittäjä, kiinteistö Kotikulma 853-470-1-29, 10.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Topinojan vartta kulkeva ravireitti on poistettava ainakin osittain, mieluiten kokonaan. Ravireitti haittaisi pihalla olevia koiria ja houkuttelisi lapsia lähtemään pihasta. Jos reitti kuitenkin rakennetaan, se on siirrettävä joen eteläpuolelle.
- 2) Hevosten ulosteet ovat ongelma Haagantiellä ja Vanhan Tampereentien kevyen liikenteen väylällä.
- 3) Uusien ulkoilureittien on oltava kaikkien käyttöön, ei vain hevoskäyttöön.
- 4) Aktiivisempaa kommunikointia maanomistajien kanssa toivotaan.

Vastineet:

- 1) Ehdotetut uudet ravireitit on poistettu Haagantien itäpuolelta kokonaan. Topinojan ja Lausteenojan varteen on osoitettu ulkoilureittitoimituksella toteutettava reitti, joka on tarkoitettu sekä ulkoilijoille että ratsastajille. Reitti on linjattu mahdollisimman kauas nykyisestä asutuksesta. Alue, jolla mielipiteen esittäjä asuu, on uudessa osayleiskaava-alueen luonnoksessa osoitettu merkinnällä AM Maatilojen talouskeskusten alue. Tällä alueella hevosten pitäminen on sallittua. AM-merkintä tukee Metsämäen raviradan ympäristön kehittymistä hevosurheilukeskukseksi ja tällöin myös ratsastusreitit linjaaminen alueen kautta on luontevaa.
- 2) Osayleiskaava-alueella on paljon talleja, ja mahdollinen tuleva hevosurheilukeskus lisännee sekä ravihevosten että ratsujen määrää. Ratsastaminen alueella on nykyään hankalaa ja turvatonta, koska ratsastajien olisi kuljettava ajoradalla muun liikenteen joukossa. Siksi rat-

sastaminen luvottomasti pyöräteillä houkuttelee. Kun ratsastamiseen osoitetaan erillisiä reittejä, hevosolennan kulkuväylille aiheuttamat haitat vähenevät.

- 3) Uudessa ulkoilureittisuunnitelman luonnoksessa Haagantien itäpuolelle esitetty uusi ulkoilureitti on tarkoitettu sekä ulkoilijoille että ratsastajille. Suurin osa uuden luonnoksen reiteistä on tarkoitettu pelkästään ulkoilijoille tai sekä ulkoilijoille että ratsastajille.
- 4) Ulkoilureittisuunnitelman valmistelusta on tiedotettu laajasti. Kaikille kiinnostuneille on järjestetty yleisötilaisuuksia (kaksi tilaisuutta marraskuussa 2008, useita vuoden 2009 aikana ja kaksi kesäkuussa 2013) ja työpajoja (15 tilaisuutta marras-joulukuussa 2008 ja kaksi syyskuussa 2013). Yleisötilaisuuksista ja työpajoista tiedotettiin alueen lehdissä ja internetissä. Niihin osallistui runsaasti ihmisiä. Ulkoilureittisuunnitelman alustavia luonnoksia on esitelty yleisölle useissa tilaisuuksissa vuosina 2009 ja 2013. Lisäksi luonnoksia ja muuta valmisteluaineistoa on ollut suunnittelutyön alusta alkaen esillä internetissä (www.turku.fi/maailma). Nyt, kun ulkoilureittisuunnitelmasta on valmistunut uusi luonnos, maanomistajia, joiden kiinteistöjen kautta ulkoilureittitoimituksella toteutettavat ulkoilureitit tulevat mahdollisesti kulkemaan, lähestytään kirjeitse.

3.15 Asukas, kiinteistö Gretala 423-446-3-19, 11.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Liedon kunta ei ole lähettänyt ilmoitusta allekirjoittaneille ulkoilureittisuunnitelman valmistelusta eikä näin ollen ole toiminut ulkoilureittisuunnitelman laatimisvaiheiden mukaisesti.
- 2) Ratsastus- ja ravireitit on poistettava Gretala-tilan ympäristöstä ja tieosuudelta. Alueella sijaitsee muinaiskalmisto, ratsastusreitti kulkee liian läheltä asutusta, vie yksityisyyden, aiheuttaa vaikeuksia tienhoidolle ja on turvallisuusriski lapsille ja kotieläimille.

Vastineet:

- 1) Mielenpitemättä jättäjälle ei ole lähetetty ilmoitusta ulkoilureittisuunnitelman valmistelusta. Syyt ovat seuraavat: Ulkoilureittisuunnitelma tuli vireille vuonna 2008. Osayleiskaavan / ulkoilureittisuunnitelman kohdealuetta laajennettiin suunnittelutyön aikana kahdesti. Haagantien ja Metsämäen raviradan seutu otettiin mukaan suunnittelualueeseen vuonna 2009. Vuonna 2013 suunnittelualue laajeni käsittämään Ilmaristen taajaman ja Palovuoren alueen. Suunnittelualueen laajentaminen johtui osayleiskaavoituksen tarpeista. Osayleiskaavojen vireiltulosta ei lähetetä kirjeitä paikkakuntalaisille. Ulkoilureittisuunnitelman valmistelun alkamisesta lähetettiin kuitenkin kirjeet alkuperäisen kohdealueen maanomistajille. Laajennusalueiden maanomistajia ei enää lähestytty kirjeellä, koska maanomistajien määrä kasvoi niin suureksi. Ulkoilureittisuunnitelman laadinnasta on kuitenkin tiedotettu laajasti alueen lehdissä ja internetissä. Ulkoilureittisuunnitelmasta on pidetty lukuisia yleisötilaisuuksia (kaksi tilaisuutta marraskuussa 2008, useita vuoden 2009 aikana ja kaksi kesäkuussa 2013) ja työpajoja (15 tilaisuutta marras-joulukuussa 2008 ja kaksi syyskuussa 2013).
- 2) Kyseessä oleva, Pitkäsmäen kiertävä hevospolku on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta.

3.16 Kiinteistö Oy Vairankulma, 11.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Liedon kunta myi Gretala-tilan vuonna 2009. Kunnan edustajat vakuuttivat myyntineuvotte- luissa, ettei minkäänlaisia suunnitelmia ole alueella meneillään eikä käynnistymässä. Myyjä on salannut ostajalta tietoja.
- 2) Liedon kunta ei ole lähettänyt allekirjoittaneelle ilmoitusta ulkoilureittisuunnitelman valmistelusta. Ulkoilureittisuunnitelma on pidetty salassa. Liedon kunta ei ole toiminut ulkoilureitti- suunnitelman laatimisvaiheiden mukaisesti. Ulkoilureittisuunnitelma on pidetty salassa.
- 3) Ratsastus- ja ravireitit on poistettava Gretala-tilan ympäristöstä ja yksityistieosuudelta.

Vastineet:

- 1) Kunnalla ei ole ollut tarvetta salata hanketta. Ostajien kanssa käytiin 20.5.2009 haastattelu, jossa asioita käsiteltiin. Kaavaluonnos ja ulkoilureittisuunnitelman luonnos valmistui vasta syksyllä 2009, joten ko. hankkeiden tarkempaa sisältöä ei ole tilaisuudessa voinut kertoa esim. ratsastusreittien sijaintia. Osayleiskaavan rakennemallissa 19.11.2008 hevosreittejä ei vielä ollut mukana, vaan niiden tarve tuli esille vasta myöhemmässä vaiheessa alueen toimijoiden esityksestä. Huomautuksessa mainitut reitit on poistettu.
- 2) Mielenpitoon jättäjälle ei ole lähetetty ilmoitusta ulkoilureittisuunnitelman valmistelusta. Syyt ovat seuraavat: Ulkoilureittisuunnitelma tuli vireille vuonna 2008. Osayleiskaavan/ulkoilureittisuunnitelman kohdealuetta laajennettiin suunnittelutyön aikana kahdesti. Haagantien ja Metsämäen raviradan seutu, Rauhakylä ja Jäkärän Kaila otettiin mukaan suunnittelualueeseen vuonna 2009. Vuonna 2013 suunnittelualue laajeni käsittämään Jäkärän ja Ilmaristen taajamat sekä Palovuoren alueen. Suunnittelualueen laajentaminen johdettiin osayleiskaavoituksen tarpeista. Osayleiskaavojen vireilletulosta ei lähetetä kirjeitä paikkakuntalaisille. Ulkoilureittisuunnitelman valmistelun alkamisesta lähetettiin kuitenkin kirjeet alkuperäisen kohdealueen maanomistajille. Laajennusalueiden maanomistajia ei enää lähestytty kirjeellä, koska maanomistajien määrä kasvoi niin suureksi. Ulkoilureittisuunnitelman laadinnasta on kuitenkin tiedotettu laajasti alueen lehdissä ja internetissä. Ulkoilureittisuunnitelmasta on pidetty lukuisia yleisötilaisuuksia (kaksi tilaisuutta marraskuussa 2008, useita vuoden 2009 aikana ja kaksi kesäkuussa 2013) ja työpajoja (15 tilaisuutta marras-joulukuussa 2008 ja kaksi syyskuussa 2013). Nyt, kun ulkoilureittisuunnitelmasta on valmistunut uusi luonnos, maanomistajia, joiden kiinteistöjen kautta ulkoilureittitoimituksella toteutettavat ulkoilureitit tulevat mahdollisesti kulkemaan, lähestytään kirjeitse.
- 3) Kyseessä oleva, Laitionmäen ja Pitkäsmäen kiertävä hevosreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta.

3.17 Asukas/Maanomistaja, osoitteessa Väenteläntie 47 (Lieto), kiinteistöt Niinimäki 423-405-2-118 ja Lontinen 423-405-2-191, 11.3.2010**Vaatimukset ja perustelut:**

- 1) Vastustaa ehdottomasti esitettyä ratsutietä kiinteistönsä alueella/läheisyydessä. Perusteluita korvaamattomat jokimaisemat sekä läheiset luontoarvot.
- 2) Lapsille on varattu ratsutiehen rajautuvalta alueelta tontit (2 kpl).
- 3) Pelko reittien asiaankuulumattomasta käytöstä esim. mopot.
- 4) Reittien johdosta syntyvä yleinen rauhattomuus.
- 5) Hevoset levittävät hukkakauraa.
- 6) Reitti alentaa pellon arvoa.

Vastineet:

- 1) Uudessa ulkoilureittisuunnitelman luonnoksessa kiinteistön Lontinen 423-405-2-191 alueelle esitetään ulkoilureittitoimituksella perustettavaa ulkoilu- ja ratsastusreittiä. Kiinteistön Niinimäki 423-405-2-118 alueelle esitetään ulkoilureittitoimituksella perustettavaa ulkoilureittiä. Ratsastusreittimerkintä on tilan alueelta poistettu. Tilojen maille sijoittuva osuus on osa reittiä, joka yhdistää Ilmaristen taajaman Aurajokilaaksoon ja parantaa siten merkittävästi Ilmaristen asukkaiden ulkoilumahdollisuuksia. Polkumainen, rakentamaton ulkoilureitti ja kavioura eivät vie paljon tilaa. Molemmat on mahdollista sijoittaa em. kiinteistön/kiinteistöjen kohdalla lähes kokonaan pellon suojakaistalle tai olemassa olevalle tieuralle, joten vaikutukset jokimaisemaan tai luontoarvoihin jäävät vähäisiksi. Reitin sijaintia tarkennetaan suunnittelun myöhemmässä vaiheessa, jotta reitti olisi mahdollisimman luonteva ja haitat jäisivät vähäisiksi. Maanomistaja voi neuvotella reitin yksityiskohtaisesta linjauksesta kaupungin edustajan kanssa ulkoilureittisuunnitelmaehdotusta valmisteltaessa.
- 2) Nykyisellään kiinteistön koko ei mahdollista muita (haja)rakennuspaikkoja kiinteistöstä. Kyseiset tontit ratkaistaan asemakaavavaiheessa, kuten myös alueen muu maankäyttö. Kyseiset tontit ja ulkoilureittiesitys eivät sinällään sulje toisiaan pois, vaan on ratkaistavissa

tarkemmalla maankäytön suunnitelmalla. Mahdollisuuden lähteä kotiovelta Aurajoelle suuntautuvalla ulkoilureitille voi nähdä myös tontin etuna.

- 3) Polkumainen, rakentamaton ulkoilureitti tuskin houkuttelee mopoilijoita.
- 4) Harvakseltaan ulkoilijoiden tai ratsastajien käyttämä reitti tuskin aiheuttaa häiriötä siinä määrin kuin tilan läheisyydessä sijaitseva Väänteläntie. Tilan rakennusten ja ulkoilureitin välissä on korkea kuusialta tai muuta puustoa. Ratsastusreitti sijoittuu vielä kauemmas rakennuksista.
- 5) Hukkakaura on paha rikkakasvi. Sen leviäminen pelloille hevosten jätösten myötä on mahdollista. Hukkakauran leviäminen on mahdollista muillakin tavoin, kuten autojen ja muiden ajoneuvojen pyörissä tai lintujen välityksellä. Ulkoilureittisuunnitelman kohdealueella on lukuisia talleja ja hevoslaitumia. Alueella ratsastetaan, ajetaan ravikärryillä ja kuljetaan hevosajoneuvoilla nykyisinkin, joten ratsastuksen ohjaaminen merkityille reiteille tuskin tuo tullessaan huomattavasti nykyistä suurempaa hukkakaurariskiä. Lisäksi ratsastuksen ohjaaminen merkityille reiteille ehkäisee luvatonta ratsastamista viljelymailla.
- 6) Reitti sijoittuu uoman reunaan, jossa nykyäänkin on viljelemätön suojakaista, joten sillä tuskin on olennaista vaikutusta pellon arvoon. Mikäli reitin perustamisesta koituu haittaa maanomistajalle, tälle maksetaan käyttöoikeuskorvauksen lisäksi korvaus haitoista.

3.18 Asukas, osoitteessa Haagantie 79 (Turku) 11.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Hevosreittejä ei saa rakentaa lisää. Hevosreitti kulkisi mielipiteen jättäjän talon vierestä.
- 2) Asumisviihtyisyyteni on jo nyt raviradan melu- ja valohaittojen takia kohtuutonta.
- 3) Haagantien liikenne koostuu 90-prosenttisesti hevosharrastusliikenteestä.
- 4) Hevosreiteistä ei ole kerrottu oikeilla nimillä. Mielipiteen jättäjä ei ole ollut suunnitelmista tietoinen.

Vastineet:

- 1) Kyseinen, Laitionmäen ja Pitkäsmäen kiertävä hevosreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta. Topinojan ja Lausteenojan varteen on osoitettu ulkoilureittitoimituksella toteutettava ulkoilu- ja ratsastusreitti. Se on linjattu mahdollisimman kauas nykyisestä asutuksesta.
- 2) Raviradan melu- ja valohaitat voivat heikentää asumisviihtyvyyttä, mutta kohtuuttomiksi haittoja on vaikea kuvitella, jos ravipäiviä on vuodessa vain joitakin kymmeniä ja ravit sijoituvat vain päivä- ja ilta-aikaan. Lisäksi ravirata-alue sijaitsee huomattavan kaukana, yli 500 metrin päässä kiinteistöstä ja asuinrakennus sijaitsee suuren kasvihuonerakennuksen takana, jonne ravirata-alue ei edes kunnolla näy.
- 3) Haagantien hevosiin liittyvä liikenne osoittaa, että alue on merkittävä hevosurheilukeskittymä. Hevosurheiluun liittyviä toimintoja on järkevää keskittää raviradan tuntumaan, jolloin harjoittelupaikat, eläinlääkäri ym. toiminnot ovat hyvin saavutettavissa ja tarve kuljettaa hevosia vähenee. Haagantien varsi on siksi osoitettu osayleiskaavaluonnoksessa merkinnällä *AM Maatilojen talouskeskusten alue*, joka käytännössä tarkoittaa, että alueella saa toteuttaa lisää hevosiin liittyvää toimintaa.
- 4) Ulkoilureittisuunnitelman valmistelusta on tiedotettu laajasti. Kaikille kiinnostuneille on järjestetty yleisötilaisuuksia (kaksi tilaisuutta marraskuussa 2008, useita vuoden 2009 aikana ja kaksi kesäkuussa 2013) ja työpajoja (15 tilaisuutta marras-joulukuussa 2008 ja kaksi syyskuussa 2013). Yleisötilaisuuksista ja työpajoista tiedotettiin alueen lehdissä ja internetissä. Niihin osallistui runsaasti ihmisiä. Ulkoilureittisuunnitelman alustavia luonnoksia on esitelty yleisölle useissa tilaisuuksissa vuosina 2009 ja 2013. Lisäksi luonnoksia ja muuta valmisteluaineistoa on ollut suunnittelutyön alusta alkaen esillä internetissä (www.turku.fi/maailma).

3.19 Asukas, osoite ei tiedossa (Turku), 11.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Ulkoilureittisuunnitelman selostuksessa ei pidä rinnastaa maastopyöräilyä ja mopoilua. Jokamiehenioikeuksiin kuuluvan maastossa tapahtuvan pyöräilyn rajoittamiseen tarvitaan erityisiä perusteita, kun taas moottoriajoneuvolla ei saa kulkea maastossa ilman maanomistajan lupaa.
- 2) Tutkimusten mukaan maastopyöräilyn vaikutus maaston kulumiseen on patikoinnin luokkaa ja huomattavasti pienempi kuin ratsastuksen.
- 3) Pyöräilijät tuskin aiheuttavat erityisiä ristiriitatilanteita ulkoilureiteillä.
- 4) Koska jokamiehenioikeus antaa oikeuden pyöräillä luonnossa, Turun ei tarvitse käyttää varoja osoittaakseen maastopyöräilyyn erityisiä alueita.

Vastineet:

- 1) Ulkoilureittisuunnitelman uudessa selostuksessa maastopyöräilyä ja mopoilua käsitellään erillisissä kappaleissa eikä ratsastuksen ja maastopyöräilyn vaikutuksia verrata toisiinsa.
- 2) Vaikka maastopyöräilyn aiheuttama maaston kuluminen ei olisi patikoinnin aiheuttamaa kulumista pahempaa, vaikutukset voivat kuitenkin olla suuret, jos pyöräilyä harrastetaan polkujen ulkopuolella. Yksi ulkoilureittisuunnitelman laatimisen tavoitteista on tarjota virkistyskäyttöä varten toimivia, merkittyjä reittejä, jolloin lisääntyvä, virkistyskäytöstä johtuva kulu- tus – oli se sitten patikointia, pyöräilyä tai ratsastusta – ohjautuu pääosin näille reiteille. Silloin karujen tai luonnoltaan herkkien alueiden, kuten kallioiden tai lehtojen kasvillisuus säilyy paremmin, ja myös metsänkasvatukselle koituvat haitat, kuten juuriston paljastuminen, ovat vähäisemmät.
- 3) Ulkoilureittisuunnitelman selostusta on muotoiltu uudestaan.
- 4) Maastopyöräilyä ei olla siirtämässä tietyille alueille. Maaria-Ilmaristen aluetta saa siis edelleen käyttää maastopyöräilyyn. Maastopyöräilijöiden tulee kuitenkin tuntea vastuunsa ja käyttää pyöräilyyn ainoastaan olemassa olevia polkuja.

3.20 Asukkaat, osoitteessa Pihlavantie 37 ja 39 (Lieto), 11.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Vastustamme alueellemme kaavailtua tiehanketta sen aiheuttaman häiritsevän läpiajoliikenteen vuoksi.
- 2) Toivomme yhteydenottoa.

Vastineet:

- 1) Tielinjaus on poistettu kaavasta.
- 2) Yleiskaavatasolla vuoropuhelu osallisten kanssa usein on nähtävillä olon aikaista mielipiteiden keräämistä. Yksittäisiin osallisiin on näin laajaa hanketta valmistellessa ajankäytöllisesti mahdotonta ottaa suoraan yhteyttä. Kaavaa valmistellessa on järjestetty useita tiedotustilaisuuksia Jäkärlässä ja Ilmarisissa sekä tiedotettu paikallislehdissä, internetissä ja Liedon puolella jokaiseen talouteen jaettavassa kaavoituskatsauksessa vuosittain vuodesta 2007 lähtien.

3.21 Yrittäjä, osoitteessa Tastontie 185 (Turku), 12.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Tallin ja lähialueen kaavamerkintä muutetaan (hevos)käyttötarkoitusta vastaavaksi ja aluetta suurennetaan huomattavasti.
- 2) Tallin ympärillä olevat asuntoalueet jätetään kaavasta pois tai muutetaan suunnitelmaa niin, ettei tallin ja tulevien asukkaiden välille pääse syntymään konflikteja.
- 3) Uutta tietä ei tehdä lainkaan tai tie siirretään kulkemaan muualta.

Vastineet:

- 1) Käyttötarkoituksmerkintä on uudessa luonnoksessa muutettu vastaamaan hevosten pitämistä (AM). AM-alue on sijoitettu olevien pihapiirien alueelle.
- 2) Tallin välittömässä läheisyydessä olleet AP-alueet on jätetty kaavasta pois. Poisjättämiseen on ensisijaisesti vaikuttanut lentoliikenteen aiheuttama lentomelu ja vasta toissijaisesti mahdolliset konfliktit hevostoiminnan ja uusien asukkaiden välillä.
- 3) Tieyhteys Pahkalaukkaantieltä Tastontielle on siirretty etelämmäksi ja palvelee ensisijaisesti Liedon maankäyttöä.

3.22 Yrittäjä, osoitteessa Tastontie 185 (Turku), 12.3.2010**Vaatimukset ja perustelut:**

- 1) Kisan tallin läheisyyteen tarvitaan lisää erilaisia, eripituisia ja mieluiten rengasmaisia reittejä erilaisissa maastoissa.
- 2) Ulkoilureittisuunnitelman hevosreitit eivät riitä vastaamaan tarpeisiin, jos Metsämäen alueelle tulee huomattavasti nykyistä enemmän talleja ja hevostoimintaa.
- 3) Osan reiteistä tulisi olla valaistuja.

Vastineet:

- 1) Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa esitetään ratsastuksen pääreitit välillä Metsämäki – Tasto – Jäkärä – Koskennurmi sekä Metsämäki – Lausteenoja – Haaga. Osayleiskaavan yhtenä tavoitteena on mahdollistaa hevostoiminnan kehittäminen varsinkin Metsämäen raviradan ympäristössä, ja ratsastuksen pääreitit palvelevat tätä tavoitetta. Nämä pääreitit ovat siten useiden olevien ja/tai uusien tallien sekä yksittäisten ratsastajien käytössä. Yksittäisen tallin käyttämien lähireittien osoittaminen ulkoilureittisuunnitelmassa ei ole tarpeen. Tällaisten lähireittien perustaminen ja ylläpito eivät ole kunnan tehtävä, vaan tallinpitäjä voi sopia niistä maanomistajien kanssa.
- 2) Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa ratsastusreittejä esitetään osin eri paikkoihin kuin 2009/2010 hyväksytyssä aiemmassa luonnoksessa. Merkittävin muutos on ratsastusreitien osoittaminen välille Metsämäki – Lausteenoja – Haaga. Ulkoilureittisuunnitelman kohdealueella ei ole nykyään merkittäviä ratsastusreittejä, joten esitetyt reitit kohentavat tilannetta merkittävästi. Esitetyt pääreitit riittänevät nykyistä useampienkin tallien tarpeisiin.
- 3) Ulkoilureittisuunnitelmassa ei oteta kantaa valaistuksen tarpeeseen.

3.23 Asukas, osoite ei tiedossa (Rusko), 12.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: P-paikka on poistettava Tastontieltä ja sijoitettava se jo pysäköintialueena toimivan Ilmaristen tanssilavan yhteyteen.

Vastine: Osayleiskaavassa ei jatkossa osoiteta pysäköintialueiden paikkoja vaan ne osoitetaan vain ulkoilureittisuunnitelmassa. Ulkoilureittisuunnitelmassa ei osoiteta pysäköintialuetta Tastontielle.

3.24 Maanomistajat, kiinteistöt Välikkälä 423-436-2-55 ja Pajamäki 423-436-2-60, 12.3.2010**Vaatimukset ja perustelut:**

- 1) Tieyhteyden välttämättömyys perikunnan alueelta tulee tutkia. Toivomuksena esitetään, että tienlinjaus noudattaisi olevaa Pihlavantietä.
- 2) Toivotaan mielipiteen huomioimista.
- 3) Lisäksi tuo tiedoksi, että omistamallaan metsäalueella asuu harmaapäätikka sekä Haaganmäen kallioalue on kehrääjän elinpiiriä. Molemmat kuuluvat EU:n lintudirektiivin liitteen 1 lajeihin.

Vastineet:

- 1) Tieyhteys on poistettu.
- 2) Mieliopide on huomioitu.
- 3) Alueen läheisyydestä löytyi harmaapäätikan pesäkolo ja alueen metsiköstä useita vanhempia pesäkoloja, joten laji pesii alueella. Asialla ei kaavallisesti merkitystä, koska merkittävimmät metsäalueet on rajattu kaavasta pois. Sen sijaan kehrääjää ei luontoselvityksen perusteella Haaganmäessä esiinny.

3.25 Maanomistajat, kiinteistö Tapiola 423-437-1-71, kolme palstaa, 12.3.2010**Vaatimukset ja perustelut:**

- 1) Pysäkkien ja Pihlavantien risteuksen palvelualueella tulee korjata niin, että olevaa tielinjausta voidaan hyödyntää. Esitetty uusi tie pilkkoo peltoalueen vaikeasti hyödynnettäviin tilkkuihin.
- 2) Tielinjaukset tulee osoittaa mahdollisimman lähellä tilojen rajoja, jolloin pinta-alamenetykset jäisivät pienemmiksi.

Vastineet:

- 1) P-aluevaraus ja tielinjoukset on poistettu ja kaava muutettu vastaamaan olevaa tilannetta. Kaavan kevennyttyä runsaasti alueella ei P-aluevaraukselle ole tarvetta.
- 2) Tiet on osoitettu nykyisen mukaisina.

3.26 Maanomistaja, kiinteistö Hamaron rajamaa 853-412-1-56, 12.3.2010**Vaatimukset ja perustelut:**

- 1) Vastustan kaavasuunnitelmaa uuden asuinalueen ja tielinjan osalta. Asuinalue on tarpeeton, maanomistajat eivät aio myydä. Alueella myös on jo suurempi tie rautatieltä moottoritielle, eli Pysäkkitie-Pahkalaukkaantie-Pahkantie.
- 2) Maaomistajia ei myöskään ole tiedotettu suunnitelmasta, eikä kuultu.

Vastineet:

- 1) Asuinalue ja tielinjaus on poistettu kaavasta.
- 2) Ks. vastine kohdasta 3.3.

3.27 Maanomistaja, kiinteistö Pihlava, 423-436-2-74, 12.3.2010**Vaatimukset ja perustelut:**

- 1) Vastustan kaavasuunnitelmaa uuden asuinalueen ja tielinjan osalta. Asuinalue on tarpeeton, maanomistajat eivät aio myydä. Alueella myös on jo suurempi tie rautatieltä moottoritielle, eli Pysäkkitie-Pahkalaukkaantie-Pahkantie.
- 2) Maaomistajia ei myöskään ole tiedotettu suunnitelmasta, eikä kuultu.

Vastineet:

- 1) Asuinalue ja tielinjaus on poistettu kaavasta.
- 2) Ks. vastine kohdasta 3.3.

3.28 Haagan yksityistien hoitokunta, 12.3.2010**Vaatimukset ja perustelut:**

- 1) Hevosten harjoittelureitistö ja tallitoiminta on syytä keskittää Haagantien länsipuolelle.
- 2) Tien ylitykset ovat vaaranpaikkoja.
- 3) Keitä Topinojan vartta seuraileva hevosreitti palvelisi? Vääteläntien varrella näyttäisi kartan mukaan olevan vain yksi hevostila.
- 4) Varsinkin Sakarin mäen kiertävä hevosreitti ihmetyttää. Keitä se palvelisi?

- 5) Varat olisi viisainta käyttää kaikkien asukkaiden hyvinvointia palvelevien aktiviteettien suunnitteluun ja rakentamiseen.

Vastineet:

- 1) Osayleiskaavan AM-alueilla sijaitsee jo nykyisin useita hevostiloja. Nämä ovat luontevia paikkoja mahdollistaa myös uusien hevostilojen toteuttaminen. Uusia ravireittejä ei ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa esitetä. Maastoratsastusta palvelevat reitit ovat kuitenkin tarpeen.
- 2) Haagantien liikenne on huomattavasti vähäisempää kuin Vanhan Tampereentien. Tällä hetkellä ratsastajien olisi kuljettava vilkkaasti liikennöidyllä Vanhalla Tampereentiellä, koska ratsastukseen tarkoitettuja reittejä ei alueella ole ja pyöräteillä ratsastaminen ei ole sallittua.
- 3) Väänteläntielle suuntautuva ratsastusreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta. Sen sijaan uudessa luonnoksessa esitetään Topinojan ja Lausteenojan varsia seurailevaa ulkoilu- ja ratsastusreittiä välille Metsämäki – Haaga. Hevosiin liittyvän toiminnan mahdollistaminen ja kehittäminen kuuluu Maaria-Ilmaristen osayleiskaavan tavoitteisiin. Haagantien itäpuoli on uudessa osayleiskaavaluonnoksessa osoitettu merkinnällä AM Maatilojen talouskeskusten alue. Tällä alueella hevosten pitäminen on sallittua. AM-merkintä tukee Metsämäen raviradan ympäristön kehittymistä hevosurheilukeskukseksi. Haagantien itäpuoli sopisi erityisesti ratsutalleille. Topinojan ja Lausteenojan vartta noudatettava ratsastusreitti ohjaisi ratsastusta pois Haagantieltä ja muilta teiltä.
- 4) Sakarin mäen (Laitionmäen ja Pitkäsmäen) kiertävä hevosreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta.
- 5) Topinojan ja Lausteenojan varsia seuraileva reitti on uudessa luonnoksessa tarkoitettu suurimmaksi osaksi sekä ulkoilijoille että ratsastajille. Reitin Väänteläntielle suuntautuvaa itäisin haara on osoitettu pelkästään ulkoilijoille. Ratsastusreitti toteutetaan todennäköisesti kapeana, polkumaisena kaviourana, joka ei vaadi rakentamista, joten reitin salliminen ratsastajille ei todennäköisesti lisää reitistä aiheutuvia kustannuksia olennaisesti.

3.29 Maanomistaja, kiinteistö Ylijunnila 853-487-1-193 (kiinteistö vaihtanut omistajaa mielipiteen jättämisen jälkeen), 12.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Ulkoilureitti ja pyörätie on suunniteltu kulkevaksi mielipiteen jättäjän metsäalueen poikki. Mielipiteen jättäjällä ei ole sinällään mitään suunnitelmaa vastaan. Metsää on kuitenkin pysyttävä hoitamaan ulkoilureitistä huolimatta.
- 2) Talvella on päästävä kulkemaan traktorilla metsässä. Se on mahdollista joko rakentamalla tieyhteys läheiseen metsätien silmukkaan tai takaamalla lupa ajaa traktorilla polkua pitkin. Pyydetään kirjallista varmistusta asiasta kotiin tai sähköpostiin.

Vastineet:

- 1) Ulkoilureitin perustamisessa huomioidaan metsänhoidon tarpeet. Ulkoilureitin ja metsätalouden yhteen sovittamisesta neuvotellaan ulkoilureittisuunnitelmaehdotusta valmisteltaessa tai viimeistään ulkoilureittitoimituksessa.
- 2) Maanomistajalle voidaan turvata oikeus reitin käyttämiseen traktorilla ajoon ja metsätalouden kuljetuksiin, kunhan asiasta ilmoitetaan ulkoilureitin pitäjälle. Samoin voidaan turvata oikeus reitin ylittämiseen metsänhoidon tai metsätalouden kuljetusten niin vaatiessa. Maanomistaja voi neuvotella yksityiskohdista kaupungin edustajan kanssa ulkoilureittisuunnitelmaehdotusta valmisteltaessa. Asiassa voi lähestyä Turun kaupungin maanhankintapäällikkö Ilkka Uusi-Uolaa. Yhdessä sovitut käytännöt vahvistetaan ulkoilureittitoimituksessa.

3.30 Maanomistaja, kiinteistö Ylijunnila 853-487-1-193 (kiinteistö vaihtanut omistajaa mielipiteen jättämisen jälkeen), 13.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Osayleiskaava on maakuntakaavan vastainen.
- 2) Kivikauden polku ei ole virallinen. Se on tehty ilman maanomistajien lupaa.
- 3) Kaava ei ole tasapuolinen. Kaupungin omistamat maat on ajateltu asumiseen ja yksityisten maat VL-alueiksi.

Vastineet:

- 1) Mielipiteessä ei tuoda esiin miten tai miltä osin osayleiskaava olisi maakuntakaavan vastainen. Vuonna 2009/2010 hyväksytyssä luonnoksessa oli asuinaluevarauksia hieman laajemmassa mitassa kuin maakuntakaavassa, mutta periaatteeltaan aluevarausten sijoittelu pohjautui maakuntakaavaan. On myös hyvä muistaa, että laajempialaisena maakuntakaavan aluevaraukset ovat suurpiirteisempiä kuin osayleiskaavassa. Yksityiskohtaisempien kaavojen kuuluu tarkentaa yleispiirteisemmissä kaavoissa esitettyjä asioita. Kaupunkiseudun rakennemallin myötä aluevarauksia on jatkosuunnittelussa keskitetty entistä enemmän vain olevien taajamien yhteyteen ja siten uusi luonnos on myös entistä lähempänä maakuntakaavan periaatteita.
- 2) Kivikauden polun on tehnyt paikallinen urheiluseura. Reitin perustamiseen ja käyttöön liittyvistä asioista on epäselvyyttä ja eriäviä mielipiteitä. Turun kaupunki ei ole vastuussa mahdollisista luvattomuuksista. Ulkoilureittejä ei kannattaisi perustaa esim. suullisten sopimusten perusteella vaan ulkoilulain tarkoittaman ulkoilureittisuunnitelman ja ulkoilureittitoimitusten avulla, kuten Maaria-Ilmarisissa on tarkoitus tehdä. Kun ulkoilureittejä perustetaan ulkoilureittitoimitusten avulla, reittien käytöstä, linjauksista jne. sovitaan yksityiskohtaisesti ja maanomistaja saa haitoista korvausta. Reittien toteuttamisesta ja ylläpidosta ottavat vastuun Turun kaupunki ja Liedon kunta.
- 3) Maankäyttö- ja rakennuslaissa, joka säätelee kaavoitusprosessia ja kaavojen sisällön laillisuutta, ei ole nimenomaisesti säädetty maanomistajien yhdenmukaisesta kohtelusta. Maanomistajien yhdenmukaisen kohtelun vaatimus johdetaan perustuslain perusoikeussäännöksistä sekä yleisestä hallinto-oikeudellisesta yhdenvertaisuusperiaatteesta. Näiden säännösten ja periaatteen sisältö ei ole yksiselitteinen eivätkä ne ole yksinkertaisesti siirrettävissä osaksi kaavoitusta. Maaria-Ilmaristen tapauksessa alueiden sijoittelua ohjaa kunnanvaltuustojen hyväksymä Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035 sekä juridinen Turun kaupunkiseudun maakuntakaava. Näissä molemmissa asumista ohjataan keskittämään Järkärlän ja Ilmaristen olevien taajamien yhteyteen, niiden välialueen jäädessä rakentamisesta vapaaksi.

Järkevän kaavakokonaisuuden luomisessa ei käytetä lähtökohtana maanomistusolosuhteita. Maaria-Ilmarisissa saattaa näyttää siltä, että kaupunki saa asumisalueet ja yksityiset virkistysalueet, mutta aluevarausten sijoittelu pohjautuu yleispiirteisimpien kaavojen toteuttamiseen niin kuin yllä on kerrottu. Toisaalta se, että kaupungin alueille osoitetaan kaavassa esimerkiksi juuri asuinaluevarauksia, on myös pitkäjänteisen työn tulos. Kaupunki pyrkii määrätietoisesti hankkimaan omistukseensa maa-alueita ns. raakamaana sellaisilta alueilta, jotka ovat maakuntakaavassa sekä erityisesti kaupungin omissa yleiskaavoissa osoitettu tulevaisuuden asumis- tai työpaikka-alueiksi. Näin kaupunki pystyy pitkällä tähtäimellä harjoittamaan järkevää maapolitiikkaa hankkimalla strategisesti tärkeitä maa-alueita omistukseensa ennen niiden asemakaavoitusta ja luomalla näin pohjan kaupungin kestäväälle ja suunnitelmalliselle kehittämiselle.

3.31 Maarian ratsastusseura, 13.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Toivotaan, että Kaisan tallille jätetään asianmukainen toimintatila.
- 2) Ratsastusreittejä pitäisi lisätä, jotta seuran jäsenistö pääsisi jatkossakin nauttimaan maas- toratsastuksesta.

Vastineet:

- 1) Tastontien päähän on osoitettu AM-alue, jolla Kaisan tallikin sijaitsee. AM-merkintä mahdollistaa hevosten pitämisen alueella ja turvaa näiltä osin toiminnan jatkamisen myös tulevaisuudessa.
- 2) Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa esitetään ratsastuksen pääreitit välillä Metsämäki – Tasto – Jäkärä – Koskennurmi sekä Metsämäki – Lausteenoja – Haaga. Sen sijaan yksittäisen tallin käytössä olevien lähireittien osoittaminen ulkoilureittisuunnitelmassa ei ole tarpeen. Tällaisten lähireittien perustaminen ja ylläpito eivät ole kunnan tehtävä, vaan tallinpitäjä voi sopia niistä maanomistajien kanssa. Ulkoilureittisuunnitelman kohdealueella ei ole nykyään merkittäviä ratsastusreittejä, joten esitetyt reitit kohentavat tilannetta huomattavasti.

3.32 Asukas, osoitteessa Tastontie 115 (Lieto), 13.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Haagantien seudulle suunniteltu ulkoilu- ja hevosreitti on poistettava.
- 2) Reitti haittaa viljelyä, peltolohkot pirstoutuvat.
- 3) Hukkakauran leviämisen riski lisääntyy hevosten lannan kautta.
- 4) Arkaa hevosta ei sovi viedä moottorikulkuneuvojen lähelle, ja siksi hevostoiminta pitäisi ohjata erilleen teistä. Haagantiekkin on vilkkaasti liikennöity.

Vastineet:

- 1) Laitionmäen ja Pitkäsmäen kiertävä hevosreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta. Topinojan ja Lausteenojan varren ratsastusreitti on linjattu mahdollisimman kauas nykyisestä asutuksesta.
- 2) Topinojan ja Lausteenojan varressa on tälläkin hetkellä viljelemätön suojakaista. Polkumainen, rakentamaton ulkoilureitti ja kavioura eivät vie paljon tilaa, joten viljelyala ei pienene olennaisesti. Mikäli reitin perustamisesta koituu haittaa maanomistajalle, tälle maksetaan käyttöoikeuskorvauksen lisäksi korvaus haitoista.
- 3) Hukkakaura on paha rikkakasvi. Sen leviäminen pelloille hevosten jätösten myötä on mahdollista. Hukkakauran leviäminen on mahdollista muillakin tavoin, kuten autojen ja muiden ajoneuvojen pyörissä tai lintujen välityksellä. Ulkoilureittisuunnitelman kohdealueella on lukuisia talleja ja hevoslaitumia. Alueella ratsastetaan, ajetaan ravikärryillä ja kuljetaan hevosajoneuvoilla nykyisinkin, joten ratsastuksen ohjaaminen merkityille reiteille tuskin tuo tullessaan huomattavasti nykyistä suurempaa hukkakaurariskiä. Lisäksi ratsastuksen ohjaaminen merkityille reiteille ehkäisee luvatonta ratsastamista viljelymailla.
- 4) Ratsastaminen osayleiskaava-alueella on nykyään hankalaa, koska Vanhalla Tampereentiellä on vilkas liikenne ja pyöräteillä ratsastaminen ei ole sallittua. Näitä ongelmia pyritään ratkaisemaan ulkoilureittisuunnitelmalla. Ulkoilureittisuunnitelmassa ratsastus on ohjattu erillisille reiteille, mikä lisää turvallisuutta.

3.33 Asukkaat, osoitteessa Tastontie 142 (Turku), 14.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: Esittävät, että iso osa Koivulehto nimisestä tilasta tulisi osoittaa AP-alueeksi.

Vastine: Tila Koivulehdon ympäristössä jo olevien ympärivuotisten asuinkiinteistöjen johdosta tila on tarkoitus sisällyttää osaksi AP-aluetta. Tastontien pään alueella AP-alueita ei ole kuitenkaan tarkoitus merkittävästi lisätä tai kasvattaa, koska alue sijaitsee lentoliikenteen laskeutumislinjalla.

3.34 Asukas, osoitteessa Haagantie 64 (Lieto) 14.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: Mielipiteen jättäjän omistaman asuinkiinteistön rajalla kulkeva ravi- ja ratsastusreitti on poistettava. Reitti aiheuttaa vaaratilanteita ja rauhattomuutta, rikkoo perinnemaisemaa, häiritsee kulkemista ja voi vaikuttaa kiinteistön arvoon. Suurin osa asukkaista ei ole hevos-tilallisia.

Vastine: Kyseessä oleva, Pitkäsmäen kiertävä hevosreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta.

3.35 Maanomistajat, 14.3.2010

Metsäyhtymä, kiinteistö Metsätalo 853-411-1-1

Maatalousyhtymä, kiinteistöt Karhunoja 853-505-20-0, Pikku-Prusi 853-505-2-37, Laakkari 853-505-2-24, Mäkipirtti II 853-412-1-55 ja Lehtimäki II 853-412-1-54

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Suunnittelutyön aloittamisesta ei ole maanomistajille tiedotettu kirjallisesti.
- 2) Maanomistajat ovat jääneet työpajoissa ”paitsioon”. Maanomistajille ei ole esitelty ulkoilureittisuunnitelman luonnosta ennen virallista julkistamista.
- 3) Luvaton käyttö (kivikauden polku) on ollut vaikuttamassa siihen, että alueelle suunnitellaan ulkoilutoimintaa.
- 4) Ulkoilureittisuunnitelmaluonnoksessa ei ole huomioitu louhintahanketta tilan Metsätalo 411-1-1 alueella.
- 5) Suunnitellut reitit vaikeuttavat metsätalouden hakkuita ja puunkuljetuksia.
- 6) Pitkänomaisissa palstoissa poikkisuuntaan kulkevat reitit estävät kulkemista palstan suuntaisesti.

Vastineet:

- 1) Mielipiteen jättäjille, kuten muillekin alkuperäisen suunnittelualueen maanomistajille, on lähetetty kirjeitse ilmoitus ulkoilureittisuunnitelman valmistelusta 12.11.2008. Kirje sisälsi myös hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelman.
- 2) Ulkoilureittisuunnitelmaa valmisteltaessa on pidetty kaikille avoimia työpajoja (marras-joulukuussa 2008 sekä viimeisimmät Ilmarisissa 17.9.2013 ja Jäkärlässä 18.9.2013). Ulkoilureittisuunnitelman alustavia luonnoksia on esitelty yleisötilaisuuksissa 13.5.2009, 26.5.2009 ja 12.11.2009 sekä viimeksi 17.9.2013 ja 18.9.2013.
- 3) Perusteita siihen, että ulkoilureittejä suunnitellaan tälle alueelle, on monia: Maarian altaan itäpuolinen metsäalue on yksi laajimmista yhtenäisistä metsistä Turun kaupunkiseudulla, joten sillä on seudullista virkistysarvoa. Alueen arvoa lisää Maarian allas. Turun seudun metsät vähenevät entisestään, kun lentokentän ja Saramäen suunnalle tulee uusia teollisuus- ja logistiikka-alueita. Maarian altaan ympäristön virkistyksellinen merkitys lisääntyy Ilmaristen ja Jäkärän taajamien kasvun myötä. Osa ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa esitetyistä reiteistä noudattelee kivikauden polun linjausta, koska kivikauden polku on kulkemisen kannalta luontevassa paikassa. Olemassa olevia polkuja kannattaa hyödyntää, jolloin uusia polku-uria ei tarvitse avata tarpeettomasti.
- 4) Maa-aineksen ottamislupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen jättäjät ovat 18.12.2006 pyytäneet Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimistolta lupahakemusten käsit-

telyn keskeyttämistä toistaiseksi. Turun kaupunki ja Liedon kunta eivät puoltaneet louhinta-hanketta. Turun kaupungin asemakaavatoimisto totesi lausunnossaan 8.5.2006 seuraavaa: ”*Vaikka alue on yleispiirteisemmissä kaavoissa maa- ja metsätalousaluetta, tullaan Maarian altaan itäpuolelta aluetta kokonaisuudessaan muuttamaan asunto- ja maankäyttöohjelman mukaisesti ajan myötä pientalovaltaisiksi asuinalueiksi sekä asuinalueiden tarvitsemiksi virkistys-, katu-, yms. alueiksi. Koska ottamisalue sijaitsee tällaisella lähitulevaisuudessa asemakaavoitettavalla alueella ja louhinta on pahasti ristiriidassa alueen ajatellun maankäytön kanssa, asemakaavatoimisto katsoo, että lupaa maa-ainesten ottoon ja ympäristölupaan ei tule myöntää.*” Liedon kunta totesi lausuntonaan 6.3.2006) seuraavaa: ”[...] Turun kaupungin ja Liedon kunnan yhdessä teettämän maankäyttötarkastelun perusteella Ilmaristen taajaman länsi- ja pohjoispuoliset alueet soveltuvat erittäin hyvin pientalorakentamiseen ja ulkoilukäyttöön. [...] Pientaloasumisen ja yleisen virkistyskäytön yhteensovittaminen olisi suunniteltua louhintaa paljon paremmin perusteltavissa oleva maankäyttö myös näille alueille. Liedon kunta esittää Turun kaupungille alueen asemakaavoituksen käynnistämistä aiemmin laadittuun maankäyttötarkasteluun tukeutuen ja alueen määräämistä rakennus- ja toimenpidekieltoon suunnittelun ajaksi.”

- 5) Reittien perustamisessa huomioidaan metsänhoidon tarpeet. Maanomistajalle voidaan turvata oikeus reitin käyttämiseen metsäkoneilla ajoin ja metsätalouden kuljetuksiin, kunhan asiasta ilmoitetaan ulkoilureitin pitäjälle. Maanomistaja voi neuvotella yksityiskohdista kaupungin edustajan kanssa ulkoilureittisuunnitelmaehdotusta valmisteltaessa. Sovitut käytännöt vahvistetaan ulkoilureittitoimituksessa.
- 6) Maarian altaan itäpuolella monet palstoista ovat pitkänomaisia, joten reitit on usein pakko linjata palstojen poikki. Maanomistajalle voidaan kuitenkin turvata oikeus reitin ylittämiseen metsänhoidon tai metsätalouden kuljetusten niin vaatiessa.

3.36 Maanomistajat, 14.3.2010

Metsäyhtymä, kiinteistö Metsätalo 853-411-1-1

Maatalousyhtymä, kiinteistöt Karhunoja 853-505-20-0, Pikku-Prusi 853-505-2-37, Laakkari 853-505-2-24, Mäkipirtti II 853-412-1-55 ja Lehtimäki II 853-412-1-54

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Rakennuslain yleisohjeen mukainen tasapuolisuus ei toteudu, koska virkistys- ja ulkoilualueet on sijoitettu vain osalle aluetta.
- 2) Kaavoitustyön aloittamisesta ei ole maanomistajille tiedotettu kirjallisesti. Maanomistajien mielipiteitä ei ole pyydetty ja maanomistajan yhteydenotot eivät ole vaikuttaneet luonnokseen.
- 3) Maa-alueen käyttö on ollut luvatonta.
- 4) Toteavat, että kaasuputkivaraus tulee todennäköisesti purkautumaan ja se helpottaa siten alueen suunnittelua ja käyttöä.
- 5) Osayleiskaavaluonnos ei vastaa maakuntakaavaa.
- 6) Metsätalouden harjoittaminen tulee turvata alueilla, jotka jäävät rakentamistoiminnan ulkopuolelle.
- 7) Osayleiskaavaluonnoksessa ei ole huomioitu maanomistajien louhintahanketta.

Vastineet:

- 1) Maankäyttö- ja rakennuslaissa, joka säätelee kaavoitusprosessia ja kaavojen sisällön laillisuutta, ei ole nimenomaisesti säädetty maanomistajien yhdenmukaisesta kohtelusta. Maanomistajien yhdenmukaisen kohtelun vaatimus johdetaan perustuslain perusoikeussäännöksistä sekä yleisestä hallinto-oikeudellisesta yhdenvertaisuusperiaatteesta. Näiden säännösten ja periaatteen sisältö ei ole yksiselitteinen eivätkä ne ole yksinkertaisesti siirrettävissä osaksi kaavoitusta. Maaria-Ilmaristen tapauksessa alueiden sijoittelua ohjaa kunnanvaltuustojen hyväksymä Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035 sekä juridinen Turun kaupunkiseudun maakuntakaava. Näissä molemmissa asumista ohjataan keskittämään Jäkärlän ja Ilmaristen olevien taajamien yhteyteen, niiden välialueen jäädessä rakentamisesta vapaaksi.

- 2) Yleiskaavallisissa hankkeissa on tyypillisesti niin paljon osallisia, ettei ole mahdollista lähettää kaikille henkilökohtaista kirjettä. Yleiskaavallisista hankkeista tiedotetaan siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan (Turun osalta kuulutus kunnan virallisella ilmoitustaululla, Turun Sanomissa, Åbo Underrättelsenissä ja internetissä). Maanomistajilla niin kuin muillakin osallisilla on ja on ollut mahdollisuus ilmaista mielipiteensä kaavaprosessin aikana. Mielipiteen esittäminen ei tarkoita sitä, että se automaattisesti otetaan sellaisenaan huomioon. Jos esimerkiksi toive tai vaade on ristiriidassa sitä tärkeemmän asian kanssa, ei mielipidettä voida ottaa huomioon ainakaan sellaisenaan. Tästä on esimerkkinä maanomistajien toive louhintahankkeesta, jota ei ole yhteiskunnan näkökulmasta mahdollista toteuttaa tälle alueelle. Toteutettuna hanke katkaisisi ihmisten ja eläinten kulkumahdollisuudet täysin pohjois-eteläsuunnassa n. 800 metrin leveydeltä alueella, jonka virkistyskäyttöä ja -arvoa on tarkoitus tulevaisuudessa lisätä. Lisäksi louhinnan päätyttyä louhosalue jäisi maisemaa rumentavaksi elementiksi keskelle laajaa metsäaluetta.
- 3) Mielipiteen esittäjä tarkoittanee ns. kivikauden polkua. Kivikauden polun on tehnyt paikallinen urheiluseura. Reitin perustamiseen ja käyttöön liittyvistä asioista on epäselvyyttä ja eriäviä mielipiteitä. Turun kaupunki ei ole vastuussa mahdollisista luvattomuuksista. Ulkoilureittejä ei kannataisi perustaa esim. suullisten sopimusten perusteella vaan ulkoilulain tarkoittaman ulkoilureittisuunnitelman ja ulkoilureittitoimitusten avulla, kuten Maaria-Ilmarisissa on tarkoitus tehdä. Kun ulkoilureittejä perustetaan ulkoilureittitoimitusten avulla, reittien käytöstä, linjauksista jne. sovitaan yksityiskohtaisesti ja maanomistaja saa haitoista korvausta. Reittien toteuttamisesta ja ylläpidosta ottavat vastuun Turun kaupunki ja Liedon kunta.
- 4) Kaasuyhtiö Gasum on luopunut ns. länsilaajennuksen toteuttamisesta ja siihen liittyvistä aluevarauksista. Toistaiseksi kaasuputkelle varatut alueet pidetään edelleen osayleiskaavassa mukana. Joku muu kuin Gasum voi olla kiinnostunut hankkeesta, vaikkakin se on epätodennäköistä.
- 5) Vuonna 2009/2010 hyväksytyssä luonnoksessa oli asuinaluevarauksia hieman laajemmassa mitassa kuin maakuntakaavassa, mutta periaatteeltaan aluevarausten sijoittelu pohjautui maakuntakaavaan. On myös hyvä muistaa, että laajempialaisena maakuntakaavan aluevaraukset ovat suurpiirteisempiä kuin osayleiskaavassa. Yksityiskohtaisempien kaavojen kuuluu tarkentaa yleispiirteisemmissä kaavoissa esitettyjä asioita. Kaupunkiseudun rakennemallin myötä aluevarauksia on jatkosuunnittelussa keskitetty entistä enemmän vain olevien taajamien yhteyteen ja siten uusi luonnos on myös entistä lähempänä maakuntakaavan periaatteita.
- 6) Metsätalouden harjoittaminen on mahdollista rakentamistoiminnan ulkopuolelle jäävillä alueilla jatkossakin, mutta kaavan V-alueilla osittain rajoitettuna. Esimerkiksi avohakkuita ei lähtökohtaisesti tulla sallimaan (toimenpiderajoitus, MRL 128 §).
- 7) Katso vastaukset kohdista 1 ja 2. Lisäksi voisi yleisesti todeta, että Turku alkaa olla vähintäänkin Paattisten tasalle asti sen tyyppistä kaupunkialuetta, jonne ei voi toteuttaa merkittäviä maa-ainestenottohankkeita kuin aivan erityisistä syistä. Tällaisia ovat lähinnä yhteiskunnallista merkitystä omaavat hankkeet, kuten esimerkiksi Finavian tilaama ja NCC Roadsin toteuttama lentoturvallisuutta parantava louhintahanke valtatie 9:n kupeessa sekä Turun kaupungin mittava maa-ainesaluehanke Saramäkeen.

3.37 Asukas, osoitteessa Pihlavantie 21 (Lieto), 14.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Vastustan kaavasunnitelmaa uuden asuinalueen ja tielinjan osalta. Asuinalue on tarpeeton, maanomistajat eivät aio myydä. Alueella myös on jo suurempi tie rautatieltä moottoritielelle, eli Pysäkkitie – Pahkalaukkaantie – Pahkantie.
- 2) Maaomistajia ei myöskään ole tiedotettu suunnitelmasta, eikä kuultu.

Vastineet:

- 1) Asuinalue ja tielinjaus on poistettu kaavasta.
- 2) Ks. vastine kohdasta 3.3.

3.38 Asukas, osoitteessa Rojolantie 15 (Turku), 15.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Tuleeko Tampereentielle uusi kokoojatie?
- 2) Mitä aluetta on kiinteistön Pihlajamäki 470-1-34 itäkulma?
- 3) Toivon, että tontin osalta viemärointi tulisi samasta suunnasta missä on kaupungin runko-vesijohto.

Vastineet:

- 1) Osayleiskaavaluonnoksessa Rojolantien ympäristöön asettava AP-alue tulee tarvitsemaan kokoojakadun/pääonttikadun sekä pieniä yksittäisiä tonttikatuja, mutta niiden paikkoja ei määritetä osayleiskaavassa vaan vasta asemakaavavaiheessa.
- 2) Kiinteistö Pihlajamäki kuuluu kokonaisuudessaan AP-alueeseen eli pientalovaltaiseen asuntoalueeseen.
- 3) Osayleiskaavavaiheessa ei vielä oteta kantaa miten yksittäisten osa-alueiden vesihuolto järjestetään. Se ratkaistaan vasta asemakaavavaiheessa.

3.39 Turun alueen rekisteröidyt pyöräseurat, 15.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Pyöräilyn ja ratsastuksen rinnastaminen polkujen liejuuntumisen aiheuttajina on perusteton. Myös rinnastus mopoiluun on väärä. Tutkimusten mukaan patikointi ja pyöräily kuluttavat maata ja kasvillisuutta yhtä paljon.
- 2) Maastopyöräilyä ei pidä siirtää Turussa vain tietyille alueille.

Vastineet:

- 1) Ulkoilureittisuunnitelman uudessa selostuksessa maastopyöräilyä ja mopoilua käsitellään erillisissä kappaleissa eikä ratsastuksen ja maastopyöräilyn vaikutuksia verrata toisiinsa. Myös patikoinnin haitoista kerrotaan. Vaikka maastopyöräilyn aiheuttama maaston kuluminen ei olisi patikoinnin aiheuttamaa kulumista pahempaa, vaikutukset voivat kuitenkin olla suuret, jos pyöräilyä harrastetaan polkujen ulkopuolella. Yksi ulkoilureittisuunnitelman laatimisen tavoitteista on tarjota virkistyskäyttöä varten toimivia, merkittyjä reittejä, jolloin liisääntyvä, virkistyskäytöstä johtuva kulutus – oli se sitten patikointia, pyöräilyä tai ratsastusta – ohjautuu pääosin näille reiteille. Silloin karujen tai luonnoltaan herkkien alueiden, kuten kallioiden tai lehtojen kasvillisuus säilyy paremmin, ja myös metsänkasvatukselle koituvat haitat, kuten juuriston paljastuminen, ovat vähäisemmät.
- 2) Maastopyöräilyä ei olla siirtämässä tietyille alueille. Maaria-Ilmaristen aluetta saa siis edelleen käyttää maastopyöräilyyn. Maastopyöräilijöiden tulee kuitenkin tuntea vastuunsa ja käyttää pyöräilyyn ainoastaan olemassa olevia polkuja.

3.40 Asukas, osoitteessa Pihlavantie 36 (Lieto), 15.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Uusi Asematien ja Pysäkkien risteyksestä alkava Turku–Tampere-moottoritie ulottuva tie tulisi tehdä Jäkärän kautta. Tielle ei ole suunnitellulla alueella tarvetta.
- 2) Maaomistajia ei myöskään ole tiedotettu asiasta.

Vastineet:

- 1) Asuinalue ja tielinjaus on poistettu kaavasta.
- 2) Yleiskaavallisissa hankkeissa on tyypillisesti niin paljon osallisia, ettei ole mahdollista lähettää kaikille henkilökohtaista kirjettä. Yleiskaavallisista hankkeista tiedotetaan siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan (kuulutus kunnan virallisella ilmoitustaululla, paikallislehdissä ja internetissä). Maanomistajilla niin kuin muillakin osallisilla on ja on ollut mahdollisuus ilmaista mielipiteensä kaavaprosessin aikana. Mielipiteen esittäminen ei tarkoita sitä, että se automaattisesti otetaan sellaisenaan huomioon. Jos esimerkiksi toive tai

vaade on ristiriidassa sitä tärkeämmän asian kanssa, ei mielipidettä voida ottaa huomioon ainakaan sellaisenaan.

3.41 Asukas, osoitteessa Sysimäenkuja 8 (Lieto), 15.3.2010, täydennetty 11.6.2013

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Millä aikataululla hanke etenee?
- 2) Miten infra ja palvelut riittävät, vuonna 2007 Ilmarisissa oli 1100 asukasta?
- 3) Aiemmin toteutetut liikenneturvallisuusratkaisut Vanhalla Tampereentiellä ja Pahkalaukkaantiellä vesitetään suunnitteleamalla ”oikotie” Pahkalaukkaantieltä Vanhalle Tampereentielle. Ko. yhdystielle ei tule sallia läpiajoa.
- 4) Tastontie ei kestä nykyistäkään liikennekuormaa, miten jatkossa?
- 5) Kaavassa ei ole otettu kantaa miten Tastontien yksityistien loppuosa hyödynnetään.
- 6) Tastontien pysäköintialue on tarpeeton.
- 7) Taston pohjoispuolelle on lisättävä viheralueita.
- 8) Tastontien uudet asuinalueet voisi sijoittaa 2 km pohjoisempana olevan metsätien varteen.
- 9) Voimassa olevassa kaavassa Tastonalueen pohjoispuolen alueet ovat VL-alueita, luonnoksessa AP. Alueet pitää palauttaa nykykaavan mukaisiksi.
- 10) Milloin Liedon yleiskaava 2020 on rakennettu valmiiksi?

Vastineet:

- 1) Tavoitteellinen aikataulu työn valmiiksi saattamiseen on vuoden 2018 aikana.
- 2) Liedossa yleiskaavan toteuttamiseen liittyy kaavoitusohjelma sekä tontinluovutusohjelma, näissä ohjelmissa otetaan kantaa taajamien kasvutarpeisiin kolmen vuoden aikajaksolla. Ko. ohjelmat ovat osa kunnan talousarviota ja ne tarkistetaan vuosittain vastaamaan esim. palveluiden osalta olevaa tilannetta. Palveluiden riittävydestä keskustellaan palveluntuottajien kanssa kaavatyön edetessä. Yleiskaavassa taasen tarkastellaan koko alueen kehitystä ajallisesti pidemmällä välillä, joten oletettu kasvu jakautuu tasaisesti koko yleiskaavan ohjelmakaudelle.
- 3) Tien tarkempi linjaus selvitetään asemakaavoituksella ja tien profiililla ja teknisillä ratkaisuilta voidaan vaikuttaa väylän houkuttelevuutta ”oikotienä”.
- 4) Kyseistä ongelmaa ei ole aiemmin tuotu kuntaan ilmi. Tastontie on kaavoitettu ja toteutettu kokoojaväyläksi, joten välityskykyä pitäisi löytyä.
- 5) Uudessa luonnoksessa tien on osoitettu jatkuvan kokoojakatuna tien päähän. Aiemmassa luonnoksessa tie olisi ollut alueen sisäinen katu ja tämän tason väyliä ei yleiskaavassa esitetä. Alueen tultua asemakaavoituksen piiriin, myös yksityistiestatus lakkautetaan.
- 6) Pysäköintialue on poistettu.
- 7) Taston alueen maankäytön tehokkuus on perusteltua, Liedon puolelle on seudullisessa rakennemallissa osoitettu uusi 200 asukkaan asuinalue. Turun puolella Taston ja Metsämäen-Haihun alueilla tavoite on 1400 asukasta. Yleiskaavassa ja sen toteuttamiseksi laadittavassa ulkoilureittisuunnitelmassa pyritään varmistamaan taajaman reuna-alueille jäävien virkistysalueiden saavutettavuus alueen sisäisillä väylillä ja viheryhteyksillä. AP-aluevaraukset sisältävät alueen sisäiset lähivirkistysalueet.
- 8) Rakennemallin periaatteista johtuen ainakaan tämän yleiskaavan ohjelmakaudella kyseistä ehdotusta ei voida esittää.
- 9) Yleiskaavassa on haettu taajamalle luonnollisia laajenemissuuntia, joista Taston alue sijoittuu keskeiselle paikalle muodostaen Turun alueiden kanssa yhtenäisen kokonaisuuden.
- 10) Yleiskaavoja ei ”rakenneta valmiiksi”, vaan yleiskaavoituksen tulisi olla jatkuva prosessi. Yleiskaava on strateginen asiakirja, jossa kunnan kasvu eri taajamissa osoitetaan. Nykyinen Liedon yleiskaavan ohjevuosi on 2020 ja alkaa sisällöltään olla vanhentunut. Tällä Maaria-Ilmarinen yleiskaavalla esitetään Ilmaristen kehitys vuoteen 2035 asti, samalla otetaan myös kantaa taajaman uusiin laajenemisalueisiin ja tarkistetaan mitoitus vastaamaan rakennemallia.

3.42 Härkätien ympäristönsuojeluyhdistys, 15.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: Osayleiskaavaluonnosta ei Ilmaristen ja Jäkärän väliseltä osalta voi pitää valtakunnallisten maankäyttötavoitteiden tai maakuntakaavan mukaisina. Esitetään poistettavaksi useita AP- ja AP/res-alueita osayleiskaavasta sekä muutamien aluevarausten leikkaamista tai kaventamista.

Vastine: Luonnosta on muutettu rakennemallityön jälkeen niin, että uusien asuinaluevarausten sijoittelu perustuu aiempaa selvästi enemmän vain taajamien yhteyteen ja uusi luonnos vastaa siten aiempaa paremmin valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja maakuntakaavaa. Uudesta luonnoksesta on poistettu kaikki AP/res-alueet ja jäljelle jätetyt A- ja AP-alueet on keskitetty olevien taajamien ympärille. Taimitarhan aluetta on kavennettu eteläosastaan.

3.43 Maanomistaja, Tastonkulma, mielipide saapunut 15.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: Hyväksytyssä luonnoksessa oli yleismääräyksenä maininta, miten uusien rakennuspaikkojen muodostaminen A-alueilla voidaan sallia pinta-alaperusteisesti. Tämä on hyvä. Huolta aiheuttaa kuitenkin vuosien varrella rakennuspaikkamielessä hankitut yli 1 ha tilat. Tämän johdosta esitetäänkin, että kaavakarttaan voisi erikseen merkitä tällaiset alueet mahdollisiksi rakennuspaikoiksi ja/tai kirjata selityksensä maininnan, että ennen vuoden 2006 rakennuskielion asettamista ostetut/muodostetut yli 1 ha:n tilat olisivat A-alueella sallittavia rakennuspaikkoja.

Vastine: Hyväksytyssä luonnoksessa esitetty rakennuspaikkojen pinta-alaperusteinen muodostaminen oli tarkoitettu ohjaavaksi tekijäksi suunnittelutarveratkaisujen myöntämiseen. Esitettyssä muodossaan sitä ei ole enää tarkoitus ottaa mukaan uuteen luonnokseen, koska kaikkien uusien ns. hajakennuspaikkojen muodostamisen edellytykset ratkaistaan kuitenkin hakemuksesta suunnittelutarveratkaisuin. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen mukaan Turun kaupungin tapauksessa yleiskaavaa ei voi myöskään käyttää suoraan uuden rakennuspaikan muodostamiseen tähtäävien rakennuslupien myöntämisessä.

Osayleiskaava tähtää osaltaan siihen, että siinä tutkitaan asuntorakentamiseen varatut alueet ja että näiden alueiden yksityiskohtainen rakentaminen uusine rakennuspaikkoineen ratkaistaan myöhemmin laadittavilla asemakaavoilla. Suunnittelutarveratkaisu jää menettelynä toki edelleen käyttöön.

3.44 Asukas, osoitteessa Haagantie 62 (Lieto), 15.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: Ravihevosille tarkoitettu harjoitusreitti on poistettava. Reitti on liian lähellä asutusta. Hevoset ovat arvaamattomia ja pelottavia. Reitti rajoittaa kulkemista Haagantiellä ja sen läheisyydessä. Asuinalueen kiinteistöjen arvo laskee.

Vastine: Pitkäsmäen kiertävä hevosreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta.

3.45 Maanomistaja, kiinteistö Innamaa I 853-487-4-81, mielipide saapunut 16.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Tilan Innamaa I 487-4-81 kautta kulkevan (olemassa olevan) ulkoilureitin eteläpuolinen osa tilasta osoitetaan AP-alueeksi. Hankkeilla olevan kaasuputken länsipuolelle tulee osoittaa AP-aluetta.
- 2) Mikäli kaasuputkilinjauksen länsipuolelle ei jostakin tuntemattomasta syystä voitaisi osoittaa AP-aluetta, joka tapauksessa kaasuputkilinjauksen itäpuolinen alue tulee osoittaa AP-alueeksi. Lisäksi mielipiteen vaatimusten perusteluissa on pitkästi kirjoitettu mm. maanomistajien tasapuolisesta kohtelusta.

Vastineet:

- 1) Ks. kohta 2.
- 2) Maankäyttö- ja rakennuslaissa, joka säätelee kaavoitusprosessia ja kaavojen sisällön laillisuutta, ei ole nimenomaisesti säädetty maanomistajien yhdenmukaisesta kohtelusta. Maanomistajien yhdenmukaisen kohtelun vaatimus johdetaan perustuslain perusoikeussäännöksistä sekä yleisestä hallinto-oikeudellisesta yhdenvertaisuusperiaatteesta. Näiden säännösten ja periaatteen sisältö ei ole yksiselitteinen eivätkä ne ole yksinkertaisesti siirrettävissä osaksi kaavoitusta. Kaavoitus ei siis perustu maanomistajien absoluuttiseen tasapuoliseen kohteluun, vaan tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Kaavoituksella tulee turvata toimiva yhdyskuntarakenne mm. palveluineen ja virkistysalueineen, joka ei toteutuisi absoluuttisella tasapuolisella kohtelulla. Lisäksi kaavan ratkaisuisa tulee huomioida yleispiirteisemmät suunnitelmat, jotka tässä tapauksessa ovat juridinen Turun kaupunkiseudun maa- ja vesihuoltotakaava sekä kaupunginvaltuuston hyväksymä Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035. Oman rajoitteen Innamaa I:n lähiympäristön suunnitteluun tuo vielä lentoliikenteen aiheuttama melu (MRL 5 § ja 39 §).

Tasapuolisen kohtelun sijasta maankäyttö- ja rakennuslaissa puhutaan siitä, ettei yleiskaava saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa (MRL 39 §). Toteutuessaan maakaasuputki aiheuttaisi haittaa Innamaa I tilalle varatessaan joidenkin metrien levyisen johtoväylän. Koska väylä olisi kapea ja ympäröivän alueen metsätalouskäyttö voisi muuten jatkua ennallaan, voisi haitan luokitella lieväksi mutta ei kohtuuttomaksi. Maakaasuputkihanketta ei voi luonnehtia yksityiseksi, koska sillä on yhteiskunnallinen rooli ja sen toteuttajatahona olisi yritys, jonka suurimpana omistajana on Suomen valtio. Lisäksi jos kaasuputki toteutuisi, saisi maanomistaja korvausta putken vaatimasta tilasta.

Ne maa-alueet, jotka ovat olleet metsätalouskäytössä, pystyisivät edelleen olemaan metsätalouskäytössä, vaikka ne kaavassa osoitettaisiin virkistysalueiksi. Virkistyskäyttömerkinnällä on käytännössä tarkoitus rajata pois lähinnä maa-ainestenotto- ja avohakkuumahdollisuudet (toimenpiderajoitus, MRL 128 §). Tätäkään rajoitetta ei voine pitää kohtuuttomana, kun huomioidaan se, miten alue sijaitsee kehittyvän kaupunkirakenteen sisällä. Tällaisilla alueilla kaupungilla on tarve ohjata maankäyttöä laajemminkin, josta osoituksena mm. juuri nyt laadittavana oleva osayleiskaava sekä se, miten toisaalta koko kaupungin alueella pitää ns. haja-asutusalueella saada suunnittelutarveratkaisu uudisrakentamiseen ennen varsinaisen rakennusluvan myöntämistä. Jos maanomistaja kokee, ettei hän saa kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, hän voi vaatia kuntaa lunastamaan maa-alueen tai suorittamaan haitasta korvausta (MRL 101 §).

3.46 Viljelijä - alueella viljelijänä; asuu osoitteessa Paappalantie 83 (Lieto), 16.3.2010**Vaatimukset ja perustelut:**

- 1) Pellolle suunniteltu ratsastusreitistö on tarpeeton.
- 2) Pellolle suunniteltu ratsastusreitistö haittaa peltoviljelyä. Koneilla työskentely vaikeutuu lohkojen pirstoutumisesta.
- 3) Ratsastus aiheuttaa haittaa ja vaaroja koneilla työskenneltäessä.
- 4) Pellolle suunniteltu reitistö on syytä poistaa.

Vastineet:

- 1) Mielipiteestä ei käy ilmi, mille pellolle suunnitellusta ratsastusreitistöstä on kyse. Oletettavasti tarkoitetaan osaksi Liedon puolelle esitettyä reitistöä välillä Haagantie – Väänteläntie. Uudessa luonnoksessa on osoitettu reittejä Lausteenojan ja Topinojan varsille. Reitit on tarkoitettu sekä ulkoilijoille että ratsastajille. Reitistön itäisin haara on osoitettu pelkästään ulkoilijoille. Ulkoilureitit ovat yleisen ulkoilutoiminnan kannalta tärkeitä, koska ne täydentävät Aurajokilaakson reitistöä ja parantavat sekä kasvavan Ilmaristen taajaman että laajemminkin seudun asukkaiden virkistysmahdollisuuksia. Myös maastoratsastus on yksi virkis-

tyskäytön muoto. Hevosiin liittyvän toiminnan mahdollistaminen ja kehittäminen kuuluu Maaria-Ilmaristen osayleiskaavan tavoitteisiin.

- 2) Reitti sijoittuisi aivan Lausteenojan ja Topinojan varteen, missä on nykyäänkin viljelemätön suojakaista. Polkumainen, rakentamaton ulkoilureitti ja kavioura eivät vie paljon tilaa, joten viljelyala ei pienene olennaisesti. Jos viljelemätöntä suojakaistaa joudutaan ulkoilu- ja ratsastusreitit takia leventämään tai jos reitistä koituu muuta haittaa maanomistajalle, tälle maksetaan käyttöoikeuskorvauksen lisäksi korvaus haitoista.
- 3) Ratsastaminen on alueella nykyään hankalaa ja vaarallista, koska Vanhalla Tampereentielä on vilkas liikenne ja pyöräteillä ratsastaminen ei ole sallittua. Ratsastuksen ohjaaminen teiltä ja kaduilta erillisille reiteille lisää näin ollen paitsi ratsastajien myös muiden tiellä liikkujien turvallisuutta.
- 4) Laitionmäen ja Pitkäsmäen kiertävä hevosreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta. Lausteenojan ja Topinojan varsia seurailevat reitit on uudessa luonnoksessa tarkoitettu sekä ulkoilijoille että ratsastajille tai pelkästään ulkoilijoille.

3.47 Yrittäjä, kiinteistö Kotikulma 853-470-1-29, mielipide saapunut 16.3.2010

Vaatimukset ja perustelut: Hevosreitit on poistettava Haagantien itäpuolelta. Jos reittiä ei poisteta, ulkoilureitti on osoitettava kaikkien käyttöön.

Vastine: Pitkäsmäen eteläpuolelle ehdotettu hevosreitti on poistettu. Topinojan ja Lausteenojan varsia noudatteleva reitti on linjattu mahdollisimman etäälle asutuksesta. Reitti on tarkoitettu sekä ratsastajille että muille ulkoilijoille. Ulkoilutie ja kavioura kulkisivat osuudella rinnakkain, joko samalla tai eri puolilla uomaa.

3.48 Asukas, osoitteessa Paattistentie 606 (Turku), mielipide saapunut 16.3.2010

Vaatimukset ja perustelut:

Maaria – Ilmaristen osayleiskaavassa ja ulkoilureittiesityksessä ei ole otettu riittävästi huomioon:

- 1) Alueen historiallista merkitystä. Asia koskee erityisesti Jäkärän ja Sipilänhaan keramiikkaa. Keramiikan löytöpaikkojen vuoksi tulisi aluetta suojella laajemmin. Asiasta on hankittava Museoviraston lausunto.
- 2) Alueen luontoarvoja. Taston metsä ja Laakkarin metsä on säilytettävä mm. suunnistuksen vuoksi.
- 3) Maarian altaan suojelua. Ei ole huomioitu Lounais-Suomen ympäristökeskuksen monistetta 19/2003 *Luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelma* (Anni Karhunen & Mikko Jaakkola). Monisteessa annetaan tiettyjä suosituksia kaava-alueelle.
- 4) Kaava on ylimitoitettu. Reservialueet on otettava pois.
- 5) Alueesta tehdyt selvitykset eivät ole riittävät.
- 6) Myllytorppa olisi korjattava.
- 7) Yksityisten omistamat kaavat saisi kaavoittaa vain, jos asiassa on saatu aikaiseksi kaavoitussopimus.
- 8) Kaava on ylimitoitettu ja on siksi Turun kaupungin yleiskaavan ja maakuntakaavan vastainen.

Vastineet:

- 1) Museovirastolta saadut, ajantasaiset tiedot muinaisjäännöksistä on merkitty osayleiskaavan ja ulkoilureittisuunnitelman uusiin luonnoksiin. Osayleiskaavan ja ulkoilureittisuunnitelman aiemmista luonnoksista pyydettiin lausunto Turun museokeskukselta. Lausunnossa todetaan mm. seuraavaa: ”*Ulkoilureittisuunnitelmassa on yleisesti ottaen otettu hyvin huomioon alueella olevat kiinteät muinaisjäännökset ja niiden liittäminen reitistöön. [...] olisi hyvä kuitenkin lisätä, että ....museokeskukseen on oltava hyvissä ajoin, mieluummin vuotta aikaisemmin, yhteydessä, tutkimustarpeen ja niiden kustannusten selvittämisen sekä tutkimusten suorittamisen vuoksi.*” Tämä lisäys on tehty ulkoilureittisuunnitelman uuteen selostukseen.

- 2) Kaava-alueelta on laadittu yleiskaavatason tarkkuutta vastaavat luontoselvitykset. Uudessa luonnoksessa taajamien välinen rakentamisesta vapaa alue on entistä suurempi. Lisäksi se on Turun puolella osoitettu kokonaan virkistysalueeksi (V). Suunnistusseuroja on kuultu.
- 3) Maarian allas on toiminut v. 1980 perustamisestaan asti Turun varavesilähteenä. Tämän johdosta vesioikeuden päätöksellä altaalle on asetettu lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet sekä annettu erityisiä suoja-aluemääräyksiä. Suoja-aluemääräyksissä annetuilla rajoituksilla on haluttu estää veden pilaantumista. Tällaisia rajoituksia ovat mm. pyykinpesukielto altaalla sekä polttomootorilla varustettujen moottoriveneiden käyttökielto muuhun kuin pelastustoimintaan. Suoja-aluemääräyksistä huolimatta allasta on ollut mahdollista käyttää virkistykseen koko sen olemassa olon ajan, mutta jostain syystä virkistyskäyttö on jäänyt ilmeisen vähäiseksi. Nyt laadittavalla kaavalla ja ulkoilureittisuunnitelmalla ei olla heikentämässä altaan virkistyskäyttömahdollisuuksia, vaan päinvastoin niillä yritetään tukea altaan aktiivisempää virkistyskäyttöä.
- 4) Uudessa luonnoksessa reservialueet on jätetty pois.
- 5) Alueesta on olemassa kattavat selvitykset, ja eri alojen asiantuntijoita on kuultu jo ensimmäisen luonnoskäsittelyn yhteydessä.
- 6) Maarian altaan pohjoispäässä sijainnut Myllytorppa on jo purettu.
- 7) Osayleiskaavan jälkeen alueelle tullaan laatimaan asemakaavoja. Niiltä osin kuin asemakaavoissa on yksityisten maanomistajien maita ja jos näille maille tullaan osoittamaan merkittävästi uutta rakennusoikeutta, tullaan kaupungin ja maanomistajien välille laatimaan maankäytösopimuksia. Maankäytösopimuksissa veloitetaan maanomistajia ottamaan osaa alueen toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin.
- 8) Kaavaa on työstetty enemmän Turun kaupungin yleiskaavan ja maakuntakaavan suuntaan jättämällä res-alueet pois ja sijoittamalla uudet asuinaluevaraukset vain taajamien yhteyteen.

3.49 Yrittäjä, kiinteistö Kullanpelto 853-470-1-63, 17.3.2010

Vaatus ja perustelut:

- 1) Mielipiteen esittäjän omistuksessa olevan tilan alue tulisi osoittaa palvelujen ja hallinnon alueeksi. Tilalla on nyt teollisuus- ja asuinrakennus.
- 2) Koska alueelle saadaan kunnallistekniikka?

Vastineet:

- 1) Alue on luonnoksessa osoitettu pientalovaltaisiksi asuntoalueeksi (AP). Tämä tarkoittaa, että alueen pääkäyttötarkoitus tulee olla asuminen. Tyypillisesti tällaisiin alueisiin kuuluu kuitenkin myös mm. kadut, alueen tarvitsemat teknisen huollon alueet sekä alueen sisäiset pienialaiset virkistysalueet. Näiden lisäksi asuinalueilla voi olla sinne sopivia pienialaisia työpaikka-alueita. Koska yleiskaavan tarkkuus on laajempi kuin yksittäinen tila, on Kullanpelto osa tällaista AP-aluetta. Tilan ja sen ympäristön yksityiskohtaisempi maankäyttö ratkaistaan vasta asemakaavavaiheessa.
- 2) Alueelle tuodaan kunnallistekniikka siinä vaiheessa, kun alue on asemakaavoitettu ja sitä aletaan toteuttaa.

3.50 Asukas, osoitteessa Karhunojantie 264 (Turku), 20.3.2010

Vaatus ja perustelut: Ns. kivikauden polku ei kulje ulkoilureittisuunnitelmaluonnoksessa esitetyn mukaisesti. Todellinen reitti esitetty liitekartassa.

Vastine: Ulkoilureitin linjaus tarkistetaan ulkoilureittisuunnitelmaehdotusta laadittaessa gps-paikannusta hyödyntäen.

3.51 Asukas, osoitteessa Kotimäenkuja 4, 10.4.2010

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Alster-järvi Hampurissa on padottu jo 1200-luvulla ja toimii suurkaupungin keskustassa ihanteellisena soutu-, melonta- sekä kohtauspaikkana, jonka rannalla nautitaan ja lenkkeillään. Voisiko Maarian altaallakin soudella ja meloa?
- 2) Wienissä voi pienen peltojen poikki tehdyn patikkamatkan jälkeen (Leopold Figl Promenade – 2 kuvaa eri vuodenaikoina) pistäytyä nauttimaan paikallisista ruokaherkuista ja vaikka lailliselle viinillä. (<http://www.heuriger-zum38er.at>). Liedossakin olisi mahdollista ehkä myöhemmässä vaiheessa hyödyntää paikallisia tuottajia ja palveluiden tarjoajia sekä upeita peltomaisemia niin, että esim. Ilmarisista voisi lähteä vaikka illastamaan Liedon Linnavuoren suuntaan tai päinvastoin. Tämä edellyttäisi Liedon Linnavuoren kohdalta suoraa kevyenliikenteen kulkuyhteyttä Ilmarisiin eli pientä siltää Aurajoen yli. Nykyiset siltayhteydet eivät tällaisen kehityksen kannalta mielestäni ole riittäviä ja paremmat länsi-itä -kevyenliikenteen yhteydet palvelisivat myös uusia ulkoilureittialueita.
- 3) Uutta aluetta suunniteltaessa voisi miettiä, että lenkkipolku (1 – 3 km) voisi kulkea myös asutuksen lähistöllä, jossa pimeinä talvi-iltoinakin olisi mukavampi yksinään lenkkeillä. Lenkkipolun tulisi olla pehmeäpohjainen, koska kovat päällysteet aiheuttavat helposti pitkäaikaisia jalkaongelmia.
- 4) Kevyenliikenteen pinnat olisi hyvä saada sileiksi, jotta rullaluistelua olisi miellyttävämpi harastaa.
- 5) Hevosten jätteet olisi hyvä saada pois kevyenliikenteenväyliltä. (Wienissä on hevosillakin ollut kaupungilla pusseja hännän alla.)
- 6) Kevyenliikenteenväylän reunaan voisi ehkä liittää noin puoli metriä leveän väylän, jossa olisi pehmeä (vaikka hiekkapinnoite) ja jota voisi käyttää lenkkeilyyn. Uskoisin, että Ilmarinen – Metsämäki välille tämä väylä tulisi tarpeeseen.
- 7) Virkistysalueelle olisi tarpeellista suunnitella myös muutama koiranjätöksille tarkoitettu roskis, joiden tyhjennyskin pitäisi organisoida.
- 8) Alueella voisi myös olla sekä isoille, että pienille koirille tarkoitettut aidatut koirapuistot, joissa koiria voisi vapaana ulkoiluttaa.
- 9) Alueella voisi toimia myös nurmikenttä pelailua ja vaikka ulkojumppia varten, mutta sitäkin pitäisi hoitaa.
- 10) Maauimala + näköalaravintola mahdollisuuttakin tuli mietittyä, koska Maarian altaan vettä olisi voinut tähän ehkä käyttää, mutta onhan Turku nyt saamassa ensi kesäksi vesipuiston, jota lähikunnatkin voivat hyödyntää.
- 11) Mikäli kulkuyhteyksiäkin mietitään olisikohan kestävä kehityksen kannalta hyvä, jos Turun kaupunkibussit kulkisivat Ilmaristen Siwa:lle asti?

Vastineet:

- 1) Maarian altaan raakavesialtaalle annetut suoja-alueääräykset eivät estä soutelua tai melontaa. Ihmisillä onkin altaalla soutuveneitä ja kanootteja. Mikäli Turun kaupunki haluaa järjestää altaalla veneiden ja kanoottien vuokrausta, edellytykset siihen ovat hyvät niin altaan eteläpäässä kuin pohjoiskärjessäkin entisen Myllytorpan paikkeilla. Nämä paikat on merkitty ulkoilureittisuunnitelmaan ”*mahdollisten varusteiden ja toimintojen sijoituspaikoiksi*”.
- 2) Ulkoilureittisuunnitelmassa on ehdotettu siltää Vanhanlinnan kohdalle. Sitä ei kuitenkaan ole tarkoitus vahvistaa ulkoilureittitoimituksella.
- 3) Maarian altaan itäpuolella sijaitseva metsäalue on harvinaisen laaja jopa Turun kaupunkiseudun laajuudessa. Reitit, jotka sijoittuvat Maarian altaan itäpuolisiin metsiin, on tarkoitettu nimenomaan metsäisessä ympäristössä tapahtuvaan patikointiin ja lenkkeilyyn. Asemakaavoitettaville asuinalueille sijoittuvien reittien tarve ja sijainti ratkaistaan asemakaavaa laadittaessa. Ulkoilureittisuunnitelmassa tällaiset reitit on osoitettu ohjeellisina, eikä niitä vahvisteta ulkoilureittisuunnitelman avulla. Rakennettaville alueille sijoittuvien reittien ratkaisuihin voi vaikuttaa asemakaavoituksen aikana.
- 4) Osayleiskaava tai ulkoilureittisuunnitelma ei ohjaa kävely- ja pyöräteiden kunnossapitoa. Asiassa kannattaa olla yhteydessä katujen kunnossapidosta vastaaviin tahoihin. Turussa

asiasta vastaa Kiinteistöliikelaitos, jota voi lähestyä esim. palautepalvelun kautta (www.turku.fi/paikalla).

- 5) Ulkoilureittisuunnitelmassa on esitetty ratsastusreittejä, jotta ratsastus ohjautuisi merkityille reiteille eikä aiheuttaisi haittoja teillä tai pyöräteillä liikkuville.
- 6) Vanhan Tampereentien varteen sijoittuva pyörätie on Tiehallinnon vastuulla, joten asiassa kannattaa lähestyä sitä. Ulkoilureittisuunnitelmassa on esitetty uusi ulkoilureitti Vääntelän ja Metsämäen välille. Reitti noudattelee Lausteenojan ja Topinojan varsia.
- 7) Kysyjä tarkoittanee Maarian altaan itäpuolista aluetta. Kun ulkoilureittisuunnitelma hyväksytään, Turun kaupunki ja Liedon kunta voivat ulkoilureittitoimitusten kautta perustaa alueelle reittejä. Reittien perustamisen aikataulua ei tässä vaiheessa määritellä. Reitteihin liittyvät mahdolliset varusteet ratkaistaan sitten, kun reittejä aletaan perustaa.
- 8) Koirapuistoa koskevassa asiassa kannattaa lähestyä viheralueiden käytöstä ja hoidosta vastaavia tahoja. Turussa asioista vastaa Kiinteistöliikelaitos, jota voi lähestyä esim. palautepalvelun kautta (www.turku.fi/paikalla).
- 9) Liikuntapaikoista vastaa Turussa Liikuntapalvelukeskus, Liedossa liikuntapalvelut. Turun liikuntapalvelukeskusta voi lähestyä esim. em. palautepalvelun kautta. Ulkoilureittisuunnitelmassa esitetään ”*mahdollisten varusteiden ja toimintojen sijoituspaikkoja*”, muttei määritellä, mitä toimintoja ja varusteita alueelle sijoitetaan ja milloin. Asemakaavoitettaville alueille mahdollisesti sijoitettavien pelikenttien sijainti ratkaistaan asemakaavassa.
- 10) Maauimalat ovat erittäin kalliita investointeja, joten Maarian altaan suuntaan niitä tuskin voidaan toteuttaa.
- 11) Turun seudun joukkoliikenne on uudistunut, ja Fölin bussit kulkevat nyt Turusta Ilmarisiin ja osa Liedon asemalle asti.

3.52 Asukkaat, osoitteessa Junnilantie 13 (Turku), 23.5.2010

Vaatimukset ja perustelut: Nykyisessä suunnitteluluonnoksessa Tastontieltä erkaneva tielinja tulisi kulkemaan tonttimme lounaisosan lävitse ja lounaisin osa tontistamme jäisi tien toiselle puolelle. Suunnitelma tien paikasta on kohtuuton ja se tulisi siirtää kauemmas.

Vastine: Tieyhteys Pahkalaukkaantieltä Tastontielle on siirretty etelämmäksi ja palvelee ensisijaisesti Liedon maankäyttöä. Asemakaavavaiheessa jää kuitenkin ratkaistavaksi miten Junnilantien kohdalle osoitetulle isolle A-alueelle järjestetään kadut. On todennäköistä, että joku katulinjaus tulisi tukeutumaan nykyiseen Junnilantiehen.

3.53 Maanomistaja ja viljelijä - alueella viljelijänä, asuu osoitteessa Ylirihkontie 4 (Turku), tarkka päiväys puuttuu, mutta mielipide on jätetty vuoden 2010 luonnoksesta

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Ns. Laitionmäen kiertävä hevosreitti on poistettava.
- 2) Ratsastusreitti Metsämäen raviradalta Väänteläntien varteen on poistettava.
- 3) Reitti kulkisi mielipiteen jättäjän viljelemän peltolohkon reunassa. Viljelyala pienenesi.
- 4) Hevoset säikkyvät maatalouskoneita.
- 5) Ajotie Laitionmäkeen risteää suunnitellun reitin kanssa.
- 6) Hukkakauran leviämisen riski kasvaa hevosten jätösten myötä.
- 7) Liedossa sijaitsevan Paarmaniittu-nimisen tilan alueelle on suunniteltu ulkoilureittiä. Reitti voi vaikeuttaa hakkuita.

Vastineet:

- 1) Laitionmäen / Pitkäsmäen kiertävä ravi- ja ratsastusreitti on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta.
- 2) Kyseessä oleva, Topinojan ja Lausteenojan vartta kulkeva reitti on säilytetty uudessa luonnoksessa. Reitin läntinen osuus on tarkoitettu sekä ulkoilijoille että ratsastajille, itäinen haa-ra pelkästään ulkoilijoille. Reitti on yleisen ulkoilutoiminnan kannalta tärkeä, koska se täydentää Aurajokilaakson reitistöä ja parantaa sekä kasvavan Ilmaristen taajaman että laa-

jemminkin seudun asukkaiden virkistysmahdollisuuksia. Myös maastoratsastus on yksi virkistyskäytön muoto. Hevosiin liittyvän toiminnan mahdollistaminen ja kehittäminen kuuluu Maaria-Ilmaristen osayleiskaavan tavoitteisiin.

- 3) Topinojan ja Lausteenojan varressa on tälläkin hetkellä viljelemätön suojakaista. Polkumainen, rakentamaton ulkoilureitti ja kavioura eivät vie paljon tilaa, joten viljelyala ei pienene olennaisesti. Mikäli reitin perustamisesta koituu haittaa maanomistajalle, tälle maksetaan käyttöoikeuskorvauksen lisäksi korvaus haitoista.
- 4) Ratsastaminen on alueella nykyään hankalaa ja vaarallista, koska Vanhalla Tampereentielä on vilkas liikenne ja pyöräteillä ratsastaminen ei ole sallittua. Ratsastuksen ohjaaminen teiltä ja kaduilta erillisille reiteille lisää näin ollen paitsi ratsastajien myös muiden tiellä liikkujien turvallisuutta.
- 5) Uudessa osayleiskaavaluonnoksessa Pitkäsmäentien länsipuoli on osoitettu AP-alueeksi, joten alueen maatalouskäyttö on väistymässä. Asemakaavoituksessa ja tarkemmassa suunnittelussa ulkoilu, ratsastus, pyöräily ja autoliikenne sovitetaan yhteen niin, että kaikkien liikkuminen on mahdollisimman turvallista.
- 6) Hukkakaura on paha rikkakasvi. Sen leviäminen pelloille hevosten jätösten myötä on mahdollista. Hukkakauran leviäminen on mahdollista muillakin tavoin, kuten autojen ja muiden ajoneuvojen pyörissä tai lintujen välityksellä. Ulkoilureittisuunnitelman kohdealueella on lukuisia talleja ja hevoslaitumia. Alueella ratsastetaan, ajetaan ravikärryillä ja kuljetaan hevosajoneuvoilla nykyisinkin, joten ratsastuksen ohjaaminen merkityille reiteille tuskin tuo tullessaan huomattavasti nykyistä suurempaa hukkakaurariskiä. Lisäksi ratsastuksen ohjaaminen merkityille reiteille ehkäisee luvatonta ratsastamista viljelymailla.
- 7) Parmaniityn reitin linjaus on siirretty hieman etelämmäs viereiselle kiinteistölle. Ko. kiinteistölle osoitetaan myös AP-aluetta, joten linjauksen siirto on siten perusteltua. Reitti on määritelty ohjeelliseksi ulkoilureitiksi. Reitin tarve ja tarkempi linjaus ratkaistaan asemakaavoituksen myötä.

3.54 Maanomistaja ja viljelijä, kiinteistö Ylirihko 423-437-2-313, tarkka päiväys puuttuu, mutta mielipide on jätetty vuoden 2010 luonnoksesta

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Metsämäen-Haihun alue kaavoitetaan liian tiheäksi
- 2) Reservi-merkintä pois omistamaltaan alueelta, alue sopii hyvin asuinalueeksi. Samalla se kompensoi muita ammatinharjoittamiselle aiheutuvia haittoja. Ko. alue tukeutuu Jäkärään ja mahdolliseen Jäkärän tulevaan junapysäkkiin.

Vastineet:

- 1) Rakennemallissa 2035 väestötavoite alueella on Tastonkulma mukaan lukien 1600 uutta asukasta. Kaavan varauksilla pyritään mahdollistamaan väestönkasvu. Alueelle on osoitettu laajat varaukset merkinnällä AM, maatilojen talouskeskusten alue, jolloin toteutus tulee olemaan tavanomaista pientaloasutusta väljempää.
- 2) Kyseinen maanomistajan tila koostuu jopa neljästä eri palstasta ja vain yksi niistä on lähellä Jäkärää. Mutta tekstin perusteella omistaja tarkoittaa juuri tuota Jäkärän lähellä olevaa palstaa. Rakennemallityöstä johtuen osayleiskaavan sisältöä jouduttiin tarkastelemaan uudelleen, jolloin kaikista res-aluevarauksista jouduttiin luopumaan kokonaan. Tämän jälkeen todettiin, että kaavaa pitää edelleen keventää, jotta pysyttäisiin Rakennemallin tarkoittamisessa asukasmäärissä. Tämän myötä Jäkärän eteläpuolella olevista isoista A- ja AP-alueista luovuttiin, mutta ne merkittiin sellaiseksi maa- ja metsätalousalueeksi, jota voidaan tutkia Jäkärän laajentumisalueena vuoden 2035 jälkeen.

4. Mielipiteet sekä osayleiskaavaan että ulkoilureittisuunnitelmaan, jotka on jätetty vuoden 2013 yleisötilaisuuksien aikoihin tai sen jälkeen

Mielipiteitä on jätetty tässä vaiheessa 12 kpl.

4.1 Maanomistaja, kiinteistöt 423-461-2-132 Uotila, 423-407-1-41 Hiisi ja 423-461-2-45 Vaihe-la, 18.6.2013

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Maanomistajien alueille osoitetut asuinalueet ja kaavatiet tulee poistaa ja maatila tulee osoittaa M-alueena. Uusille asuinalueille tulee osoittaa ”suoja-alueet” metsätalousalueiden reunoille kunnan maan puolelle.
- 2) Palovuoren laella olevaa MU-aluetta ei tule ulottaa tilan metsäalueille.
- 3) ”Ydinkaupunkialuerajaus” tulee poistaa tilan alueelta.
- 4) Tilan halki kulkevaa metsätietä ei saa käyttää ulkoreittinä, vaan liikkuminen on ohjattava Palovuoren lakialueelle. Alueelle ei tule sallia nuotiopaikkoja.
- 5) Sumentalo-nimisellä kunnan tilalla on maanomistajilla tierasite, joka tulee huomioida.

Vastineet:

- 1) Asuinalueet ja tiet on poistettu ja alue on osoitettu M-alueena. Alueen tarkempi maankäyttö ratkaistaan asemakaavassa ja siinä osoitetaan uusien korttelialueiden ja jäävän metsätalousalueen väliset etäisyydet.
- 2) MU-alue on poistettu ja vuoren laki osoitettu tilan alueelta M-alueena.
- 3) Kyseessä on rakennemallin yleispiirteinen rajaus, ei ole yleiskaavallinen asia.
- 4) Metsätietä ei osoiteta ulkoilureittinä. Ulkoilureitti on osoitettu Palovuoren lakialueen kautta. Reitti on lähinnä patikkareitti, eikä sen varteen osoiteta toimintoja.
- 5) Asia ratkaistaan asemakaavassa.

4.2. Maanomistaja, kiinteistö 423-436-2-43, 28.6.2013

Vaatimukset ja perustelut: Pyydetään kaavoittamaan kiinteistö pientaloalueeksi.

Vastineet: Alue on poistettu kaavasta ja alueen maankäyttö ratkaistaan Kanta-Liedon 2025 osayleiskaavassa. Rakennemallista johtuen ei alueelle voida osoittaa 3.12.2009 luonnoksen mukaisia asuinalueita.

4.3 Maanomistajat, kiinteistöt Seppälä 423-422-4-54, Vaihtomaa 423-461-2-65, Jukola 423-461-1-171 ja Kantola 423-422-2-21, 1.7.2013

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Maanomistajien mailta pyydetään poistamaan MU-merkintä sekä ulkoilureittilinjaus.
- 2) Maanomistajien yhdenvertaisuuden vuoksi olisi suotavaa, että rakennuspaikkoja saavat myös tarjoaisivat virkistys- ja ulkoilumahdollisuuksia omilta alueiltaan.

Vastineet:

- 1) Merkintä on muutettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Kiinteistöjen alueelle ei ole osoitettu ulkoilureittia.
- 2) Ks. aiempi vastine koskien maanomistajien tasapuolista kohtelua. Tähän pyritään huomioidaan ottaen MRL:n mukaiset kaavan sisältövaatimukset. Taajamarakenteen sisälle jäävien maankäytön alueiden osalta alueiden suhde määräytyy vasta asemakaavavaiheessa. Yleiskaavassa esitetyt rakentamiselle osoitetut alueet pitävät sisällään alueen sisäiset virkistysalueet.

4.4 Maanomistaja, kiinteistö Kotimetsä 423-436-0001-0014, 8.8.2013

Vaatimukset ja perustelut: Pyydetään kaavoittamaan kiinteistö pientaloalueeksi.

Vastineet: Liedon kunta on ostanut kyseisen kiinteistön loppuvuonna 2014. Alue sijaitsee aivan lentoaseman laskeutumislinjalla, joten siihen ei voi osoittaa vaatimusten mukaista maankäyttöä.

4.5 Maanomistaja, kiinteistö Peltohaka 423-436-4-118, 7.9.2013

Vaatimukset ja perustelut: Pyydetään kaavoittamaan kiinteistö pientaloalueeksi.

Vastineet: Kiinteistö muutetaan pientaloalueeksi muun ympäristön mukaisesti. Virkistysaluevarauksiin otetaan kantaa asemakaavavaiheessa.

4.6 Härkätien ympäristönsuojeluyhdistys, 1.10.2013

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Härkätien ympäristönsuojeluyhdistys toteaa aiemmin toimittamansa mielipiteen olevan edelleen voimassa.
- 2) Uudesta luonnoksesta (17.9.2013 Liedossa esitelty luonnos) todetaan: Haaganmäen etelä- ja kaakkoispuolella oleva asuntoalue on kallioista ja luonnoiltaan arvokasta aluetta. Alueen luontoselvitykset ovat vanhentuneet eivätkä esim. sisällä alueelta myöhemmin havaittuja uhanalaislajeja (kehrääjä, kangaskiuru). Alueen luontoselvitys tulisi päivittää ja tarkentaa näiltä osin. Alueen käyttöä asumiseen ei voi sen luonnonarvojen vuoksi pitää tarkoituksenmukaisena eikä ehkä mahdollisenakaan. Myöskään alueen sijainti muusta yhdyskuntarakenteesta irrallisena tai kallioisuuden aiheuttama toteuttamisen vaikeus ja kalleus eivät puolla alueen käyttöä rakentamiseen.
- 3) Ilmaristen lavalta ja Halmelasta pohjoiseen johtavia metsäkaistoja tulisi merkittävästi laajentaa, jotta ne voisivat toimia viher- ja ulkoiluyhteytenä laajemmalle luontoalueelle. Ilmaristen lavalta johtava yhteys on osoitettu niin, että sillä oleva ulkoilureitti osuu arvokkaalle ja suojeltavalle jyrkänne- ja louhikkoalueelle.
- 4) Viheryhteyksien poikki osoitetut tieyhteydet tulisi poistaa sekä luonnon että ulkoilun kannalta haitallisina.
- 5) Lausteenojan itäpuolelta tulisi poistaa kaikki uusi asuminen. Alue on luonnonmaastoltaan arvokasta ja sen käyttöönotto kallista ja tarpeetonta. Alueesta myös muodostuisi muusta yhdyskuntarakenteesta irrallinen ja epätaloudellinen alue.

Vastineet:

- 1) Vastine annettu kohdassa 3.42.
- 2) Alueen maankäyttö voisi voimassa olevan maakuntakaavan sekä rakennemalli 2035 mukaan olla sellaista kuin luonnoksessa esitettiin. Kaavaa on kuitenkin katsottu tarpeelliseksi keventää ja Jäkärän alueella kaikki muut Toijalan radan eteläpuoliset A- ja AP-alueet on poistettu, paitsi olemassa oleva Haaganmäki. Alueet on kuitenkin merkitty siten, että ne varattaisiin Jäkärän tulevaisuuden laajenemisalueiksi, mutta niiden tarkempi maankäyttö ja sisältö on tarkoitus ratkaista vasta myöhemmin.
- 3) Alueet ovat keskeisiä taajaman laajenemisalueita ja toteutuksessa tähdätään tehokkuuteen, jotta taajaman ympärille voidaan osoittaa laajemmat luonnontilaiset virkistysalueet. Aluevaraukset tarkentuvat asemakaavavaiheessa. Yhteydet ovat luonteeltaan asuinalueiden välissä kulkevia lähivirkistysalueiden sisäisiä polkuverkostoja, joiden välityksellä pääsee pohjoisemmassa oleville laajoille virkistysalueille.
- 4) Yleiskaavan ratkaisu perustuu kokonaisvaltaiseen tarkasteluun ja esitetyt tied tukevat yhdyskuntarakennetta.

- 5) Alueen maankäyttö on maakuntakaavan mukaista ja yleiskaavatason maankäyttö on ratkaistu jo Liedon yleiskaavassa 2020. Nyt esillä ollut luonnos noudattaa perusratkaisultaan sitä. Voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna oleelliset muutokset ovat: esitystapa on pelkistetympi, aluevarauksia on tarkistettu sekä liikenteellisiä ratkaisuja on muutettu.

4.7 Maanomistaja, kiinteistöt Ylirihko 423-437-2-313 ja Parmaniittu 423-405-1-153, 11.11.2013

Vaatimukset ja perustelut:

- 1) Ylirihkon tilan alue osoitettava rakennusalueena. Vaatii maanomistajien tasapuolista kohtelua.
- 2) Vaatii ulkoilu- ja hevosreittien poistamista Ylirihkon tilan alueelta sekä Metsärinne 3:n alueelta Turun Paimalassa, jolla toimii vuokralaisena.
- 3) Parmaniitun tilan alueelta poistettava ulkoilureitti.

Vastineet:

- 1) Maanomistajien tasapuolista kohtelua on käsitelty aiemmissa vastineissa. Ylirihkon tila muodostuu neljästä erillisestä palstasta. Huomautus käsittää palstan, joka sijaitsee Vanhan Tampereentien eteläpuolella ns. Pakurlan alueella. Ko. palsta on luonnoksessa osoitettu maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA). Aluetta ei voi osoittaa rakentamiseen maisemallisen roolinsa takia, mutta merkittävä rajoite tulee myös aluetta vastapäätä olevan teollisuusrakennuksen johdosta. Rakentamista ei voi osoittaa kovin kauaksi tiestä, mutta teollisuuslaitoksen ja vilkasliikenteisen tien yhteisvaikutuksena aiheuttama melu asettaa alueen käytölle rajoitteita. Maanomistajan pohjoisempi palsta taas sijaitsee suoraan kiitotien jatkeen alla, jonne ei olla lentoliikenteen aiheuttaman meluhäiriön takia osoittamassa uusia asuinalueita. Maanomistajien tasapuolinen kohtelu ei ylitä kaavan sisältövaatimuksia (MRL 39 §).
- 2) Kyseessä oleva, Topinojan ja Lausteenojan vartta kulkeva reitti on säilytetty uudessa luonnoksessa. Reitti on yleisen ulkoilutoiminnan kannalta tärkeä, koska se täydentää Aurajoki-laakson reitistöä ja parantaa sekä kasvavan Ilmaristen taajaman että laajemminkin seudun asukkaiden virkistysmahdollisuuksia. Myös maastoratsastus on yksi virkistyskäytön muoto. Hevosiin liittyvän toiminnan mahdollistaminen ja kehittäminen kuuluu Maaria-Ilmaristen osayleiskaavan tavoitteisiin. Metsärinne III 853-487-1-205 on iso tila. Maarian altaan tuntumassa kulkevaa reittiä Kanta-Haihuntien suunnalta pohjoiseen on mahdotonta linjata siten, ettei se kulkisi em. tilan kautta. Reitti on pyritty linjaamaan rannan tuntumaan, jonne lienee mahdollista jättää nykyistä leveämpi suojavyöhyke, kuten viereisellä tilalla on tehty. Reitlin linjausta tarkennetaan suunnittelun myöhemmässä vaiheessa. Maanomistaja voi neuvotella reitin yksityiskohtaisesta linjauksesta kaupungin edustajan kanssa ulkoilureittisuunnitelmaehdotusta valmisteltaessa.
- 3) Parmaniitun reitin linjaus on siirretty hieman etelämmäs viereiselle kiinteistölle. Ko. kiinteistölle osoitetaan AP-aluetta, joten linjauksen siirto on siten perusteltua.

4.8 Asukas, osoitteessa Kanta-Haihuntie 19 (Turku), 15.11.2013

Vaatimuksen ja perustelut:

- 1) Alkuperäinen luonnos (2008) oli oikeanlainen -> olevan asutuksen välittömään läheisyyteen riittävät puistokaistat.
- 2) Toivotaan Kanta-Haihuntien kohdalla olevan AP-alueen merkitsemistä pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi, jolla ympäristö säilytetään (AP/s).

Vastineet:

- 1) Alustavat luonnokset laati konsultti, joka käytti aluevarausten osoittamisessa lähes asema-kaavataso tarkkuutta. Näin laajan yleiskaavan tehtävä ei kuitenkaan ole tutkia maankäyttöä niin yksityiskohtaisesti. Myöhemmissä luonnoksissa, jotka on laadittu kuntien omasta toimesta, aluevaraukset ovat yleispiirteisempiä ja laaja-alaisempia. Tällaisten laaja-alaisempien aluevarausten on kuitenkin tarkoitus esimerkiksi asuinalueen tapauksessa sisältää myös pienialaisempia alueen sisäisiä virkistysalueita. Tarkkuustason muutos yleispiirteisemmäksi on tässä tapauksessa aiheuttanut hämäännystä.
- 2) Kanta-Haihuntiella ei ole katsottu olevan sellaista rakennuskantaa pihapiireineen, että se tulisi varustaa /s-merkinnällä.

4.9 Asukkaat, osoitteissa Tastontie 174 ja Tastontie 176 (Turku), 12.1.2014**Vaatimukset ja perustelut:**

- 1) Tilan Saunakallio 853-487-9-18 kautta kulkeva ratsastusyhteys tulee poistaa, koska se kulkee pihapiirin läheisyydestä ja pitkin yksityistä tonttitietä.
- 2) Tilojen Hakala 853-487-9-27 ja Hakala II 853-487-6-42 peltojen halki kulkeva ratsastuspolku vaikeuttaisi viljelyä.
- 3) Ratsastuspolkujen merkitseminen kaavaluonnokseen hyödyttäisi yksittäistä toimijaa eikä palvelisi yleistä etua.

Vastineet:

- 1) Tilan Saunakallio kautta kulkeva ratsastusyhteys on poistettu ulkoilureittisuunnitelman uudesta luonnoksesta.
- 2) Ratsastuspolun linjausta on muutettu siten, ettei se kulje peltojen poikki.
- 3) Hevostoiminnan huomioiminen kuuluu Maaria-Ilmaristen osayleiskaavan tavoitteisiin. Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa on osoitettu ratsastuksen pääreitit, jotka voivat palvella useita nykyisiä ja/tai uusia talleja. Yksittäistä tallia hyödyttäviä lähireittejä ei ole esitetty. Ratsastusreittien osoittaminen kanavoi ratsastuskäytön aiheuttamaa kulutusta reiteille ja ehkäisee siten muiden alueiden metsänpohjan kulumista. Lisäksi ratsastukseen osoitetut reitit lisäävät niin ratsastajien kuin muidenkin alueen käyttäjien turvallisuutta.

4.10 Asukkaat, osoitteissa Junnilantie 42 ja Junnilantie 44 (Turku), 26.1.2014**Vaatimukset ja perustelut:**

- 1) Ulkoilu- ja ratsastusreittejä ei saa linjata seuraavien tilojen kautta: Metsärinne III 853-487-1-205, Metsärinne II 1:117, Metsäpirtti 853-487-1-199, Metsärinne 853-487-1-201.
- 2) Ratsastajat ovat omavaltaisesti ratsastaneet esim. oraspelloilla.
- 3) Jos reitti vedetään peltojen halki, siitä kuljetaan rantaan peltoja vahingoittaen.
- 4) Ulkoilureitti tuo mukanaan mopot ja mönkijät.
- 5) Miten taataan, että kulkijat pysyvät merkityillä reiteillä?
- 6) Miksi yhtä elinkeinoa, ts. ratsastustallitoimintaa, tuetaan maa- ja metsätalouden kustannuksella?
- 7) Maarian alue on ollut perinteisesti maa- ja metsätalousaluetta, ei hevostalouseluetta.
- 8) Tilan jatkamisen on oltava mahdollista.
- 9) Omakotiasukkaat käyttävät metsiä omavaltaisesti, tekevät lainvastaisesti uusia polkuja ja haittaavat kasvillisuuden uusiutumista.
- 10) Hevosten aiheuttamat vahingot ovat paljon tuhoisammat.

Vastineet:

- 1) Mainitut tilat muodostavat yhdessä laajan kokonaisuuden, joka ulottuu Tastontieltä aina Maarian altaan rantaan saakka. Ulkoilureittisuunnitelman uudessa luonnoksessa esitetty ulkoilu- ja ratsastusreitti kulkee tilan Metsärinne III 853-487-1-205 kautta. Maarian altaan suuntaista reittiä on mahdotonta suunnitella alueelle niin, ettei se kulkisi minkään em. tilan kautta. Reitti on linjattu siten, että se sijoittuu kauas asutuksesta eikä häiritse mielipiteen jättäjien kotirauhaa.
- 2) Viljelyillä mailla ratsastaminen on kiellettyä. Maarian altaan ympäristössä ratsastaminen on hankalaa, koska ratsastukseen osoitettuja reittejä ei ole ja vilkkaasti liikennöidyillä teillä ratsastaminen on turvallisuusriski. On parempi, että ratsastamiseen osoitetaan merkittviä reittejä, jotta ratsastus olisi mahdollista sovitusti ja turvallisesti.
- 3) Reittiä ei ole linjattu tilan kohdalla peltojen poikki vaan rannan tuntumaan. Reitin linjausta tarkennetaan suunnittelun myöhemmässä vaiheessa. Maanomistaja voi neuvotella reitin yksityiskohtaisesta linjauksesta kaupungin edustajan kanssa ulkoilureittisuunnitelmaehdotusta valmisteltaessa. Jos reitistä koituu haittaa maanomistajalle, tälle maksetaan käyttöoikeuskorvauksen lisäksi korvaus haitoista.
- 4) Ulkoilureitiksi kyseisellä osuudella riittänee merkitty polku. Polku mahdollistaa kävelyn muttei houkuttele luvattomia mopoilijoita yhtä paljon kuin rakennettu reitti. Mopoilu on kielletty ulkoilureiteillä ja pyöräteillä, ellei sitä ole erikseen sallittu.
- 5) Merkityt reitit pyritään suunnittelemaan luonteviksi, houkutteleviksi ja kävelijöille helppokulkuisiksi, jotta poikkeamiselle reitiltä ei olisi tarvetta.
- 6) Ulkoilureitistö ei estä metsätaloutta. Reittien perustamisessa huomioidaan metsänhoidon tarpeet. Ulkoilureittien ja metsätalouden yhteen sovittamisesta neuvotellaan ulkoilureittisuunnitelmaehdotusta valmisteltaessa tai viimeistään ulkoilureittitoimituksessa. Maanomistajalle voidaan turvata oikeus reitin käyttämiseen metsäkoneilla ajoin ja metsätalouden kuljetuksiin, kunhan asiasta ilmoitetaan ulkoilureitin pitäjälle. Samoin voidaan turvata oikeus reitin ylittämiseen metsänhoidon tai metsätalouden kuljetusten niin vaatiessa. Sovitut käytännöt vahvistetaan ulkoilureittitoimituksessa. Hevostoiminnan mahdollistaminen ja kehittäminen kuuluu Maaria-Ilmaristen osayleiskaavan tavoitteisiin. Osayleiskaavan alueella sijaitsee ravirata, lukuisia talleja ja hevosiin liittyvää liiketoimintaa. Maastoratsastukseen tarkoitettuja reittejä alueella ei kuitenkaan ole, ja teillä ratsastaminen aiheuttaa vaaratilanteita.
- 7) Metsämäki on nykyisinkin Varsinais-Suomen raviurheilun keskus. Ratsastus on suosittu harrastus, ja harrastajien määrä on kasvanut tasaisesti, joten myös talleja on tullut lisää. Maaria-Ilmaristen osayleiskaava-alue sopii hevostoiminnan kehittämiseen, koska alue on vielä varsin maaseutumaista ja esim. talleille ja maastoratsastusreiteille on enemmän tilaa kuin tiiviimmin rakennetulla kaupunkialueella.
- 8) Ulkoilu- ja ratsastusreitti on linjattu tilan kohdalla rannan tuntumaan tai tilan rajalle. Maanomistaja voi neuvotella reitin yksityiskohtaisesta linjauksesta. Polkumainen, rakentamaton ulkoilureitti ja kavioura eivät vie paljon tilaa, joten viljelyala ei pienene olennaisesti. Reitti ei haittaa kohtuuttomasti peltojen viljelyä eikä metsätaloutta eikä näin ollen myöskään tilan jatkamista.
- 9) Alueen virkistyskäyttö on nykyisinkin suurta ja polkuverkosto siksi tiheä. Merkittyjen ulkoilureittien avulla kulutusta voidaan kanavoida ja siten vähentää maaston kulumista muualla metsässä.
- 10) Myös ratsastuksen ohjaaminen merkityille reiteille vähentää sen aiheuttamia haittoja.

4.11 Maanomistaja, kiinteistö Kalliorinne 423-436-4-47, 30.3.2016

Vaatimukset ja perustelut: Pyydetään muuttamaan kiinteistön kaavamerkintä V:stä M:ksi. Alue on luonteeltaan maa- ja metsätalousaluetta.

Vastineet: Alue on muutettu maa- ja metsätalousalueeksi.

4.12 Asukkaat, osoitteessa Maariantie 59 (Lieto), 5.11.2016

Vaatimukset ja perustelut: Ulkoilureittisuunnitelmassa (ja kaavassa) on osoitettu pyörätie menevän aivan tonttimme ja talomme reunalta. Maariantie on todella lähellä taloamme ja lisäksi tie on korkeammalla kuin tonttimme. Jos pyörätie rakennetaan tien ja talon väliin, emme pääse poistumaan omalta pihaltamme, koska pihatie muuttuu liian jyrkäksi. Pihatietä ei voi myöskään enempää korottaa talon kohdalta, sillä alakerran ikkunat ovat maan tasalla. Pelkona on myös se, että vesi alkaa valua talomme sisään, koska talo on kalliorinteen alapuolella ja tämä on ainoa suunta jonne vesi valuu. Kaivuutyöt voivat myös vaurioittaa taloa, koska se on perustettu suoraan saven päälle.

Toivomme, että pyörätie rakennettaisiin tien toiselta puolelta.

Vastineet: Mielenpitemme esittäjien huoli on siinä mielessä aiheellinen, että ajoradasta erotettua pyörätietä olisi nykyisellään lähes mahdoton saada sovitettua ajoradan ja asuinrakennuksen väliin.

Ulkoilureittisuunnitelmassa ja osayleiskaavassa esitetty kaavamerkintä uudesta kevyen liikenteen reitistä on kuitenkin vain periaatteellinen. Sen perusteella ei ratkaista, kummalle puolen ajorataa mahdollinen reitti toteutettaisiin. Jos reitti joskus kuitenkin toteutettaisiin, niin sen sijainti ja rakennustapa ratkaistaisiin erillisten suunnitelmien perusteella. Näissä suunnitelmissa ratkaistaisiin myös se, miten reitti voitaisiin toteuttaa olevien kiinteistöjen läheisyydessä niin, ettei niille aiheudu merkittävää haittaa.

Uudessa luonnoksessa kyseinen kevyen liikenteen reitti on kuitenkin jouduttu poistamaan. Näin hiljaiselle tieosuudelle ei löydy rahoitusta uuden kevyen liikenteen reitin toteuttamiseksi.

5. Yleisötilaisuus 11.6.2013, Lieto:

Lentomelu

- Lentokoneet lentävät jo Tastontien yli (kommentti liittyen asuinalueen täydentämiseen lentoreitin kohdalle).
- Lentomelu valtava: itse olemme jo siihen tottuneet, mutta esimerkiksi vieraita se häiritsee. ”Täällä on hyvä liikenne: lentokoneet menee yli.”

Tiestö ja liikenne

- Eikö Turun bussilinja voisi jatkaa kunnanrajalta Ilmarisiin saakka?

Vastine: Nykyisen Fölin myötä joukkoliikennetarjontaa on Ilmarisiin saakka.

- Pahkalaukkaantie kapea, huonokuntoinen eikä sitä ole valaistu. Kahden lapsen äitinä huolestuttaa, että liikenne kasvaisi sillä edelleen. Muuten lapsiperheiden asiat huomioitu hyvin Liedossa.

Vastine: Jäkärän ja Ilmaristen taajamia on tarkoitus kehittää toisistaan erillään ja tukeutuen kumpikin omiin palveluihin. Tällöin niiden välille ei synny nykyistä suurempaa liikennöintitarvetta.

- Pahkalaukkaantien turvallisuutta parantaisi jo pelkkä valaistus. Onko valtion tehtävä?

Vastine: Kyllä. Pahkalaukkaantie on valtion maantie.

- Käsin tehdyn luonnoksen perusteella Jäkärän suunnasta ohjattaisiin oikoliikenne Pahkalaukkaantielle. Unohdetaanko nyt kaikki tehdyt liikenneturvallisuusasiat?

Vastine: Jäkärä tukeutuu pääosin omiin palveluihinsa ja liikenteellisesti Tampereen valtatiehen ja Paimalantiehen. Jäkärästä on minimaalinen liikennöintitarve Ilmarisiin ja muuallekin Liedon suuntaan. Yhteys Karhunojantieltä Maariantielle ja sieltä edelleen Pahkalaukkaantielle oli kaavassa ensisijaisesti joukkoliikennettä varten. Jäkärän eteläpuoliset asuinaluevaraukset on kuitenkin jouduttu poistamaan, joten myöskään tie-/katuyhteyttä ei uudessa luonnoksessa enää ole.

- Olen kuullut, että Sammontien jatketta suunnitellaan. Tulevatko liikennemäärät lisääntymään? Tie menee päiväkodin ja koulun vierestä, otettava huomioon ylityksissä. Onko hankkeelle aikataulua?

Vastine: Sammontie on läpiajettava voimassa olevassa yleiskaavassa ja siltä osin ei esitetä muutosta. Asemakaavahanke, jossa tien puuttuva pätkä on mukana, on luonnosvaiheessa. Hanketta ohjaa voimassa oleva yleiskaava ja on sen toteuttamista eikä sinällään ole tässä osayleiskaavassa ratkaistava asia. Luonnos oli nähtävillä 4.2. – 24.2.2014. Kaavoitusohjelmassa 2017 - 2019 kaavahanke on ajoitettu vuoden 2018 loppupuolelle, mutta voi siirtyä myöhemmäksikin riippuen muista alueen hankkeista. Tien toteutuksella ei ole aikataulua, ensimmäisessä vaiheessa mahdollisesti toteutetaan vain alueet yhdistävä kevyen liikenteen väylä. Jos tie toteutuu, jonkin verran alueen läpiajo lisää liikennettä. Nämä ovat asemakaavatyöhön liittyviä vaikutusten arviointeja.

- Asun Sammontien vieressä. Tie on joiltakin kohdin liian kapea luonnoksen mukaiselle liikenteelle, koulun kohdalla leveys ehkä riittää.

Vastine: Sammontien läntisellä osalla on tienpätkä, jolla katualuevaraus on 14 metriä n. 130 metrin matkalta. Tältä osin toteutusta tutkitaan reunakivellisenä kevyen liikenteen väylänä. Koulun kohdalla leveys riittää ja vielä toteutumattoman tien osalta tilavaraus ratkaistaan asemakaavalla.

- Jos Liedon palvelut halutaan kuntoon, täytyy ensin saada Pahkalaukkaantie ja Hakulantie kuntoon.
- Miten Turun ja Liedon välisen tien huono kunto nähdään Turussa: haitta vai etu?

Vastine: Molemmat mainitut tiet ovat valtion teitä. Jäkärän ja Ilmaristen taajamien välillä ei ole merkittävää yhteystarvetta. Näin ollen teiden kunnolla ei ole tähän asiaan suurta vaikutusta. Turun suunnasta ei noin yleensä ole merkittävää yhteystarvetta Lietoon, mutta nykyisen kuntarakenteen ja palvelutarjonnan myötä Liedon puolen Ilmarisista on yhteystarve Liedon keskustaan. Tällöin Hakulantien huonolla kunnolla on toki merkitystä, jolloin se jossain määrin haittaa esim. palveluiden hakemista Liedon keskustasta.

Maa- ja metsätalous

- Miten turvataan maa- ja metsätalouden asema? Miten varmistetaan maanomistajien tasapuolinen kohtelu?

Vastine: Kaavan laatimisen ensisijaisiin tavoitteisiin ei kuulu maa- ja metsätalouden huomiointi. Kaavan laatimisella tähdätään mm. nykyisten taajamien kehittämiseen lisäämällä niiden yhteyteen uusia asuinalueita. Nykyisiä maa- ja metsätalousalueita on siis tarkoitus muuttaa enemmän kaupunkiympäristöksi sekä virkistysalueiksi.

Kaupunki/kunta asettaa kaavalle tavoitteet ja maankäyttö- ja rakennuslaki kaavalle ja sen laatimiselle sisältövaatimukset. Näistä voi seurata se, että eri maanomistajien maa-alueille on laadittavassa kaavassa osoitettu eri käyttötarkoituksia ja/tai eri määrä rakennusoikeutta. Kaavojen kuuluu yleensä ensisijaisesti tuottaa kaupungille/kunnalle mm. toimivaa, terveellistä ja kaunista kaupunkiympäristöä, ei yksityisille maanomistajille taloudellista hyötyä. Toisaalta, jos teoriassa kahdella eri maanomistajalla olisi ominaisuuksiltaan identtiset maa-alueet, niin tällöin maanomistajia tulisi kohdella absoluuttisen tasapuolisesti.

- Meillä on aktiivitala Väätelän–Palovuoren alueella. A-alueet veisivät 95-prosenttisesti tilan metsät. Tällä hetkellä tila on elinkelvoinen. Jos luonnos toteutuu, tila on elinkelvoton.

Vastine: A-alueet on poistettu maanomistajan alueelta ja muutettu maa- ja metsätalous-alueeksi.

- Maa- ja metsätalousmaa on katoava luonnonvara, nytkin 1 000 hehtaaria häviää.

Vastine: Kaavaa on kevennetty huomattavasti, joten ihan noin laajaa aluetta ei kaavoiteta taajamatoiminnoille. On luontevaa osoittaa laajennusalueet taajamien läheisyyteen ja siten ne osuvat taajaman välittömään läheisyyteen sijoituville maa- ja metsätalousalueille, joten esitetty huomautus on siltä osin paikkansa pitävä. Uusien laajennusalueiden osoittaminen on välitön edellytys taajaman elinvoimaisena pitämiselle.

Virkistysalueet ja ulkoilureitit

- Liedon kunta ottanut asukkaat hyvin huomioon viheralueita suunniteltaessa. Tastonmet-
sän pohjoispuolinen metsäalue monipuolisessa käytössä (koululaiset, partiolaiset jne.)
- Pohjalla vuosikymmeniä sitten rakennettu ulkoilureitistö, esim. kävelysilta päättyy ei-
mihinkään. Käytetäänkö olemassa olevaa reittiä ulkoilureittisuunnitelman pohjana? Tu-
leeko aiempaa parempitasoinen?

Vastine: Esitetyt ulkoilureitit noudattelevat olemassa olevia polku-uria siellä, missä se on ollut mahdollista. Ulkoilureittisuunnitelmassa ei oteta kantaa toteutettavien reittien laatu-
tasoon. Turun kaupunki ja Liedon kunta voivat kohentaa olemassa olevia polkuja tai
muuttaa polkumaisia reitin osia rakennetuiksi, jos se nähdään tarpeelliseksi.

- Turun ympäristössä kesäaikana hyvät mahdollisuudet liikkua, talvella lähes kaikki reitit
pyhitetään hiihdolle.
- Liedossa ei ole aiemmin tarvittu pakkokeinolakeja. Ennen reittejä on voitu vaihdella esim.
hakkuiden vuoksi, nyt naulataan loppuun. Tähän mennessä toiminut hyvin. Valituksia
varmaankin tulee ja pitkittyy. Kuka korvaa, jos esim. tielle on kaatunut puita? Tuleeko
metsäpaloista korvauksia, jos tulentekopaikka rakennetaan? Miten haitat minimoidaan?
Aurajoen pyöräreitistölle nostan hattua, kunta hoitanut sitä pitkälti. Miten käy jatkossa,
kun tulee muitakin reittejä?

Vastine: Hankkeen tavoitteena on, että edelleenkin ei tarvitsisi turvautua lunastusmenet-
telyihin. Ulkoilureittisuunnitelmaehdotusta valmisteltaessa maanomistajat voivat neuvotella
reitien yksityiskohtaisista linjauksista sekä ulkoilureitin ja metsätalouden yhteen sovittami-
sesta kaupungin edustajan kanssa. Sovitut käytännöt vahvistetaan ulkoilureittitoimitukses-
sa. Myös vastuukysymyksistä sovitaan. Liedon puolella tavoitteena on ensisijaisesti raken-
nettavien ulkoilureittien osalta toteutus asemakaavoituksen kautta ja kunnan maalle.

- Voitaisiko tehdä ensin teiden kuntoon liittyvät turvallisuustoimet ja vasta sitten tehtäisiin
hyvin ulkoilureittisuunnitelma hyvässä yhteistyössä maanomistajien kanssa?

Vastine: Alueen kulkuyhteyksiin liittyvät parannukset toteutuvat ja kohdentuvat sen mu-
kaan, kuka kulkuyhteyden omistaa. Alueella olevat kadut kuuluvat kaupungille/kunnalle
(jäljempänä pelkkä kunta) ja ne ovat pääosin aika hyvässä kunnossa eikä niihin kohdis-
tune suuria parannustarpeita. Vastaavasti taas tiet ovat joko yksityisteitä tai ne kuuluvat
valtiolle. Näiden parantamisesta siis vastaa eri taho kuin kunta ja tällöin toimenpiteiden
aikataulu ei ole kunnan päätettävissä. Ulkoilureittisuunnitelman toteutus taas kuuluu
kunnan vastuulle, jolloin toteutusaikataulu on kunnan päätettävissä. Eri omistaja- ja vas-
tuutahojen takia esitetty toimenpiteiden aikataulullinen järjestely on hyvin vaikeaa.

- Reitti Ilmarisista Maarian uimarannalle olisi hyvä erityisesti lapsiperheille.

Vastine: Sekä kaavassa että ulkoilureittisuunnitelmassa on osoitettu ulkoilureitti Ilmaris-
ten ja Maarian uimapaikan välille. Reitti noudattelee pitkälti ns. kivikauden polun linjau-
sta. Ulkoilureittisuunnitelmassa ei määritellä, toteutetaanko reitit polkumaisina vai raken-
nettuina. Suunnitelmassa on kuitenkin kerrottu, että em. reitin laatutasoa olisi tarpeen
kohentaa.

- Voisiko ulkoilureittisuunnitelman yhteydessä harrastaa maanvaihtoa? Kunta saisi tarvit-
semansa maa-alan ja maanomistaja saisi toisaalta maata.

Vastine: Periaatteessa kyllä. Käytännössä asiaan kuitenkin liittyy haasteita löytää mo-
lempia osapuolia tyydyttävät sopimusehdot.

- Onko ulkoilureittisuunnitelmalla muita rahoittajia kuin Turun ja Liedon kunnat?

Vastine: Ei.

- Liedolla paljon kunnan omistamia maita, niille ulkoilureittisuunnitelma helpompi toteuttaa.

Vuorovaikutus suunnittelussa

- Tilaisuudessa sovittiin, että elokuussa järjestetään asukkaille työpajoja. Lisäksi ehdotettiin perustettavaksi sparrausryhmä.
- Maanviljelijöille elo–syyskuu huono ajankohta järjestää työpajoja.
- Onko käsin piirretty luonnos jossakin nähtävillä? Onko nettisivuja?

Vastine: Käsin piirretty luonnos on korvattu koneversiolla ja se on katsottavissa internetissä. Helpoin tapa löytää aineisto netistä on kirjoittaa suoraan otsikkoriville www.turku.fi/maailma.

Muuta

- Miten luonnoksen A-alueiden rajat menevät? Pururadan takaosaanko tulee asuntoja? Tietää vain, miten lähelle taloja on tulossa.

Vastine: Esitys A-alueiden osalta on suuripiirteinen, tarkempi toteutus ratkaistaan asemakaavalla. Pururadan taakse tulee uusi asuinalue, alue on sijainnin puolesta sopivaa taajaman laajennusalueetta.

- Ihmisiä tulee paljon lisää. Missä on päiväkotien ja koulujen paikat?

Vastine: Osittain mennään Jäkärän ja Ilmaristen nykyisten koulujen ja päiväkotien kanssa, mutta uusiakin todennäköisesti tarvitaan. Ilmaristen koulun osalta tutkitaan ensisijaisesti laajennusmahdollisuudet nykyisellä tontilla. Päiväkodin osalta voidaan pienempi alueellinen yksikkö osoittaa asemakaavavaiheessakin, eikä edellytä yleiskaavatason varausta. Kaava-alueelle Ilmaristen puolelle osoitetaan palvelujen ja hallinnon alue Vanhan Tampereentien varteen, jos ilmenee myöhemmin tarvetta mahdolliselle uuden tilan toteuttamiselle.

- ”Hevoset mukaan suunnitteluun!” Nykyinen reitti oikeastaan ainut mahdollisuus ravihevosille, harrastehevoset ovat eri asia. Sekareiteillä voi tulla hevosille utoja asioita vastaan.

Vastine: Hevostoiminta huomioidaan suunnittelussa. Vuorovaikutusta eri hevostoimijoiden kanssa on käyty ja hevostoiminnalle on osoitettu uusia reittejä ja uusia aluevarauksia toiminnan kehittämiseksi.

- Milloin Liedon yleiskaava 2020 rakennettu valmiiksi, kun jo nyt ollaan tekemässä toista isoa kaavaa?

Vastine: Yleiskaavoja ei ”rakenneta valmiiksi”, vaan yleiskaavoituksen tulisi olla jatkuva prosessi. Yleiskaava on strateginen asiakirja, jossa kunnan kasvu eri taajamissa osoitetaan. Nykyinen Liedon yleiskaavan ohjevuosi on 2020 ja alkaa sisällöltään olla vanhentunut. Tällä Maaria-Ilmarinen yleiskaavalla esitetään Ilmaristen kehitys vuoteen 2035 asti, samalla otetaan myös kantaa taajaman uusiin laajenemisalueisiin ja tarkistetaan mitoitukset vastaamaan rakennemallia. Vuonna 2020 pitäisi uuden strategisen suunnitelman olla voimassa, joten aikataulullisesti ollaan hyvissä ajoin liikkeellä. Jo nyt käyty kaavaprosessi on osoittanut että erinäisiä viiveitä voi ilmentyä, siksi onkin hyvä aloittaa työ hyvissä ajoin. Yleiskaavatyö on myös kuntien raja-alueen yhtenäisen maankäytön tarkastelun osalta järkevää.

- Miten muuttunut haja-asutusalueiden jätevesiasetus vaikuttaa: pakotetaanko liittymään kunnan viemäriin?

Vastine: Lähtökohtaisesti kunnan vesi- ja viemäriverkosto tulee niille alueille, jotka on asemakaavoitettu. Tällainen alue voi sisältää niin uusia rakennuspaikkoja kuin olemassa oleviakin. Ensisijaisesti kaikki rakennuspaikat liitetään kunnan alueelle tuomiin verkostoihin, mutta olemassa olevien rakennuspaikkojen osalta liittymiseen voi hakea vapautusta. Vapautuksen voi saada, mikäli kiinteistöllä on uudehkot kiinteistökohtaiset jätevedenpuhdistusjärjestelmät ja se on puhdistusteholtaan riittävä.

- Paljonko kaava-alueella on valtion maita? Mitkä ovat valtion suunnitelmat? Onko kaasuhanke edelleen ajankohtainen?

Vastine: Turun kaupungin alueella valtio omistaa vain liikennealueita. Liedossa valtio omistaa liikennealueiden lisäksi kolme pientä palstaa Ilmaristen taajaman pohjoispuolelta. Valtio sai ko. palstat Greta Sakarin perinnöstä luonnonsuojelullisilla perusteilla. Valtiolta ei ole tullut ko. alueiden osalta ohjausta, joten alueet osoitetaan M tai VL-alueina. Alueet eivät pidä sisällään sellaisia arvoja, että ne pitäisi osoittaa jollain merkinnällä. Kaasuyhtiö Gasum on luopunut ns. länsilaaajennuksen toteuttamisesta ja siihen liittyvistä aluevarauksista. Toistaiseksi kaasuputkelle varatut alueet pidetään edelleen osayleiskaavassa mukana. Joku muu kuin Gasum voi olla kiinnostunut hankkeesta, vaikkakin se on epätodennäköistä.

6. Yleisötilaisuus 12.6.2013, Turku

Infrastruktuuri

- Tarvitaan pyörätiet Pahkalaukkaantielle ja radan varrelle. Nyt ei ole turvallista ajaa pyörällä.

Vastine: Pahkalaukkaantie on valtion maantie ja sen varrelle valtio tuskin investoi kevyen liikenteen väylää, koska sen ympäristö on niin harvaan asuttua ja lisäksi Jäkärän ja Ilmaristen taajamia yhdistävä kevyen liikenteen väylä ei kuulu suoraan tienpitäjän intresseihin. Radan varrelle Jäkärään Asematielle oli jo suunnitteilla kevyen liikenteen väylä, mutta jostain syystä väylän tarvitseman asemakaavanmuutoksen valmistelukin on toistaiseksi lopetettu.

- Omaa viemäriä ollaan uusimassa. Nyt Rojolantien ja Kanta-Haihuntien kohdalle on suunniteltu tulevan toistatuhatta asukasta. Tuleeko silloin liitäntäpakko kunnan viemäriverkkoon?

Vastine: Lähtökohtaisesti kunnan vesi- ja viemäriverkosto tulee niille alueille, jotka on asemakaavoitettu. Tällainen alue voi sisältää niin uusia rakennuspaikkoja kuin olemassa oleviakin. Ensisijaisesti kaikki rakennuspaikat liitetään kunnan alueelle tuomiin verkostoihin, mutta olemassa olevien rakennuspaikkojen osalta liittymiseen voi hakea vapautusta. Vapautuksen voi saada, mikäli kiinteistöllä on uudehkot kiinteistökohtaiset jätevedenpuhdistusjärjestelmät ja se on puhdistusteholtaan riittävä.

- Mikä on liuskekaasuhankkeen tilanne?

Vastine: Mikä hanke tällainen on? Onkohan tässä kuitenkin tarkoitettu maakaasuputken ulottamista Länsi-/Lounais-Suomeen? Ks. vastine alla.

- 99,9 prosentin todennäköisyydellä kaasuputkihanketta ei tule. Vaihtoehto tulisi jättää huomiotta, jos siten saataisiin järkeviä ratkaisuja.

Vastine: Kaasuyhtiö Gasum on luopunut ns. länsilaaajennuksen toteuttamisesta ja siihen liittyvistä aluevarauksista. Toistaiseksi kaasuputkelle varatut alueet pidetään edelleen osayleiskaavassa mukana. Joku muu kuin Gasum voi olla kiinnostunut hankkeesta, vaikkakin se on epätodennäköistä.

- Mihin suuntaan jätevedet valuvat?

Vastine: Jäkärässä ne ohjataan Toijalan radan varteen, mistä ne pumpataan eteenpäin radan vartta pitkin kohti Kakolan keskuspuhdistamoa. Ilmaristen suunnalla Turun kaupungin puoleisella osalla ei ole jätevesiviemäriä kuin pienellä alueella raviradan ympäristössä. Liedon puolella Ilmaristen alueen jätevedet ohjataan Lausteenojassa kulkevaa pääviemäriputkea pitkin, josta ne pumpataan Aurajoen alitse Loukinaisten pumppaamoon ja sieltä Loukinaisten läpi aina Littoisiin ja sieltä Kaarinan kautta kohti Kakolan keskuspuhdistamoa.

- Kuka hoitaa moottoritien alla olevia karjatunneleita?

Vastine: Jos ne ovat nimenomaan moottoritien alla, niin silloin ne kuuluvat Suomen valtiolle (ELY-keskus) ja tällöin myös niiden ylläpito kuuluu valtiolle.

Jäkärän täydentäminen

- Jäkärän pohjoispuolelle tuleville ”käärmetaloille” (Kaila) koko paine kulkee Talolankadun kautta. Eikö voisi kulkea radan kautta mieluummin? Onko ratkaisu jo sinetöity?

Vastine: Radan suunnalla on Maarian kunnan aikaista kapeaa katuverkkoa, jonne ei voi ohjata uuden alueen ajoneuvoliikennettä. Lisäksi se aiheuttaisi turhan kiertolenkin, sillä pääasiallinen liikennöintisuunta Jäkärään on moottoritien Jäkärän eritasoliittymän kautta. Talolankadun yhteys on suurempi, sen katualue on leveämpi pitäen sisällään erillisen kevyen liikenteen väylän ja lisäksi sen varrella on vähemmän olevaa asutusta.

- Jäkärästä täytyisi päästä pois myös Liedon kautta (Pahkalaukkaantie?). Ei voida tehdä työtä vain Turun sisällä: yhteistyö Liedon kanssa tärkeää, laajeneminen itään.

Vastine: Yhteistyö on tärkeää ja sitä myös tehdään. Esimerkiksi taajamien osalta käytännön yhteistyö on tarkoitus toteuttaa niin, että Jäkärässä Liedon puolen alueet tukeutuvat Jäkärään ja sen palveluihin ja vastaavasti Ilmarisissa Turun puolen alueet tukeutuvat Ilmarisiin. Sitä vastoin näiden kahden taajaman välinen yhteystarve ei ole merkittävä, ei edes osayleiskaavan toteuttamisen myötä.

- Yli-Maaria ja Koskennurmi eivät saa viedä Jäkärän palveluita, varsinkin jos Jäkärään on tulossa lisääkin asukkaita.

Vastine: Asukasmäärän lisäämisellä tähdätään palveluiden säilymiseen tai jopa niiden parantamiseen. Tiettyjen palveluiden osalta Turun kaupungilla on ollut halukkuutta niiden keskittämiseen, jolloin palvelun mahdollinen siirtyminen voi tuntua samalta kuin sen lopettaminen. Moisio – Yli-Maaria – Jäkärän alueet muodostavat maantieteellisesti laajan kokonaisuuden ja joiden välillä on aika pitkät välimatkat. Siksi olisi toki suotavaa, että alueiden nykyisetkin palvelut säilyisivät tai ne säilyisivät ainakin siihen asti kunnes alueiden väliset liikenneyhteydet on saatu nykyistä huomattavasti paremmaksi ja joukkoliikennereitit kytkevät alueet yhteen.

- Miten Jäkärässä on työpaikkoja? Esim. jos juna pysähtyisi, toisiko myös työntekijöitä Turun keskustasta?

Vastine: Jäkärässä on nyt noin 200 työpaikkaa. Melkein kaikki työntekijät ovat Turun kaupungin palkkalistoilla liittyen joko Sivistystoimialaan (koulut ja päiväkodit) tai Hyvinvointitoimialaan (terveys). Työpaikkojen määrä ei voi suuresti tästä lisääntyä, sillä pelkistään sanottuna Jäkärä on kaavoitettu asumiseen. Työpaikkamäärän ollessa näin pieni, ei keskustan suunnasta olisi kovin paljon tulijoita Jäkärän suuntaan työpaikkojen takia. Pikemmin asia voisi toimia toisin päin. Mikäli Jäkärässä olisi junaseisake, se mahdollistaisi työmatkaliikenteen Turun keskustan suuntaan.

Virkistysalueet ja ulkoilureitit

- Onko tiedossa, että Maarian altaan virkistyskäytöstä on tehty opinnäytetyö? Toivon, että Maarian allas otettaisiin kokonaissuunnittelussa huomioon. Siitä voitaisiin saada yhtä hyvä kuin Aurajokilaaksosta.

Vastine: On tiedossa. Maarian altaan kehittämistä pyritään huomioimaan kaavassa ja erityisesti ulkoilureittisuunnitelmassa, mutta sen kehittäminen on mahdollista ilman näitäkin. Allas on ollut käytettävissä vain pienin rajoituksin virkistykseen koko ajan, mutta jostain syystä sen virkistyskäyttö on ollut vähäistä. Käytännössä sen kehittäminen on kiinni lähinnä rahasta ja tahdosta.

- Maarian uimapaikan omisti aiemmin Kivikartio. Kun meni konkurssiin, siirtyi kunnalle. Se on toiminut hyvin. Samoin Kivikaudenpolku on toimiva kokonaisuus. Hyvä, että tulisi kokonaan kunnan omistukseen. Työpajat varmasti hyvä asia, että saadaan kaikki kuntoon. Kaikkia ei tietenkään voi miellyttää, mutta tehtäisiin mahdollisimman hyvä.
- Miksei ulkoilureittisuunnitelmaa ole otettu käyttöön Satava–Kaksikerrassa?

Vastine: Siellä ei ole ollut samanlaista tarvetta toteuttaa uusia reittejä tai vahvistaa olemassa olevia.

Vuorovaikutus suunnittelussa

- Tilaisuudessa sovittiin, että elokuussa järjestetään asukkaille työpajoja. Lisäksi ehdotettiin perustettavaksi sparrausryhmä
- Puutarhakadun auditoriossa oli esitys vuorovaikutussuunnittelusta. Siinä tuli hyvin esille vuorovaikutuksen tärkeys: Helsingissä on vuosittain noin 300 kaavaa ja niistä vain kolmesta prosentista valitetaan. Ihmisten mukaanotto oleellinen asia, mutta se velvoittaa myös asukkaita olemaan mukana.
- Kyläyhdistyksen puheenjohtajana olen iloinen yhteistyöstä ja olen aina käytettävissä.
- Tiedottamisessa voisi hyödyntää Itellan postinumeropohjaista järjestelmää.

Osayleiskaavan suhde maakuntakaavaan

- Onko tehty aloite maakuntakaavaan tämän alueen osalta? Kirjelmä koskee mielestäni vain Satava–Kaksikertaa.
- On tehty päätös, että maakuntakaavaa päivitetään. Yleiskaavan tarkistus on myös käynnissä.
- Tehdäänkö maakuntakaavaa ja osayleiskaavaa yhdessä vai viedäänkö ensin maakuntakaava eteenpäin?

Vastine: Maakuntakaavan päivitys ja osayleiskaava pohjautuvat molemmat Rakennemalliin, jolloin molempien hankkeiden kaavallinen ratkaisumalli tulee olemaan samantyyppinen. Tällöin näiden hankkeiden aikataulullisella järjestyksellä ei ole niin suurta väliä.

Muuta

- Eikö osayleiskaavaluonnos ollut jo hyväksytty? Eikö siinä selvitetty lentomelua?

Vastine: Ensimmäinen osayleiskaavaluonnos hyväksyttiin kunnissa vuodenvaihteessa 2009-2010. Rakennemallin myötä lähtökohdat muuttuivat niin paljon, että katsottiin aiheelliseksi laatia uusi luonnos. Lentomelutiedot ovat olleet käytettävissä molempien luonnosten valmistelussa, mutta Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöstä saatujen kokemusten perusteella nyt halutaan olla entistä varovaisempia uusien asuinalueiden sijoittelussa suhteessa lentomeluun.

- Koulunkäyntikysymykset hankalia.
- Millaisia olettamuksia kaavoituksen pohjalla on? Esimerkiksi, onko Turku muuttovoittoinen alue?

Vastine: Asuinalueiden määrään ja kokoon liittyy oletuksia. Ensimmäiset oletukset ovat ne, että Turku on muuttovoittoinen, asumisväljyys jatkaa kasvuaan ja toisaalta Turku tavoittelee määrätietoisesti lisää asukkaita. Nämä oletukset luovat pohjan sille, että pitää kaavoittaa eri kaavatasoilla uusia asuinalueita ja/tai mahdollistaa täydennysrakentaminen. Maaria-Ilmaristen osalta Rakennemalli (ja maakuntakaava sekä kaupungin oma yleiskaava) antaa suuntaviivat minne asuinalueet tulee sijoittaa ja väestömäärätavoitteellaan ohjaa niiden määrää ja kokoa. Kun tiedetään mikä tai mitkä asuntotyytit ovat kullakin alueella vallitsevia ja mahdollisia, voidaan tiettyjen oletuskertoimien kautta laskea teoreettinen pinta-alarave uusille asuinalueille. Osayleiskaavan tapauksessa laskennallinen pinta-alarave pitää sisällään myös mm. katualueet sekä pienet alueen sisäiset virkistysalueet.

7. Työpaja 17.9.2013, Lieto

Maarian allas

- Allasta käytetään mm. luisteluun, hiihtoon ja melontaan.

Maarian altaan itäpuoleiset metsät

- Metsäalue on ainutlaatuinen ja maastoltaan vaihteleva.

Kivikauden polku

- Turku on toteuttanut pitkospuita kaupungin maille Rajakalliolta länteen. Työkeskus on tehnyt upeaa työtä. Puutavaraa jäi yli. Siitä kannattaisi tehdä pitkospuut yksityisen mailla olevalle osuudelle (Ks. myös Jäkärän koululla kirjattu kommentti).

Hiihto

- Altaalle pitäisi saada hiihtoreitti.
- Altaalle pitäisi päästä Ilmaristen suunnalta varsinkin talvella, kun altaalla hiihdetään.

Vastine: Reittejä Ilmarisista altaan suuntaan ollaan osoittamassa kaavassa ja ulkoilureittisuunnitelmassa, mutta niiden toteutus on kiinni kuntien rahoituksesta.

- Maarian Mahti on aiemmin tehnyt latuja altaalle ja sen itäpuolisiin metsiin.
- Liedon Luja on saanut rahaa latukoneeseen.

Maastopyöräily

- Maastopyöräily sotkee polut kuten ratsastus.
- Maastopyöräilyä voisi harrastaa latu-urilla.

Uinti

- Hiekkakuoppa on ainutlaatuinen uimapaikka.

Ratsastus

- Pohjois–eteläsuuntainen ratsastusyhteys on hyvä, samoin Topinojan vartta kulkeva reitti. Vänteläntien kaltaiset hiekkatiet ovat hyviä ratsastukseen.
- Kisan talli kaipaa lisää mahdollisuuksia lenkkimäisiin reitteihin altaan itäpuolen metsissä. U-käännöksen tekeminen ratsain on vaarallista. Lenkkimäisyys tai ainakin silmukka reitin loppupäässä voi parantaa turvallisuutta. Nykyisin tallilta ratsastetaan esim. uimapaikan ympäri.

Vastine: Kaavassa ja ulkoilureittisuunnitelmassa osoitetaan ratsastusreittejä, joiden katsotaan palvelevan yleistä etua. Nämä pääreitit ovat siten useiden olevien ja/tai uusien tallien sekä yksittäisten ratsastajien käytössä. Yksittäisen tallin käyttämien lähireittien osoittaminen ulkoilureittisuunnitelmassa ei ole tarpeen. Tällaisten lähireittien perustaminen ja ylläpito eivät ole kunnan tehtävä, vaan tallinpitäjä voi sopia niistä maanomistajien kanssa.

- Onko Topinojan vartta kulkevalle ratsastusreitille tarvetta? Keitä se palvelisi? Sinänsä reitti on järkevässä paikassa kulkiessaan ojan vartta.

Vastine: Ratsastusreitti edistää hevosiin liittyvän toiminnan kehittämistä Metsämäen ravi-radan ympäristössä. Hevosiin liittyvän toiminnan mahdollistaminen ja kehittäminen kuuluu Maaria-Ilmaristen osayleiskaavan tavoitteisiin. Samalla reitti lisää seudun asukkaiden virkistysmahdollisuuksia. Maastoratsastus on yksi virkistyskäytön muoto.

- Ruskeasuolla on toteutettu onnistuneita reittejä niin, että ihmisille on pyörätien levyinen reitti ja parin metrin päässä metsässä kavioura hevosille.
- Ratsastus on sallittava Tastontien ja Vanhan Tampereentien pyöräteillä.

Vastine: Kaavassa ja ulkoilureittisuunnitelmassa osoitetaan ratsastusreittejä, jotta pyöräteillä ei tarvitsisi ratsastaa. Vanhan Tampereentien pyörätiestä vastaa Ely-keskus. Ely-keskukselta pyydettiin kannanottoa asiasta. Ely-keskus vastasi seuraavasti: *Kantamme on sama kuin aikaisemminkin, eli emme salli ratsastamista eli hevosliikennettä kevyen liikenteen väylällä. Perustelu: tieliikennelaki ja puhtaanapidon vaikeus (hevosen ulosteiden poisto).*

Reittien linjaukset

- Ulkoilureittejä voisi tehdä lähemmäs rantaa.

Vastine: Näin on pyritty mahdollisuuksien mukaan tekemään. Maasto on kuitenkin monin paikoin altaan itäreunalla niin jyrkkää, ettei reittejä ole mahdollista osoittaa lähelle rantaa. Alavammissa osuuksilla viljelymaisemissa reittejä on linjattu rannan tuntumaan.

- Ulkoilu- ja ratsastusreitit pitää siirtää Haihun ja Korkiakallion välisellä peltoalueella rantaan. Kaasuputken linjausta noudatteleva linjaus pirstoisi viljelyalueen. Rantaan sijoittuvat reitit ovat osuudella ok. Rannassa on joka tapauksessa 25 m levyinen suojavyöhyke.

Vastine: Kaasuputken linjausta noudattelevasta linjauksesta on peltoalueella luovuttu ja reitti on siirretty rantaan.

- Ratsastajilla ja ulkoilijoilla pitää olla erilliset reitit.

Vastine: Metsäisissä ympäristöissä ulkoilijoille ja ratsastajille on turvallisuussyistä pyritty osoittamaan erilliset reitit, jos se on ollut mahdollista. Viljelymaisemissa, missä näkyvyys on hyvä, on esitetty rinnakkaisia ulkoilureittejä ja kaviouria, jotta haitat maanomistajille jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

Reitistön etapit

- Taukopaikat kannattaa sijoitella siten, että ne ovat patikkareitin puolivälissä. Ilmarisista lähdetäessä Rajakallio on hyvä tauon paikka. Jäkärilästä lähdetäessä Rajakallio on liian lähellä ja taukopaikka tarvitaan muualla.

Vastine: Levähdyspaikkojen sijoituspaikoiksi on ulkoilureittisuunnitelmassa esitetty mm. Rajakalliota, Korkiakalliota ja Metsärantaa.

- Nykyisin ainoa tulentekopaikka on Rajakalliolla.
- Tulentekopaikat on turvallisinta sijoittaa veden ääreen. Puiden vienti onnistuu talvella jäätä pitkin.

- Silta tehtiin aikoinaan hiihtäjille ja suunnistajille Mahdin majan ja altaan itäpuolen maastojen välille.

Paikallistuntemus

- Altaan ja Paimalan kedon lähetyvillä on uhrilähteeksi kutsuttu kohde.
- Kivikauden polun tuntumassa on Susisuo.

Ulkoilureitistöön liittyvä pysäköinti

- Ilmaristen Metsäpirtin parkkipaikka on hyvä paikka jättää auto.

Vastine: Tällä viitataan varmaankin Ilmaristen tanssilavan alueeseen. Alue ei ole kunnan omistuksessa, joten on maanomistajasta kiinni, voiko alueella pysäköidä.

- Tastontien ja Sammontien risteyksen tuntumassa on tontti, joka on tarkoitettu pysäköintiin. Se oli merkitty aiempaan osayleiskaavaluonnokseenkin.

Vastine: Osayleiskaavassa ei oteta kantaa pysäköinnin järjestelyihin.

Luonnoksen eteneminen

- Luonnos on mennyt parempaan suuntaan.
- Reitit on linjattu järkevämmiin kuin aiemmassa luonnoksessa.

Reittien toteuttaminen

- Milloin reitit toteutuvat?

Vastine: Osittain se riippuu reitistä. Osa reiteistä on tarkoitus toteuttaa asemakaavojen kautta ja tällöin aikataulu riippuu asemakaavojen toteutusaikatauluista. Osa reiteistä taas on tarkoitus toteuttaa ulkoilureittitoimitusten kautta ja tällöin toteutus on lähinnä kiinni vain rahoituksesta.

Liikenne

- Pohjoista puhkaisua Pahkalaukkaantieltä Tastontielle ei pidetty hyvänä.

Vastine: Ajoyhteys jätetään varauksena kaavaan ja toteutus ratkaistaan asemakaavalla. Läpiajotarve saattaa ilmetä myöhemmin esim. mahdollista joukkoliikenneyhteyttä ajatellen.

- Sammontien Tastontien puoleista osaa pidettiin hankalana kehittää mm. sen kapeuden vuoksi.

Vastine: Tiessä on n. 130 metrin mittainen osuus, jolla katualue on leveydeltään n. 14 metriä, muilta osin katualuetta pystytään leventämään asemakaavalla. Tältä osin kevyen liikenteen väylää tutkitaan reunakivellisenä ratkaisuna.

- Kunnan bussiyhteyttä kaivattiin Ilmarisiin.

Vastine: Nykyisen Fölin myötä joukkoliikennetarjontaa on Ilmarisiin.

- Yleisesti toivottiin kattavasti erillisiä kevyen liikenteen väyliä.

Vastine: Erilliset kevyen liikenteen väylät ovat ilman muuta hyviä ja suositeltavia, mutta erillisinä hankkeina niiden toteuttamiseen on vaikea saada rahoitusta. Useimmiten niitä pystytään toteuttamaan (vain) asemakaavojen toteuttamisen myötä kuntien oman rahoituksen kautta.

- Pahkalaukkaantien kevyen liikenteen väylä (+ valaistus) nähtiin erittäin tarpeellisena.

Vastine: Taajamat yhdistävä kevyen liikenteen väylä olisi toivottava, vaikka taajamien välillä ei suurta liikennöintitarvetta olekaan. Niin kauan kun Pahkalaukkaantien varsi pysyy ”asumattomana” ja lisäksi vielä valtion maantienä, on vaikea kuvitella, että valtiolta löytyisi rahaa kevyen liikenteen väylän toteuttamiseen.

- Liikennemäärät Vanhalla Tampereentiellä koettiin jo nyt haitallisina, mm. melun takia.

Vastine: Liikennemäärä on Vanhalla Tampereentiellä tällä hetkellä n. 5150 ajoneuvoa/arkivuorokausi Paimalantiestä Ilmarisiin päin. Kaavassa ajatellun väestömäärän lisäyksen myötä liikennemäärä kasvaisi n. 3100 ajoneuvolla/arkivuorokausi, joten autoliikenne lisääntyisi n. 60 %. Tämäkään ei tee Vanhasta Tampereentiestä vielä erityisen vilkasta, mutta liikennemäärä on jo merkittävä. Kunnat ovat kuitenkin valmiit hyväksymään liikennemäärän lisääntymisen, koska tavoittelevat Ilmarisiin ja Vanhan Tampereentien varteen uusia asuinalueita.

- Maariantien, Pahkalaukkaantien ja Hakulantien risteykseen ei toivottu oikaisua.

Vastine: Oikaisu on uudessa luonnoksessa poistettu.

Aluevarauksista ja käyttötarkoituserkinnöistä

- Jäkärän eteläpuolen uuden asuinaluevarauksen koettiin pilaavan alueen hienon kalliomaaston.

Vastine: Alueeseen liittyy suuri täydennysrakentamispotentiaali Jäkärän kehittämiseksi. Tämän kaavan yhteydessä on kuitenkin katsottu, että aluevaraus poistetaan. Poistamisen perusteena on se, että tämän kaavan ajallinen perspektiivi huomioiden (tavoitevuosi 2035) alueella ei olisi näköpiirissä kysyntää kuin omakotitaloille. Aluetta ei kannata ottaa asuinkäyttöön, jos toteutus olisi pelkästään omakotitaloja ja toisaalta tällöin alueen toteutuskustannukset olisivat liian suuret suhteessa saatuihin kerrosneliöihin tai asukkaisiin nähden. Kokonaisuuteen vaikuttaa osaltaan se, että alueelle ei ole kunnan liikenneyhteyksiä ja niiden parantamiseksi tarvittaisiin järeitä ja kalliita ratkaisuja, jotta radan eteläpuolinen alue saataisiin kytkettyä kunnolla osaksi Jäkärää.

Kyseiselle alueelle on kuitenkin tarkoitus osoittaa sellainen merkintä, joka ei mahdollista alueelle uutta rakentamista nyt, mutta joka jättää Jäkärän täydentämisen radan eteläpuolella mahdolliseksi joskus tulevaisuudessa.

- Vanhan Tampereentien pohjoispuolelle ei enää lisää hevosia mahdollistavia alueita.

Vastine: Vanhan Tampereentien pohjoispuolella on jo nyt hevostoimintaa. Tätä olevaa toimintaa ei haluta kaavalla sulkea pois, vaan se on haluttu säilyttää ja samalla luoda Vanhan Tampereentien lähimmille alueille mahdollisuus myös hevostoiminnan kehittämiseen.

- Palovuoren alueen maankäyttö tuhlailtavaa, se on kasvusuuntana huono ja sen toteuttaminen toivottaman kallista.

Vastine: Alueen maankäyttö on maakuntakaavan mukaista ja yleiskaavatason maankäyttö on ratkaistu jo Liedon yleiskaavassa 2020. Nyt esillä ollut luonnos noudattaa perusratkaisultaan sitä. Maankäyttö perustuu laaja-alaiseen kaavarunkosuunnitelmaan vuodelta 2002. Voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna oleellimmat muutokset ovat: esitystapa on pelkistetympi, aluevarauksia on tarkistettu sekä liikenteellisiä ratkaisuja on muutettu.

- Turun kaava-alueen eteläosaan kaivattiin koulua ("Taston koulu"). Kysyttiin myös, että miten koulu-, päiväkotij- ja terveyspalvelut tulisivat toimimaan ylikunnallisesti.

Vastine: Turun kaava-alueen eteläosan on tarkoitus tukeutua pääosin Ilmaristen palveluihin, mutta jossain vaiheessa Ilmaristen nykyisten koulujen kapasiteetti loppuu ja silloin kuntien pitää toteuttaa uusia koulutiloja. Ilmaristen osalta tutkitaan ensisijaisesti laajennusmahdollisuudet nykyisellä tontilla.

Palvelut toimisivat varmaankin samaan tapaan kuin tähänkin asti, sillä koulu-, päiväkotij- ja terveyspalveluita voi tälläkin hetkellä hakea toisen kunnan puolelta. Jotain käytännön parannuksia kenties tarvittaisiin, jotta palveluiden saaminen toisen kunnan puolelta olisi entistä sujuvampaa.

Muuta

- Metsämäkeen kaivattiin viemärointiä.

Vastine: Metsämäkeen tulee kunnallistekniikka siinä vaiheessa, kun alue on asemakaavoitettu ja asemakaavoja aletaan toteuttaa.

- Joku oli huolissaan aikooko kunnat pakkolunastaa yksityisten maita tai onko maitaan pakko myydä.

Vastine: Turun kaupunki ja Liedon kunta pyrkivät ensisijaisesti hankkimaan tarvitsemansa maa-alueet vapaaehtoisin kaupun tai asemakaavavaiheessa vaihtoehtoisesti ns. maankäyttösopimuksen kautta. Pakkolunastus voi tulla kysymykseen, jos alueella olisi yleisen edun kannalta niin tärkeä kohde, että se pitäisi saada ehdottomasti toteutettua, eikä maanomistaja olisi halukas vapaaehtoisin kaappoihin.

8. Työpaja 18.9.2013, Turku

Kivikauden polku

- Kivikauden polku tehtiin kahden urheiluseuran talkoilla 1991. Nykyisin se on Maarian Kyläyhdistyksen nimissä. Kaupunki uusi kahden kohdan pitkospuut viime kesänä. Pitkospuut tarvittaisiin myös yksityiselle maalle n. 200 m matkalle. Kaupungin pitäisi soittaa maanomistajalle ja laittaa osuudelle pitkospuut (Ks. myös Ilmaristen koululla kirjattu kommentti).
- Toivottavasti kivikauden polku säilyy.

Vastine: Sen asema on tarkoitus vahvistaa osayleiskaavalla ja ulkoilureittisuunnitelmalla.

Metsänhoito

- Metsänhoito on mahdotonta, jos reittejä ei saa ylittää. Reitit katkaisevat pitkän kiinteistön monesta kohdasta. Jo nykyinen Kivikauden polku haittaa metsänhoitoa. Reitit haittaisivat vähemmän, jos ne sijoittuisivat rantaan. Ratkaisu olisi, että kaupunki ostaa maat altaan itäpuolelta. Kaupunki on ollutkin kiinnostunut, mutta tarjous on ollut liian alhainen.

Vastine: Maanomistajalle voidaan turvata oikeus reitin ylittämiseen metsänhoidon tai metsätalouden kuljetusten niin vaatiessa. Samoin voidaan turvata oikeus reitin käyttämiseen metsäkoneilla ajoon ja metsätalouden kuljetuksiin. Tällaisesta käytöstä tulee kuitenkin ilmoittaa ulkoilureitin pitäjälle, jotta tieto välittyisi ulkoilureitin käyttäjille. Reittien sijoittaminen rantaan olisi houkuttelevaa, mutta altaan itäreuna on liian jyrkkäpiirteistä reittien sijoittamiseen. Lisäksi tavoitteena on luoda myös rengasmaisia reittejä eikä pelkästään nauhamaisia.

Aika näyttää siirtyvätkö altaan itäpuoliset maat pikku hiljaa kaupungin omistukseen, mutta on hyvä muistaa, että kaupunki ei maksa ns. raakamaasta kuin maa- ja metsätalousaluetta vastaavaa hintaa riippumatta siitä, mitä maankäyttöä alueelle on osayleiskaavassa osoitettu.

- Kivikauden polku ei haittaa metsänhoitoa. Ehdotetut uudetkaan reitit eivät haittaa, kunhan reittiä saa tarvittaessa ajaa traktorilla. Joissain maastoltaan vaikeissa kohdissa Kivikauden polku on ainoa kohta, jota pystyy ajamaan traktorilla.

Hiihto

- Mahti on tehnyt altaalle latuja, kun jäätä on ollut riittävästi. Parikymmentä vuotta sitten Mahdilla oli latuja altaan itäpuolisissa metsissä, mutta nykyään huono jäättilanne estää latukoneen pääsyn Mahdin majalta altaan yli.
- Luja on tehnyt latuja joka vuosi Ilmaristen kuntoradan suunnalle.
- Latukone vaatii n. kahden metrin levyisen tilan. Tuolloin saadaan aikaan yksi perinteisen tyylin latu (ei yhtä kumpaankin suuntaan).
- Latujen teko pelloille onnistuu lumitalvina. Jos pelloilla viljellään kevätiljaa tai heinää, ladun teko latukoneellakaan ei aiheuta haittoja, mutta jos pelloille on kylvetty syysvilja, jääpolte voi vaurioittaa sitä.

Uinti

- Hiekkakuopan vesi on puhdasta. Kaupunki tarkkailee veden laatua, koska hiekkakuoppa on kaupungin uimaranta.
- Maarian allastakin käytetään uintiin, rannalla on mökkejäkin. Haittana on savipohja.
- Sinilevää Maarian altaassa on viime vuosina ollut vähän, vain paikallisesti, ei esim. Haihun rannalla lainkaan. Altaan vesi tuntuu puhdistuneen viime vuosina varmaankin siksi, että Paattistenjoen varsilla on entistä paremmat suojavyöhykkeet.
- Kaupungin pitäisi ottaa Maarian uimapaikalle johtava tie haltuun, koska liikennettä on paljon.

Vastine: Vaikka Karhunojantie on yksityistie, on sen ylläpito kokonaan kaupungin vastuulla.

- Jäkärän ja uimapaikan välillä on käytössä oleva pyöräiltävä reitti.
- Tullaanko Maarian uimapaikalle Vakiniitun suunnalta uimaan? Millainen on yhteys moottoritien ali?

Vastine: Kyllä se on mahdollista. Tällä hetkellä alueella on olemassa yksi yhteys moottoritien ali, joskaan se ei ole kovin korkealuokkainen (Vakiniitunpolku). Alituksen kautta pääsee Ylijoentielle ja sieltä on edelleen mahdollista jatkaa Karhunojantien kautta uimapaikalle. Alueen asemakaavoituksen ja toteutuksen edetessä sinne on tarkoitus toteuttaa myös muita reittejä.

Ratsastus ja ravitoiminta

- Pohjois–eteläsuuntainen ratsastusreitti on ehdottoman hyvä. Se luo mahdollisuuksia ratsastusvaellusliiketoiminnalle. Samoin Topinojan vartta seuraileva reitti on hyvä.
- Yhteys raviradalle on todella hyvä. Hevosreitillä Haihusta raviradalle pitää sallia ravikärryillä ajaminen. Ravikärryillä ajaminen pyörätiellä on vaarallista.
- Hevoset voi opettaa käyttämään alikulua. Alikulku on hyvä mutta kallis ratkaisu. Ratsut vaativat korkean alikulun; ravikärryillä mahtuu matalammastakin.
- Halvempi ratkaisu olisi tehdä Vanhan Tampereentien pohjoispuolelle ympyrä, jota voi ajaa hevosella odottaessaan sopivaa ylitysaikaa. Vastaava ympyrä on jo raviradan puolella. Ympyrä on hyvä varsinkin nuorta hevosta opetettaessa.
- Vanhan Tampereentien pohjoispuolisellekin AM-alueelle tulisi epäilemättä ravitalleja, koska ravirata on lähellä.

Yleinen vastine: Vanhan Tampereentien ylityksestä on esitetty hyviä toteutusvaihtoehtoja, mutta toteutusta ei ratkaista osayleiskaavalla eikä ulkoilureittisuunnitelmalla.

Reittien linjaukset

- Haihun kohdalla ulkoilu- ja ratsastusreitit pitää siirtää metsäsaarekkeen itäpuolelle pois Kanta-Haihuntieltä. Haihussa on talli, ja reittien linjaaminen tallin pihan kautta aiheuttaisi vaaratilanteita. Haihun kohdalla rannassa on laidunta, joten reittejä ei pidä myöskään linjata rantaan.

Vastine: Reitit on linjattu kulkemaan metsäsaarekkeen itäpuolelta.

- Rauhakylän ulkoilureitti pitäisi yhdistää muihin reitteihin.

Vastine: Rauhakylän reittiin on muodostettu yhteys Pihlavantieltä.

- Jäkärän kaakkoisosasta / Haaganmäen suunnasta, junaradan alituksen jälkeen, toivottiin viheryhteyttä Rauhakylän kuntoradalle.

Vastine: Uudessa luonnoksessa on osoitettu ulkoilureitti kuntoradalle junaradan alituksen jälkeen. Varsinaisesti viheryhteys se ei ole koko matkaltaan, koska alkuosa reitistä on Pysäkkietä.

Reittien ylläpito

- Kuka ylläpitää reittejä?

Vastine: Perustettujen ja toteutettujen reittien ylläpito kuuluu kunnille.

- Esitettiin kysymys ulkoilureittien valaistusmahdollisuudesta ainakin joillekin osille. Mikä olisi sopiva valaisuaika?

Vastine: Ulkoilureittisuunnitelmassa ei oteta kantaa valaistuksen tarpeeseen.

Paikallistuntemus

- Kivikauden polun varrella on iso jättiläiskivi.
- Rajakalliolta näkyi aikanaan Paimion parantola, mutta puut ovat kasvaneet.
- Jäkärässä radan ali pääsee vanhan taimistoalueen läpi lähellä Maarian altaan reunaa kulkevalle reitille.

Liikenne

- Haaganmäestä toivottiin kevyen liikenteen yhteyttä radan vartta Karhunojantielle.

Vastine: Suunnitelmissa, joissa on ollut radan eteläpuolella suuri A-alue Haaganmäen yhteydessä, olisi voinut tarvittaessa järjestää kevyen liikenteen yhteyden A-alueen sisällä ilman erillistä yhteys-merkintääkin. Toisaalta yhteys-merkinnän olisi voinut lisätäkin. Nyt osayleiskaavaa ollaan kuitenkin keventämässä niin, että radan eteläpuoliset aluevaraukset, A-alue mukaan lukien, jätetään tästä kaavasta pois. Se on tarkoitus korvata sellaisella merkinnällä, joka ei mahdollista alueelle uutta rakentamista nyt, mutta joka jättää Jäkärän täydentämisen radan eteläpuolella mahdolliseksi joskus tulevaisuudessa.

Radan eteläpuolisten aluevarausmerkintöjen poistamisen myötä ei jää perusteita osoittaa esitettyä kevyen liikenteen yhteyttäkään tässä vaiheessa.

- Bussireittien osalta esitettiin muutostarvetta liikennöitäessä Allaistenkadulta eteenpäin. Ainakin Haihuntien alkuosuuden käyttö bussireittinä nähtiin ongelmallisena.

Vastine: Tämä ei ole osayleiskaavallinen asia, mutta siitä on tiedotettu seudullista joukko-liikennettä. Toisaalta Haihuntiellä ei ajeta kuin muutama vuoro tunnissa.

Muuta

- Paimalan vanhan koulun luona Kukonmäessä on kaatunut puita. Kukonmäkeen tarvittaisiin pitkospuita. Kukonmäessä parkkipaikka on huonossa kunnossa.
- Kukonmäkeen ehdotettiin teatteria ja hyppymäkeä.

Vastine (yhteisesti kahteen yllä olevaan): Ulkoilureittisuunnitelmassa on nostettu esiin joitakin ulkoilun ja virkistyskäyttöpotentiaalin kannalta keskeisiä paikkoja, joihin mahdolliset virkistyskäyttöön liittyvät varusteet ja toiminnot kannattaisi keskittää. Kukonmäki on yksi näistä kohteista. Koska ulkoilureittisuunnitelman toteuttamiseen liittyy paljon epävarmuustekijöitä, ulkoilureittisuunnitelmassa ei ole yksilöity, mitä em. paikkoihin mahdollisesti toteutetaan ja missä aikataulussa. Kukonmäen kehittämisessä otetaan vastaan myös ideoita, joiden toteutus tapahtuisi kaupungin ulkopuolisen rahoituksen turvin.

- Näkötorneja kaivattiin Korkiakalliolle ja Rajakalliolle.

Vastine: Korkeat ja avoimet paikat sekä näkötornit antavat mahdollisuuden ympäristön laaja-alaiseen havainnointiin. Korkiakallion ja Rajakallion tapauksessa tämä ei ole kunnolla mahdollista, sillä sinänsä korkeilla kallioalueilla olemassa oleva puusto estää valitettavan tehokkaasti laajojen näkymien katselun. Tätä kautta näkötorneiden rakentaminen kallioille olisi perusteltua. Tämän lisäksi ehdotetut paikat näkötorneille liittyisivät luontevasti alueen ulkoilureitistöön, jolloin ne lisäisivät reitistön ja ulkoilun houkuttelevuutta.

- Myllyojan uoman yhteyteen toivottiin hulevesien pidätysjärjestelmiä, jotta se ei tulvisi ja aiheuttaisi ongelmia Myllyojan varren kiinteistöille. Asiassa viitattiin myös lumenkaatoon, jolla ilmeisesti tarkoitetaan läheisen tulevan maankaatopaikan toimimista myös auratun lumen vastaanottoaikkana.

Vastine: Jäi hieman epäselväksi, minkälaista tulvimista Myllyojan varrella esiintyy ja tarkemmin missä. Tulvimisasiä kuulostaa siinä mielessä oudolta, että Myllyojan uoma on Niittykulmantiestä altaalle todella leveä ja syvä, eikä uoman yhteydessä näin ollen pitäisi esiintyä minkäänlaista tulvimista. Ainoat tekijät, jotka voisivat aiheuttaa padotusta ja siten tulvimista, on Niittykulmantien ja Paimalantien kohdilla olevat tierummut. Onkohan tässä tarkoitettu jotain muuta kohtaa, kuin minkä kaavan valmistelijat ymmärtävät Myllyojana?

Saramäkeen suunnitellun maankaatopaikan yhteyteen tulevalta lumenkaatopaikalta ohjataan lumien sulamisvedet Piipanojaan, ei Myllyojaan ja Maarian altaaseen. Lisäksi lumenkaatopaikoilla lumien sulamisvesiä muodostuu pääasiassa tasaisesti ja suhteellisen hitaasti.

9. Maaria–Ilmaristen osayleiskaavan keskustelutilaisuus / terveystilaisuus

9.12.2013 klo 10–11.30 / Ympäristötoimiala, Viheriö (3. krs)

Läsnä:

Tarja Miikkulainen, Sosiaali- ja terveystilaisuus / Lieto
 Sirpa Rantanen, Terveystilaisuus / Lieto
 Krista Korhonen, Terveystilaisuus / Lieto
 Markku Niemi, Tekniset ja ympäristöpalvelut/ Lieto
 Juha Mäki, Tekniset ja ympäristöpalvelut/ Lieto
 Katariina Korkeila, Hyvinvointitoimiala / Turku
 Jani Eteläkoski, Ympäristötoimiala / Turku
 Jimi Antikainen, Ympäristötoimiala / Turku

1. Maaria–Ilmaristen osayleiskaavan taustaa

- Osayleiskaavatyö aloitettiin 2007 ja osayleiskaavaluonnos hyväksyttiin kunnissa vuodenvaihteessa 2009–2010. Luonnos oli nähtävillä 2010, jolloin pyydettiin lausunnot myös sosiaali- ja terveystilaisuudelta.
- Koko kaupunkiseutua koskeva rakennemallityö käynnistyi 2010. Rakennemalli valmistui 2012 ja aiheutti muutostarpeita osayleiskaavaan. Osayleiskaavatyötä alettiin jatkaa vuoden 2012 loppupuolella. Työ aloitettiin osittain uudelleen:
  - kaava-alueita on muutettu,
  - valmistelijat on Turun osalta vaihtunut,
  - luonnosvaiheen kuulemista on järjestetty uudestaan,
  - uutta luonnosta valmistellaan.

Osayleiskaavan tavoitteet:

- Oikeusvaikutteinen osayleiskaava
- Uudet asuinalueet taajamien yhteyteen
- (+ Jäkärän täydentäminen)
- Joukko- ja kevytliikenne
- Hevosurheilu ja -toiminta
- Virkistysalueiden kehittäminen (ulkoilureittisuunnitelma)
- Palveluiden järjestäminen unohtaen kuntaraja

Osayleiskaavan teoreettiset väestömäärät:

- Turun puolen väestö nyt n. 3 100 asukasta
→ uusia rakennemallin mukaan n. 2 800 / kaavasta arvioituna n. 4 500
- Liedon puolen väestö nyt n. 2 200 asukasta
→ uusia rakennemallin mukaan n. 1 400 / kaavasta arvioituna n. 3 600

Taajamittain (kuntaraja ylittäen):

- Jäkärän väestö nyt n. 3 000 asukasta
→ uusia rakennemallin mukaan n. 1 200 / kaavasta arvioituna n. 3 300
- Ilmaristen väestö nyt n. 2 300 asukasta
→ uusia rakennemallin mukaan n. 3 000 / kaavasta arvioituna n. 4 800

2. Keskustelutilaisuuden antia

Keskustelutilaisuuden tavoitteena oli saada vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

- Miten asukasmäärän lisäys tulee vaikuttamaan palveluiden tarjontaan?
- Miten alueiden pitkä toteutusaika vaikuttaa tähän?
- Miten kaavassa tulisi varautua palveluntarjonnan muutoksiin?

Ajoitus & mitoitus

- Aikajänne on tärkeää, esim. Liedon mahdollinen 3 600 asukkaan lisäys on suuri suhteessa koko Liedon väestöön. Kymmenvuotissuunnitelma olisi hyvin ”hanskattavissa”.
- Liedon koko kunnan yleiskaava on vireillä, kasvu suuntautuu pääasiassa keskustaan ja Ilmarisiin. Aika ottaa kantaa mitoitukseen.
- Vanhassa luonnoksessa Jäkärä ja Lieto yhdistyivät yhdeksi taajamaksi, nyt asetelma on erilainen: Liedon puolen pohjoisosaan ei juuri kaavoiteta uutta asumista.

Palvelupisteet

- Kunnanrajat häviävät terveyspalveluiden osalta vuodenvaihteessa, enää ei ajatella kunnittain vaan asiointialueittain.
- Ilmaristen kasvun myötä moni lietolainen siirtyy todennäköisesti käyttämään Turun terveyspalveluita.
- Jäkärässä sijaitsee Maarian lähipalvelupiste (keskusta 2:n alla). Terveysasemaan kuuluvat tietyt osoitteet. Jos tulee vielä uusia asukkaita, tilanne on tarkasteltava uudelleen. Lisäksi rakennuksesta on aiheutunut terveydellisiä ongelmia, joten asia on muutenkin ajankohtainen.
- Maarian kirkon seudulla ei ole lähipalvelupistettä, lähimmät terveysasemat Mullintie, Runosmäki ja Kirkkotie. Runosmäen terveysasemaa ei rakennettu riittävän isoksi, jotta pohjoisturkulaiset voisivat sitä käyttää.
- Tulevaisuudessa on tärkeää, että palvelupiste on riittävän iso ja se on hyvin saavutettavissa, jotta se palvelee koko aluetta.
- Jos rakennettaisiin Turun ja Liedon yhteinen palvelupiste, se olisi järkevä sijoittaa solmupisteeseen, esim. Metsämäkeen. Tosin tällä hetkellä Metsämäki on hyvä ”solmupiste hevosille”.
- Tampereentien Prisman ympäristö voisi olla hyvä sijoituspaikka yhteiselle palvelupisteelle. Itse kaava-alueelle ei tule riittävästi asukkaita, mutta palvelupiste voisi palvella myös esim. Kastun ja Röntämäen asukkaita.
- Yhteisen palvelupisteen haasteena on Moision, Yli-Maarian ja Jäkärän taajamien yhteen kuroutuminen asemakaavojen toteutuksen myötä: jos piste sijoitetaan Metsämäkeen, näiden alueiden asukkaat tuskin käyttävät sitä.
- Ratkaisevaa on, mikä on Turun painopiste jatkossa: Jäkärän seutu vai Ilmarinen-Metsämäki?
- Turussa rakennetaan palvelupiste 20 000 asukkaalle. Liedossa saatetaan rakentaa jo 10 000 asukkaalle, siellä asutus on hajaantuneempaa.

Joukkoliikenne

- Seudullisen joukkoliikenteen viesti: Liedon linja pysyy Vanhalla Tampereentiellä, ei tee haaroja tai lenkkejä (Tilaisuuden ulkopuolelta: Turun linjat kulkevat linjasta riippuen joko Tampereen moottoritien tai Paimalantien kautta. Linjat 221 ja 222 menevät Jäkärän läpi, linja 22 tekee Jäkärässä lenkin ja palaa Kauppatorille).
- Kaikki kulminoituu busseihin. Pyöräily ja kävely sekä joukkoliikenne on nostettu keskeiseen asemaan eri sopimuksissa. Nyt kun Turulla ja Liedolla on yhteinen seudullinen joukkoliikenne, sitä kannattaa hyödyntää.
- Raideliikenteen mahdollisuus on osoitettu rakennemallissa, mutta toteutus on melko epätoiminnainen. Maankäyttö ei ole tarpeeksi tehokasta: Pohjois-Turussa menevät kaupaksi vain omakotitalot, mikä ei tue raideliikennettä.

Muuta

- Kiiteltiin, että kaikki ovat kokoontuneet saman pöydän ääreen ennen kuin on tehty mitään valmiiksi.
- Luvut siitä, missä vaiheessa rakennetaan uusi palvelupiste, tulevat lähinnä empirian pohjalta. Taustalla on myös PARAS-laki sekä koulu- ja terveydenhuoltoasetus ja mitoitusasetukset. Käytännössä, jos on 4 000 asukasta, tarvitaan kaksi terveydenhoitajaa, lääkärin vastaanottoaika 1–2 krt/vko, vastaanottotila ja sosiaalitila.

3. Yhteenveto

- Kaavaan ei ole terveystalvuiden osalta tarvetta tehdä varauksia. On kuitenkin hyvä tuoda esiin, mihin terveystalvuidhin alueet tukeutuvat.
- Terveystalvuoli lausuu luonnoksen lausuntokierroksella.
- Joukkoliikennepuolen mukanaoloa suunnittelussa on syytä tehostaa. Joukkoliikenne ei käännä palveluiden perusteella.
- Otetaan selvää mahdollisuudesta sijoittaa terveystalvu Tampereentien Prisman ympäristöön. Jos näyttää mahdottomalta, täytyy miettiä Maarian terveystalvun tulevaisuutta, ainakin varaus sille on jätettävä.

10. Maaria–Ilmaristen osayleiskaavan keskustelutilaisuus / koulu- ja päiväkotipalvelut

11.12.2013 klo 10–11.30 / Ympäristötoimiala, Viheriö (3. krs)

Läsnä:

Mika Närvi, Sivistyspalvelut / Lieto
 Reija Helenius, Sivistyspalvelut / Lieto
 Sanna Hirvola, Sivistyspalvelut / Lieto
 Elina Lindholm, Sivistyspalvelut / Lieto
 Laila Mäkela, Sivistyspalvelut / Lieto
 Juha Mäki, Tekniset ja ympäristöpalvelut / Lieto
 Tapio Alapaattikoski, Sivistystoimiala / Turku
 Jani Eteläkoski, Ympäristötoimiala / Turku
 Jimi Antikainen, Ympäristötoimiala / Turku

1. Maaria–Ilmaristen osayleiskaavan taustaa

- Osayleiskaavatyö aloitettiin 2007 ja osayleiskaavaluonnos hyväksyttiin kunnissa vuodenvaihteessa 2009–2010. Luonnos oli nähtävillä 2010, jolloin pyydettiin lausunnot myös koulu- ja päiväkotipuolelta.
- Koko kaupunkiseutua koskeva rakennemallityö käynnistyi 2010. Rakennemalli valmistui 2012 ja aiheutti muutostarpeita osayleiskaavaan. Osayleiskaavatyötä alettiin jatkaa vuoden 2012 loppupuolella. Työ aloitettiin osittain uudelleen:
  - kaava-alueita on muutettu,
  - valmistelija on Turun osalta vaihtunut,
  - luonnosvaiheen kuulemista on järjestetty uudestaan,
  - uutta luonnosta valmistellaan.

Osayleiskaavan tavoitteet:

- Oikeusvaikutteinen osayleiskaava
- Uudet asuinalueet taajamien yhteyteen
- (+ Jäkärälän täydentäminen)
- Joukko- ja kevytliikenne
- Hevosurheilu ja -toiminta
- Virkistysalueiden kehittäminen (ulkoilureittisuunnitelma)
- Palveluiden järjestäminen unohtaen kuntaraja

Osayleiskaavan teoreettiset väestömäärät:

- Turun puolen väestö nyt n. 3 100 asukasta
→ uusia rakennemallin mukaan n. 2 800 / kaavasta arvioituna n. 4 500
- Liedon puolen väestö nyt n. 2 200 asukasta
→ uusia rakennemallin mukaan n. 1 400 / kaavasta arvioituna n. 3 600

Taajamittain (kuntaraja ylittäen):

- Jäkärälän väestö nyt n. 3 000 asukasta
→ uusia Rakennemallin mukaan n. 1 200 / kaavasta arvioituna n. 3 300
- Ilmaristen väestö nyt n. 2 300 asukasta
→ uusia Rakennemallin mukaan n. 3 000 / kaavasta arvioituna n. 4 800

2. Keskustelutilaisuuden antia

Keskustelutilaisuuden tavoitteena oli saada vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

- Miten asukasmäärän lisäys tulee vaikuttamaan palveluiden tarjontaan?
- Miten alueiden pitkä toteutusaika vaikuttaa tähän?
- Miten kaavassa tulisi varautua palveluntarjonnan muutoksiin?

Koulu ja päivähoito

- Liedon Ilmarisiin tulee arviolta 60–70 uutta asukasta/vuosi, tällöin varhaiskasvatuksen puolelle tarvitaan vuosittain n. 20 paikkaa lisää.
- Jos Ilmaristen alueelle tulee uusia asukkaita n. 4 800, tarvitaan 400-paikkainen alakoulu, yläkoulu voi olla hiukan pienempi.
- Turun osalta voisi laskea tarvittavan yksi päiväkotia 1 000 asukasta kohden. Alakoululla on vähän enemmän liikkumavaraa: Jäkärälän koulun laajentaminen tai Jäkärälän koulun lisäksi pienen alakoulun rakentaminen.
- Vain osan päivähoitosta on oltava kunnallista, sen lisäksi tarjotaan yksityistä päivähoitoa.
- Kannattaa varautua siihen, ettei Liedossa asuta ikuisesti. Liedossa on paljon ”nukkumalähiöitä”, joissa kasvatetaan lapset ja muutetaan sitten pois. Muuttaneiden tilalle tulee uudet lapsiperheet, joten tilantarve on koko ajan olemassa.
- Liedossa on tehty vuonna 2013 sivistyspalveluiden tilantarveselvitys. Siinä tilantarvetta on selvitetty vuoteen 2021 saakka.
- Kaava-alueella ei ole tällä hetkellä koulu- ja päiväkotipuolen osalta varauduttu suureen asukasmäärän lisäykseen kummassakaan kunnassa.
- On varauduttava siihen, että päiväkotia ja koulu ovat samassa yhteydessä.
- Kannattaisiko uusi yksikkö sijoittaa Liedon aseman ja Ilmaristen välille?
- Yli-Maarian koulu-päiväkoti on tulossa näillä näkymin vuonna 2018.
- Nykyisiin päiväkoteihin ja kouluihin ei mahdu enää lisää, uusia rakennuksia tarvitaan. Osayleiskaava olisi hyvä keino ratkaista asia.
- Suurempien koulu-päiväkotiyhdistelmien sijoitus on ratkaistava yleiskaavassa. Muutenkin kestävä kaupunkikehityksen kannalta asia olisi hyvä selvittää jo yleiskaavavaiheessa. Päiväkodin sijoitus voidaan tarpeen mukaan ratkaista vasta asemakaavavaiheessa.
- Päiväkoti- ja alakoulutarpeet ovat aina ensisijaisia.
- Ei ole ohjeistuksia siitä, minkä ikäisen koululaisen voi laittaa bussiin. Joskus jo esikouluikäinen liikkuu itse bussilla.

Osayleiskaava

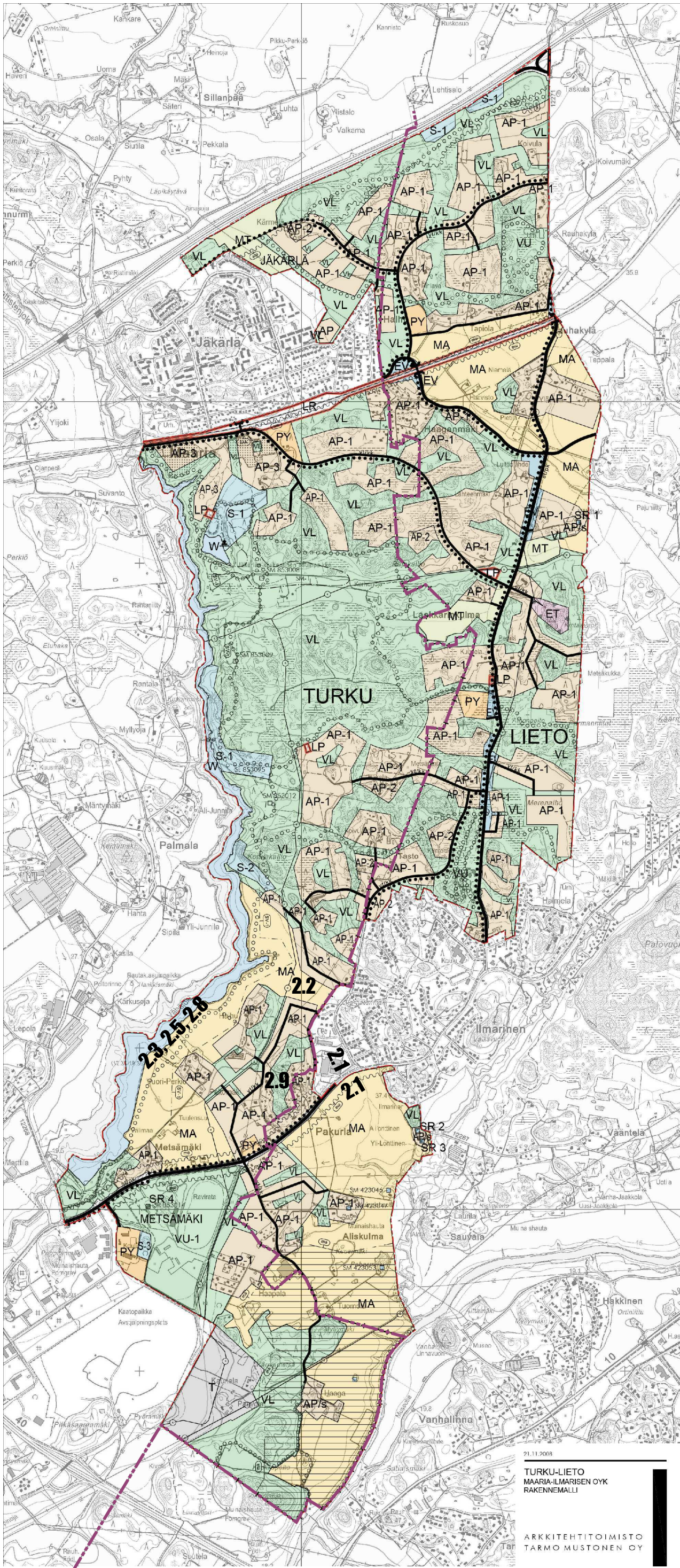
- Osayleiskaavaaluonnos on tarkoitus saada käsittelyyn alkuvuodesta 2014. Lausuntokierros on todennäköisesti maalisi–toukokuussa.
- Liedon Ilmaristen osalta laajennetaan ensin olemassa olevan taajaman ympärille, koulun ympäristöön. Pääpainopisteenä on Ilmaristen taajaman pohjoispuoli.
- Turun Ilmarisiin tukeutuvalla alueella toteutukseen otetaan todennäköisesti ensimmäisenä Metsämäen raviradan vierus, mutta se rakentuu hevosten ympärille.
- Kaava-alueen pohjoisosassa Lieto seuraa Turun Jäkärälän ympäristön toteutusta. Turun pohjoisosa on haastava, sillä siellä menevät kaupaksi vain omakotitalot. Sen vuoksi ei näytä järkevältä osoittaa alueelle tehokkaampaa maankäyttöä, vaikka näin voitaisiin saada alueelle kattavammat palvelut. Radan eteläpuolelle on kuitenkin jätetty varaus palveluille (P).

Muuta

- Seudullisen joukkoliikenteen viesti: Liedon linja pysyy Vanhalla Tampereentiellä, ei tee haaroja tai lenkkejä.
- Joukkoliikenne ohjaa palveluiden kuten koulujen sijoittumista.
- Lieto ja Turku voisivat rakentaa yhdessä isomman liikuntahallin, koska valtio tukee yhteishankkeita.

3. Yhteenveto

- Koulu- ja päiväkotipuoli lausuu luonnoksen lausuntokierroksella.
- Mahdollisten suurempien koulu-päiväkotiyhdistelmien sijoitus pyritään ratkaisemaan osayleiskaavassa.
- Joukkoliikennepuolen mukanaoloa suunnittelussa on syytä tehostaa. Joukkoliikenne ei käänny palveluiden perusteella.

TURKU LIETO

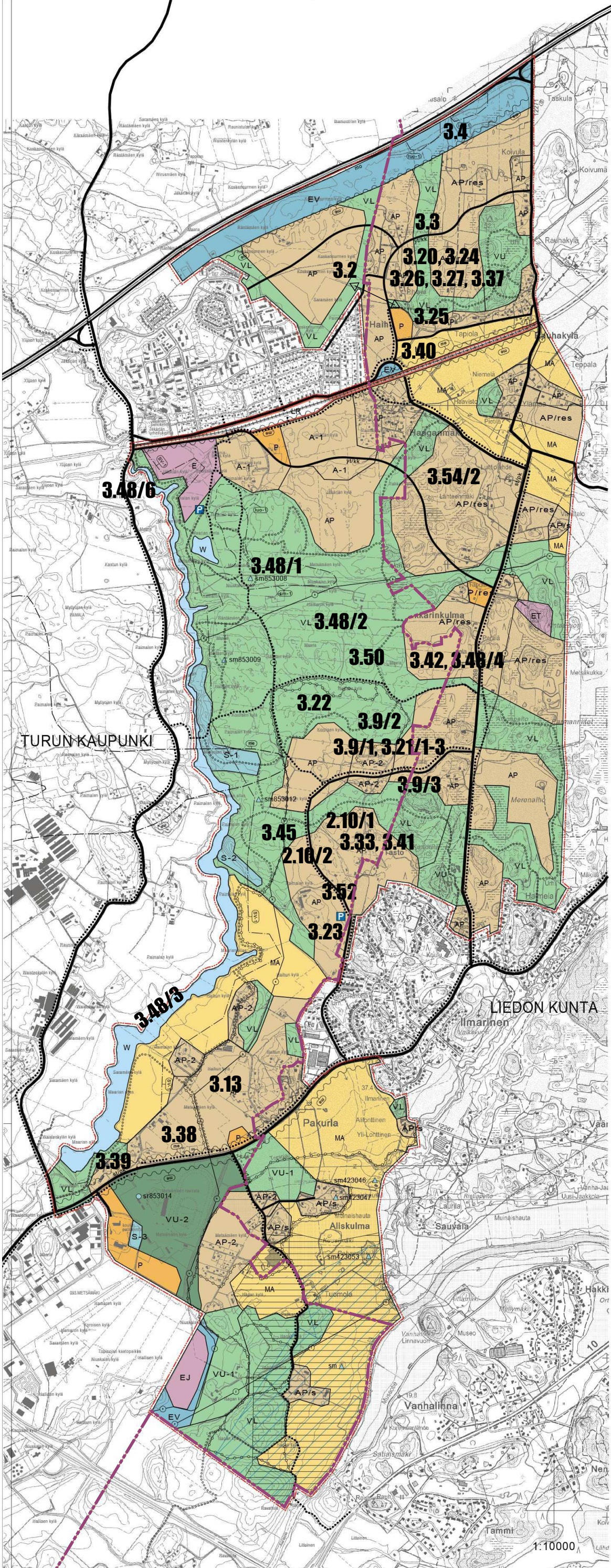
MAARIA-ILMARISEN OSAYLEISKAAVA
RAKENNEMALLI 1:10 000

OSAYLEISKAAVAMERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET:

- AP-1 Pientalovaltainen asuntoalue.
- AP-2 Pientalovaltainen asuntoalue.
- AP-3 Pientalovaltainen asuntoalue.
- AP/s Pientalovaltainen asuntoalue, jolla ympäristö säilytetään.
- PY Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.
- T Teollisuus- ja varastoalue.
- VL Lähivirkistysalue.
- VU Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.
- VU-1 Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue. Alue osoitetaan hevosten pitämistä sekä siihen liittyvää harjoitus- ja harrastustoimintaa varten ja sille saa rakentaa tätä käyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia, rakennelmia ja ratoja.
- LP yleinen pysäköintialue.
- LR Rautatieliikenteen alue.
- ET Yhdyskuntateknisen huollon alue.
- EV Suojaviheralue.
- S-1 Suojelualue.
- S-2 Suojelualue. Luonnonsuojelulain 29§ perusteella suojeltu pähkinäpensaslehto.
- S-3 Suojelualue. Luonnonsuojelulain 29§ perusteella suojeltu jalopuulehto.
- S-4 Suojelualue. Luonnonsuojelulain 49§ n mukainen eläinlaji (liito-orava) lisääntymis- tai levähdyspaikka.
- MT Maatalousalue.
- MA Maisemallisesti arvokas peltotalue. Alueelle olevien asuinrakennusten korjaaminen ja vähäinen laajentaminen on sallittua. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää. Maatila-alueeseen liittyvä rakentaminen tulee sijoittaa pääasiassa tilakeskusten yhteyteen ja siten, että rakennukset eivät sulje avoimia näkymiä.
- W Vesialue.
- Puhdistettava/kunnostettava maa-alue.
- Maisemallisesti arvokas alue.
- Melualue.
- Suojelu-/muinaismuistokohde.
- Uimaranta.
- Seututie/pääkatu.
- Yhdystie/kokoojkatu.
- Liittymä.
- Liikennetunneli.
- Paarata ja liikennepaikka.
- Ulkoilureitti.
- Kevyen liikenteen reitti.
- Johto tai linja.
v=vesijohto
z=sähköjohto
k=kaasujohto
- Yleiskaava-alueen raja.
- Alueen raja.
- Osa-alueen raja.
- Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.
- Alueeseen tai kohteeseen liittyvä kirjain- tai numerotunnus.
- TURK** Kaupungin nimi.
- METS** Kaupunginosan nimi.

21.11.2008
TURKU-LIETO
MAARIA-ILMARISEN OYK
RAKENNEMALLI

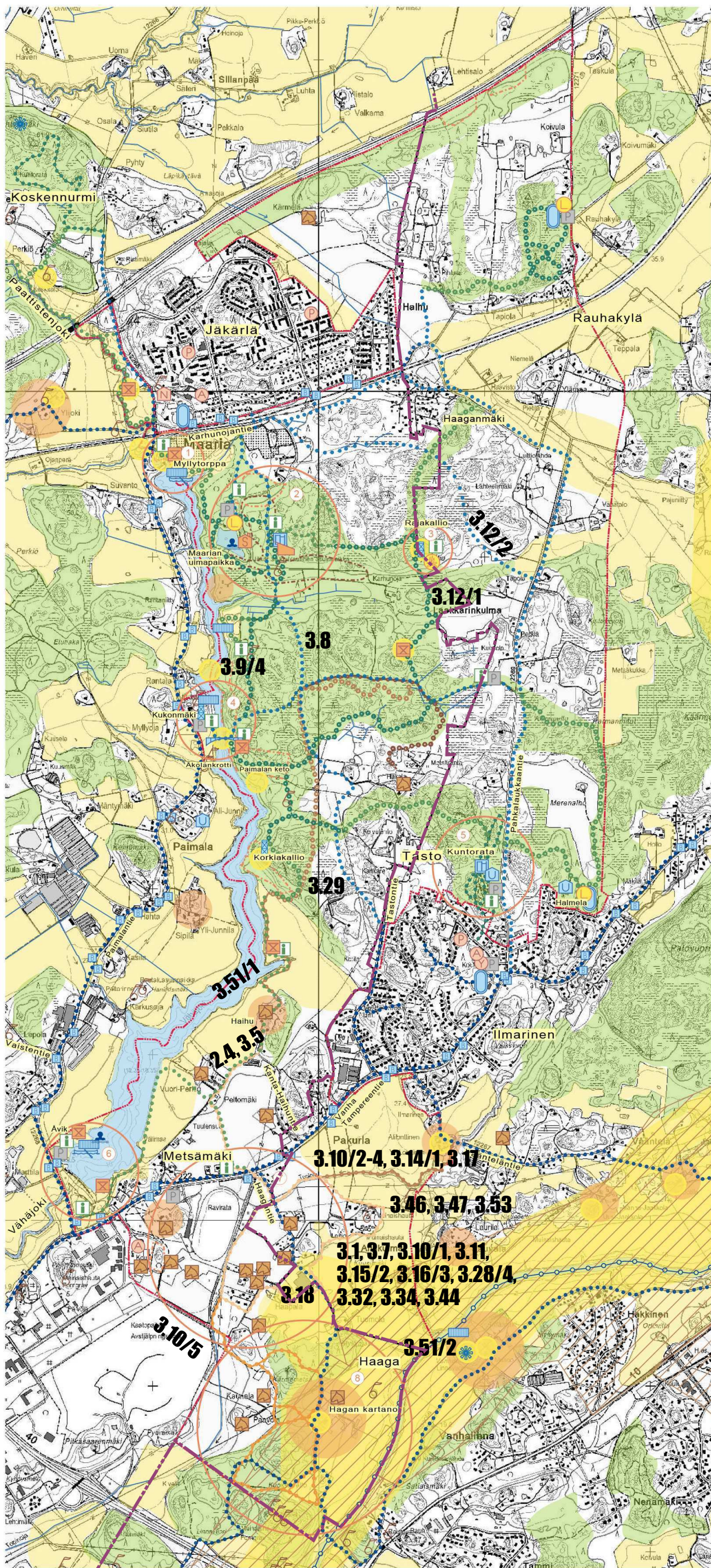
ARKKITEHTITOIMISTO
TARMO MUSTONEN OY

Osayleiskaavamerkinnyt ja -määräykset:

Yleismääräykset:
 Osayleiskaava-alue on kokonaisuudessaan suunnittelurajauksella. Rakentaminen alueella ei saa aiheuttaa hallitua kaavoitukseen tai paikallista yhdyskuntakehitystä, johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen taikka aiheuttaa merkittäviä ympäristö- tai muita vaikutuksia.
 Uusien rakennuspaikkojen muodostaminen A-alueille voidaan sallia seuraavasti:
 • yksi rakennuspaikka 2-5 hehtaarin suuruisilla tiloilla
 • kaksi rakennuspaikkaa yli 5 hehtaarin suuruisilla tiloilla
 Aluerajaukset ovat ohjeellisia.

- A-1 Asuntoalue. Alue on tarkoitettu pääasiassa pientalojen rakentamiseen.
- AP Pientalovaltainen asuntoalue.
- AP-2 Pientalovaltainen asuntoalue, jolla hevosten pitäminen on sallittua.
- P Palvelujen ja hallinnon alue.
- /res Toissijainen alue, joka voidaan asemakaavoittaa vasta, kun muut alueet Jakarlan ja Ilmaristen välillä ovat pääasiassa toteutuneet.
- VL Lähivirkistysalue. Alueella ei saa suorittaa kaivamis-, louhimis-, tasottamis- tai täyttämistöjä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ilman MRL 128 §:ssä tarkoitettua maisemayölypää. Lupaa ei tarvita vaikutuksiltaan vähäisin toimenpiteisin. Alueella olevien asuinrakennusten korjaaminen ja vähäinen laajentaminen on sallittua.
- VU Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.
- VU-1 Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue. Alue osoitetaan hevosten pitämistä sekä siihen liittyvää harjoitus- ja harrastustoimintaa varten, ja sille saa rakentaa tätä käyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia, rakennelmia ja ratoja.
- VU-2 Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue. Hevosurheilukeskus.
- MA-1 Maisemallisesti arvokas peltoalue. Alueella olevien asuinrakennusten korjaaminen ja vähäinen laajentaminen on sallittua. Alueiden säilyttäminen avoimena ja viihteyksikäs on maisemakuvan kannalta tärkeää. Maastalautteen liittyvä rakentaminen tulee sijoittaa pääasiassa tilakeskusten yhteyteen ja siten, että rakennukset eivät sulje avoimia näkymiä.
- /s Alue, jolla ympäristö säilytetään.
- S Suojelualue.
- E Erityisalue. Taimitarha.
- EV Suojavirhealue.
- ET Yhdyskuntateknisen huollon alue.
- EJ Jätteenkäsittelyalue.
- LR Rautatieliikenteen alue.
- W Vesialue.
- Moottoritie.
- Seututie/pääkatu.
- Yhdystie/kokoajakatu.
- Kevyen liikenteen reitti.
- Kevyen liikenteen alkuku.
- Ulkoilureitti.
- Ravi- ja/tai ratsastusreitti.
- Rautatie.
- Sähkölinja.
- Maakaasuputki.
- Voimalinja.
- Melualueen raja.
- Lentomelualueen raja.
- (sv-) Maarian altaan suoja-alue.
- (uo-) Maisemallisesti arvokas alue. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.
- (uo-) Maisemallisesti arvokas alue. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö.
- (uo-) Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Luonnonsuojelulain 49 § mukaisen eläinlajin lisääntymis- tai levähdyspaikka.
- (em-) Muinaismuistoalue.
- sm-150 Muinaismuistokohde. Numero merkinän yhteydessä viittaa selostuksen liitteessä olevaan kohdeluetteloon.
- sr-1 Rakennusuojelukohde. Numero merkinän yhteydessä viittaa selostuksen liitteessä olevaan kohdeluetteloon.
- P Pysäköintialue.
- Kaava-alue.
- Kunnanraja.

Maaria-Ilmaristen ulkoilureittisuunnitelma

Luonnos marraskuu 2009

1:10 000

Merkintöjen selitykset:

Reitit
(Reittien yksityiskohtainen linjaus ratkeaa tarkemmassa suunnittelussa)

- Rakentamaton ulkoilureitti, oleva
- Rakentamaton ulkoilureitti, uusi
- Rakennettu ulkoilureitti, oleva
- Rakennettu ulkoilureitti, uusi
- Pyörätie tai pyöräily-yhteys, oleva
- Pyörätie tai pyöräily-yhteys, uusi
- Rakentamaton ratsastusreitti, oleva
- Rakentamaton ratsastusreitti, uusi
- Rakennettu ratsastusreitti, oleva
- Rakennettu ratsastusreitti, uusi
- Rakennettu ravi- ja ratsastusreitti, nykyinen tai uusi
- Reittejä ehdotetaan käytettävän vuorotellen sekä ravitoimintaan että ratsastukseen.
- Melontareitti, oleva

Ulkoilureitistöön liittyvät toiminnot, olevat ja uudet
(Toimintojen sijainti ohjeellinen, tarkka sijainti ratkeaa yksityiskohtaisessa suunnittelussa)

- ☒ Levähdyspaikka
- ☀ Nuotiopaikka
- ☒ Laavu
- ☼ Nakoalapaikka
- ☒ Nakotorni
- ☒ Kuntoliuvaine
- ☒ Infotaulu
- ☒ Uimapaikka
- ☒ Sauna
- ☒ Laituri
- ☒ Siita
- ☒ Soutuveiden ja/tai kanoottien laskupaikka ja vuokraus
- ☒ Urheilukenttä
- ☒ Urheilutalo
- ☒ Leikkipaikka
- ☒ Pysäköintialue
- ☒ Bussipysäkki
- ② Ulkoilureitistösuunnitelman keskeinen kohde (numero viittaa ulkoilureitistösuunnitelman selostukseen)

Olemissa olevia toimintoja

- ☐ Päiväkot
- ☐ Alakoulu
- ☐ Yläkoulu
- ☐ Nuorisotalo
- ☐ Talli tai maneesi

Maaston piirteitä

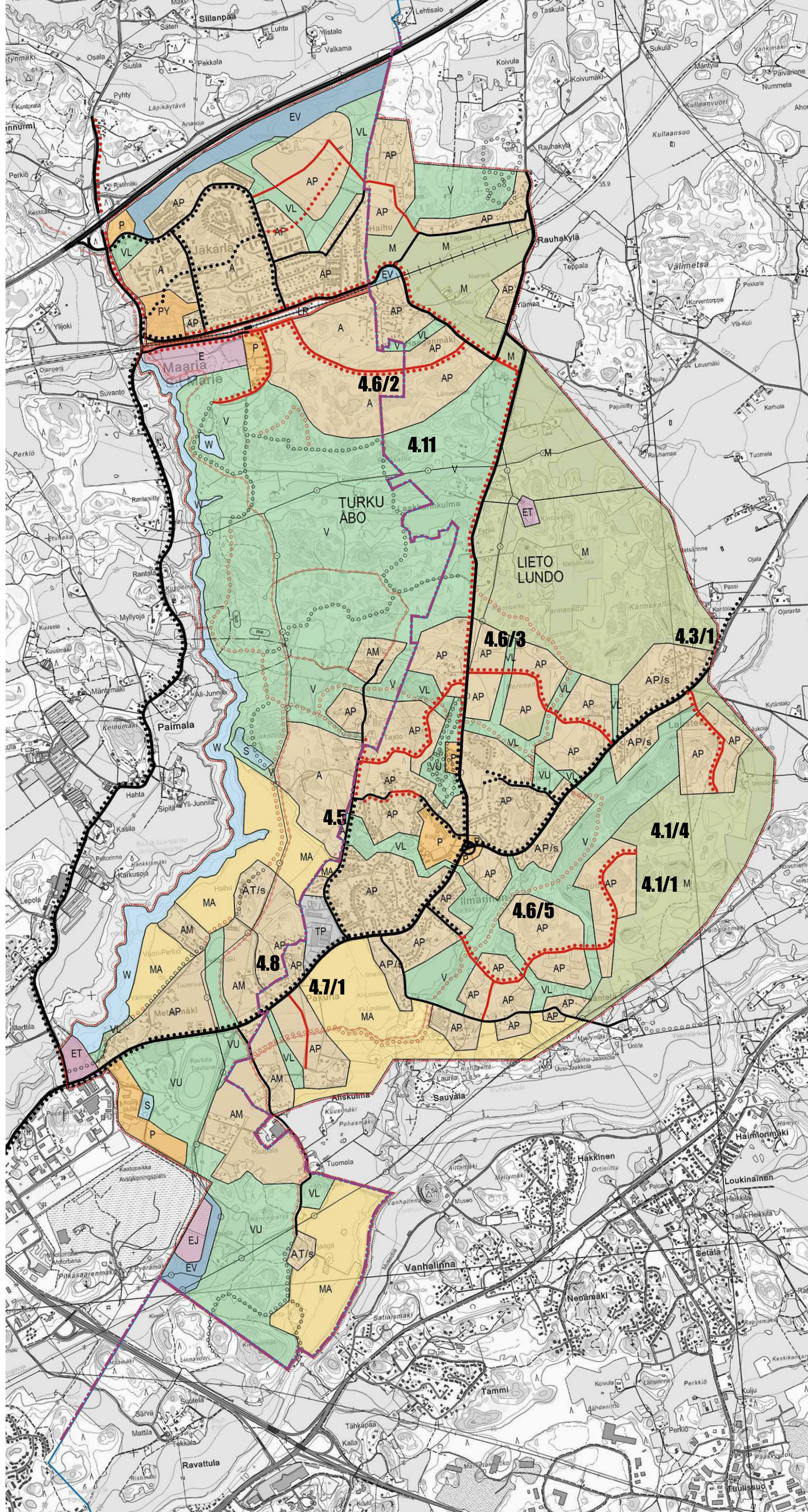
- ☐ Vesialue
- ☐ Puro tai oja
- ☐ Metsä - sisältää myös pieniä peltokuivioita (osayleiskaava-alueen osalta rajaukset piirretty yleispiirteisään osayleiskaava-luonnoksen aluevarausten mukaan)
- ☐ Pelto tai niitty - sisältää myös pieniä metsäkuivioita (osayleiskaava-alueen osalta rajaukset piirretty yleispiirteisään osayleiskaava-luonnoksen aluevarausten mukaan)

Arvoalueet ja -kohteet

- ☐ Kaunis paikka
- ☐ Kulttuurimiljö
- ☐ Merkittävä luontokohde (kohdealueella sijaitseva)
- ☐ Muinaismuistolaue
- ☐ Muinaismuistokohde
- ☐ Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
- ☐ Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö
- ☐ Kunnanraja
- ☐ Ulkoilureitistösuunnitelman kohdealue (ei osayleiskaava-alue)

OSAYLEISKAAVAMERKINNÄT JA NIIDEN SELITYKSET:

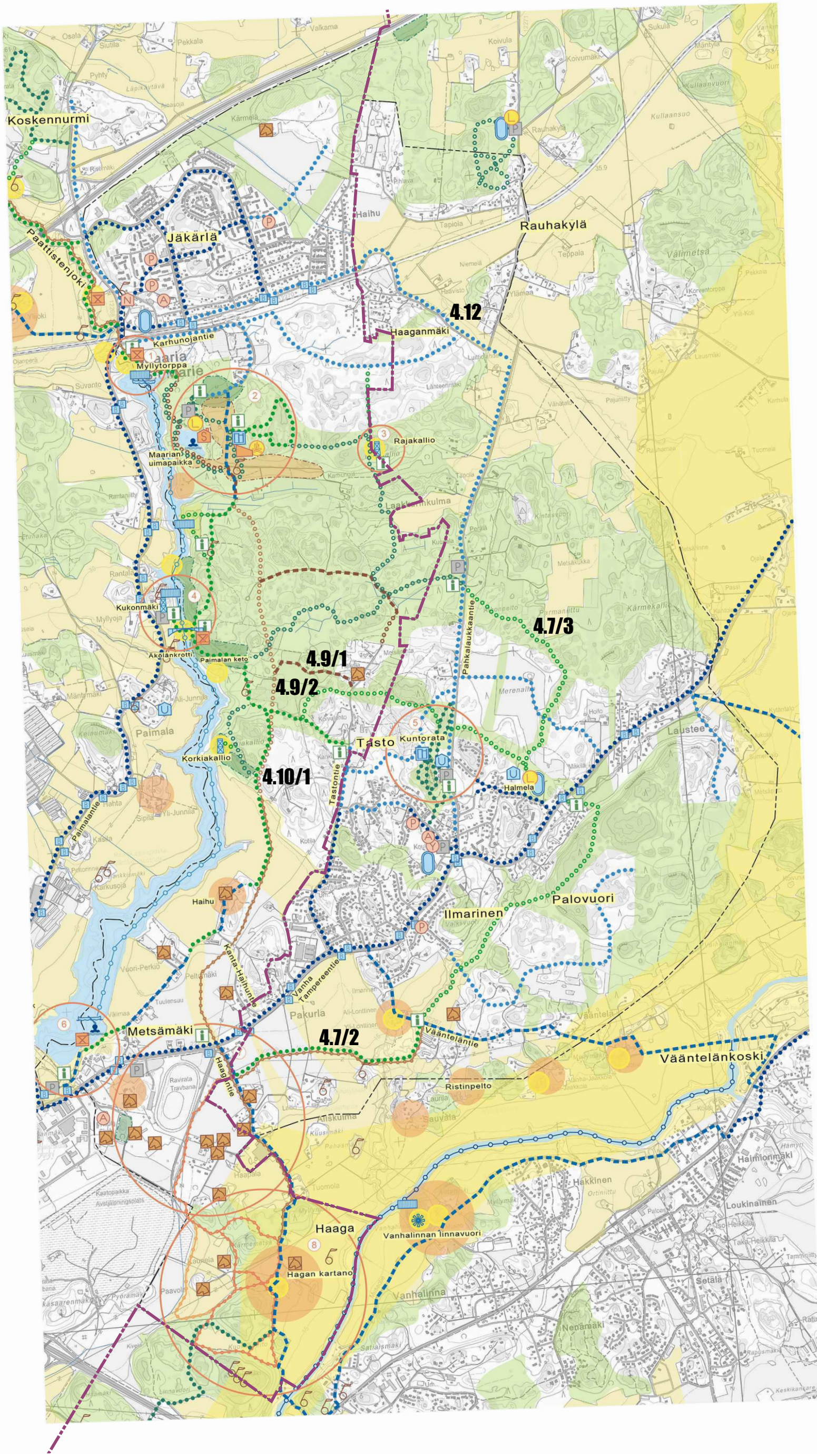
- Osayleiskaava-alueen raja.
- Kaupungin raja.
- Alueen raja.
- Osa-alueen raja.
- LIETO**
- A Asuntoalue.
- AM Maatilojen talouskeskusten alue.
- AP Pientalovaltainen asuntoalue.
- AP/s Pientalovaltainen asuntoalue, jolla ympäristö säilytetään.
- AT/s Kyläalue, jolla ympäristö säilytetään.
- P Palvelujen ja hallinnon alue.
- PY Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.
- TP Työpaikka-alue.
- V Virkistysalue.
- VL Lähivirkistysalue.
- VU Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.
- LR Rautatie liikenteen alue.
- E Erityisalue.
- EJ Jätteenkäsittelyalue.
- ET Yhdyskuntateknisen huollon alue.
- EV Suojaviheralue.
- S Suojelualue.
- M Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
- MA Maisemallisesti arvokas peltoalue.
- W Vesialue.
- Moottori- tai moottoriliikennetie.
- Seututie/pääkatu.
- Yhdistys-/kokoajakatu.
- Kehitettävä/suunniteltu yhdystie/kokoajakatu.
- Kehitettävä/suunniteltu joukkoliikenteelle varattu tie tai katu.
- Entisöintymä.
- Päärata ja liikennepaikka.
- Olemassa oleva ulkoilureitti.
- Kehitettävä/suunniteltu ulkoilureitti.
- Olemassa oleva kevyen liikenteen reitti.
- Kehitettävä/suunniteltu kevyen liikenteen reitti.
- Hevosreitti.
- Sähkolinja.
- Maakaasuputki.
- Lentomelualue 55 dB.
- Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.

MAARIA-ILMARISTEN OSAYLEISKAAVA
 Alustava luonnos 17.9.2013

1:10000

Turun kaupunki-ympäristömielä-kaupunkisuunnittelu-yleiskaavayksikkö

Maaria-Ilmaristen ulkoilureittisuunnitelma

Alustava luonnos syyskuu 2013
1:10 000

Merkintöjen selitykset:

- Reitit (Reittien yksityiskohtainen linjaus ratkeaa tarkemmassa suunnittelussa)**
- ○ ○ ○ ○ ○ - Patikkareitti
  - ● ● ● ● ● - Patikkareitti, uusi
  - ● ● ● ● ● - Ulkoilutie tai kuntorata
  - ● ● ● ● ● - Ulkoilutie tai kuntorata, uusi
  - ● ● ● ● ● - Pyörätie
  - ● ● ● ● ● - Pyörätie, uusi
  - ■ ■ ■ ■ ■ - Pyöräily-yhteys kadulla tai tiellä
  - ○ ○ ○ ○ ○ - Ratsastuspolku
  - ○ ○ ○ ○ ○ - Ratsastuspolku, uusi
  - — — — — — - Rakennettu ratsastusreitti, uusi
  - — — — — — - Rakennettu ravireitti
  - — — — — — - Rakennettu ravireitti, uusi
  - — — — — — - Ratsastusyhteys tiellä tai metsäautotiellä
  - — — — — — - Melontareitti
  - — — — — — - Melontareitti, uusi

Ulkoilureittistöön liittyvät toiminnot (olevat ja ehdotetut)

- ☒ Levähdyspaikka
- ☀ Nuotiopaikka
- ☂ Laavu
- ☀ Näköalapaikka
- ☒ Näkötorni
- ☒ Kuntoiluväline
- ☒ Infotaulu
- ☒ Uimapaikka
- ☒ Sauna
- ☒ Laituri
- ☒ Siita
- ☒ Soutuveneiden ja/tai kanoottien laskupaikka ja vuokraus
- ☒ Urheilu kenttä
- ☒ Urheilutalo
- ☒ Leikkipaikka
- ☒ Pysäköintialue
- ☒ Bussipysäkki
- ② Ulkoilureittisuunnitelman keskeinen kohde (numero viittaa ulkoilureittisuunnitelman selostukseen)

Olemassa olevia toimintoja

- Ⓟ Päiväkoti
- Ⓜ Alakoulu
- Ⓨ Yläkoulu
- Ⓝ Nuorisotilo
- ☒ Talli tai maneesi

Maaston piirteitä

- Vesialue
- Puro tai oja
- Metsä (Osayleiskaavaluonnoksessa rakentamiseen osoitetut alueet jätetty rajauksen ulkopuolelle)
- Pelto tai niitty (Osayleiskaavaluonnoksessa rakentamiseen osoitetut alueet jätetty rajauksen ulkopuolelle)

Arvoalueita ja -kohteita

- Kaunis paikka
- Kulttuurimiljö
- ☒ Merkittävä luontokohde (kohdealueella sijaitseva)
- ☒ Muinaismuistoalue
- 5 Muinaismuistokohde
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
- ☒ Kunnanraja
- ☒ Osayleiskaava-alue